

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hószápra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám belföldön és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 738. Kiadóhivatal 736.

Szárnyaszegett obstrukció.

Budapest, február 24.

Ugy mondják, hogy a magyar parlamentben megint obstrukció folyik. Jó hogy mondják, mert e figyelmeztetés nélkül, külső jelekből aligha lehetne észlelni ennek az állítólagos parlamenti forradalomnak. Álmatag, csendes hangulat fekszi meg a dunaparti kupolás palotát. A szónokok, mint a buddhista imagépek, lepergetik mondanivalójukat, de akármit beszélnek, a figyelem, észrevetés, nagyobb izgalomkeltés nélkül hangzik el, mintha csak az üres négy fal hallgatná.

A köztudat nem ilyenek ismeri az obstrukciót. A köztudat ehhez a fogalomhoz a népképviselőt lázas vergődését kapcsolja. Előfogalom szerint az obstrukció izzó lávafolyammal söpri el a parlament normális képét, perzselő atmoszférával tölti meg az üléstermet, a klubokat, a folyosót. Ebből az atmoszférából, mely csupa feszültség, ideges készülődés, sohasem lehet tudni, mikor csap ki egy gyújtó villanyszikra, mikor borul lángba az egész politikai horizont. Ilyen volt az első nagy obstrukció, az, amelyik Bánffy-t elsöpörte. És ilyenek voltak az ezután következők, amelyek gyors egymásutánban három miniszterelnök fejét követelték. Ma azonban Wekerle nyugodt kedélyességgel hordja azt a jól ismert, mindig mosolygó, nyájas arcú fejtszokott helyén, a széles vállak között, nem keringenek válsághírek, nincsen izzó

atmoszféra, senki sem tart váratlan meglepetésektől, a világ higgadt nemtörődömséggel veszi tudomásul, hogy ismét obstrukció van, de egyben nem sokat foglalkozik vele, mert ugyis pontosan előre látja az eljövendőt. Az obstrukció, mint egy agyonsebzett, csunya fekete madár, fáradtan rebentgeti szárnyát az ülésterem padjai közt; de ennek a vergődésnek már a nesze sem hallik ki a folyosóra. Néhány ajtószönyeg elegendő ahhoz, hogy teljesen elfojtsa a gyenge mozgólódás hangját. És a parlament vetését sem seprí el semmiféle izzó lávafolyam. Ami elvettetett, az ki is kél a földből, kalászt hajt és termést hoz. Amint berekednek az egy tucatnyi obstruktorok, nagyobb emóciók nélkül törvénynyé lesz a hárszabályrevízió.

Két érdekes tény lehet megállapítani a magyar politikai helyzet ilyen diagnózisából.

Az egyik ez: az egykor éles és veszedelmes fegyvert, a kisebbség forradalmi ellentállását agyonkoptatták a zagyva, népszerűtlen és terv nélkül vezetett horvát és nemzetiségi obstrukciók. Addig, amíg a kisebbségek a nemzet lelkével, vágyódásával kontaktusban csinálták a parlamenti revolúciókat, a parlamenti forradalom az egész nemzet forradalma volt. Tessék visszaemlékezni, addig, amíg a katonai kérdések körül folyt a vita, hány törvényhatóság, hány népgyűlés sietett a maga határozataival a nemzeti ellentállás segítségére és milyen küldöttségjárás zárandokolt a Ház

elnökéhez, hogy előtte a közvélemény óhaját tolmácsolja. Meg lehet érteni ebből, hogy az obstrukció csak akkor életerős növény, hogyha gyökere a nemzet lelkébe vágódik. E nélkül gyors hervadásra ítélt csenevész palánta.

Egy másik tény pedig, amit a mai helyzet helyes diagnózisából meg lehet állapítani, a következő: a parlamenti békeesség sok felesleges és meddő megzavarása, a horvát és a nemzetiségi veszedelem a magyar közvéleményt meggyőzte arról, hogy a mai parlamenti rend keretében nincsen kellően biztosítva sem a nemzeti elv, sem a parlament munkaképessége. Másfél esztendő hosszú lefolyása alatt az emberek teljesen megelégtettek a felesleges időlopást. Alkotások után vágyódik az ország, reális munkát követel a közvélemény. S nem hajlandó tovább tűrni azt, hogy ma ez, holnap az a törpe minoritás a maga — nem egyszer hazáráról — kortes céljai kedvéért fecse-relje el a magyar törvényhozás tanácskozására rendelt idejét. Lassan, észrevétlenül ért meg idáig a helyzet, de megérett s ezen a tényen változtatni immár nem lehet. Szociális törvény, hogy a viszonyok erősebbek, mint az egyes emberek, a reális valóság fölött pusztán szónoki figurákkal győzni nem lehet. Hogyha a megváltozott viszonyok új szükségleteket teremtenek, új, módosult parlamenti keretek után áhítoznak, meg is teremtik maguknak az új kereteket. Ez a tör-

Három csolnak.

Irta: Hevesi József.

(Utánnovomás tílos.)

Csörgősapkás farsangi napon nagy virágcsata volt a tengeren. Gazdagon és fantasztikusan feldiszipált, csodálatos alaku járművekről virágokat dobáltak egymásra a vidám mulatózók. Kacagás esendült bele a napsugaras levegőbe, melyben mint exotikus színes madarak röpködtek a tropikus éghajlat virágai.

A tenger olyan sima volt, mint egy gondosan megcsiszolt jégpálya. Alig rezdésedett felszínén egy kis fodrocska, csak a felvirágozott járművek evezői mozgatták meg néha a hullámokat és tánczoltatták meg a kisebb csolnakokat.

Az egyik hajóról vidám zene ujjongott bele a farsangi jókedvbe, a röplő virágokba, a virágillattól, tavaszi sejtelmektől mámoros levegőbe.

A sok csodálatos alaku vízi járművek közül egyszerre csak három csolnak vált ki. Mintha csak összebeszéltek volna. Ugyanabban az időben hagyták oda a farsangi vidámságot, a virágokkal bombázó jókedvet és neki indultak a kis öbölből a nagy széles, végtelen kék tengernek.

Három különböző alaku csolnak volt és három irányban indultak neki a tenger végtelenségének. Mindegyikben egy álarozos pár ült. Egy férfi és egy asszony. A hattyu-alaku kis csolnak egyenes irányban tartott előre. A velenzei gondolával balra evezett a bennülő tro-

badour, míg az argonauták hajójára emlékeztető kis dereglye-miniature jobbra vette irányát.

I.

A dereglyében, mely a Linaria Cybaloria violaszínű virágaihoz font guirlandokkal volt díszítve, egy torreador ült, vagy legalább is bika- viadornak öltözött fiatal ember. A nő, ki vele szemben foglalt helyet, beárni nőnek színes viseletébe volt öltözve.

Alig szabadultak ki a nagy tohuvabohu karakányos tömkelegéből, a virágcsata izgalmas hullámai közül és alig jutottak kellő távolságra a csata színhelyétől, levetették álarozukat. A férfi nem evezett többé, hanem gazella-üggyességgel, ugyanazzal a könnyedséggel, melylyel a torreador a veszély pillanatában átveti magát a korláton, átszökken a bájos szép asszony mellé, megragadta a kezét és az arcához hajolt, hogy megcsókolja.

A nő azonban elfordult és a csók csak a levegőben csattant el.

Mosolyogva szólott most a férfi:

— Nandine, hát te nem vagy boldog? Nandine, hát már nem szeretsz?

A nő válaszolt:

— Beleültem a csolnakjába, Charlie, mert olyan nagyon kért és mert itt végre lesz alkalmam önnel egyszer komolyan beszélni.

Kacagva szólott Charlie:

— Komolyan beszélni velem itt és farsangnapján és ebben a milében és ebben a kosztiumban. Te gyönyörűséges szép beárni menyecske! Hát nem szereted a te torreadorodat? Megint odaborult az asszonyhoz.

Ez engedte a jókedvnek a tobzódását. De aztán kiszabadította magát a torreador karjai közül:

— Legyen esze végre, Charlie. És gondolja meg helyzetünket. Sokáig ez nem tarthat így tovább. A férjem, amilyen féltékeny, zsebkezdővel fojt meg, ha rájön a mi viszonyunkra. Szakítanunk kell. Érti, szakítanunk kell. A férjem már is nagyon gyanakszik.

— Soha! . . . Érti, soha! . . . Hogy is szakítsak veled, én drága harmatvirágom. Hova gondolsz? . . . A férjed gyanakszik? A férjedtől félsz? . . . Hát . . . hát . . . inkább megölöm. Megölöm. De hogy én rólad lemondjak . . . rólad Nandine, inkább . . .

— Ne bolondozzon. Ennek meg kell lenni. Nekünk kötelezettségeink vannak az étellel szemben. Ennekem a férjemmel, önnel a nejevel, mindkettőnknek a gyermekeinkkel szemben. A tavaszi mámor megejthetett ugyan bennünket, a fiatalság lobogó lángja lázba ejthetett, de — ezzel aztán vége! Vissza kell evezniünk a mindennapi élet szürke egyhangúságába! Értette?

— De én nem akarom érteni!

— Ha igazán lelkén viseli, Charlie, az én sorsomat, kérem adjon vissza engem a nyugalmamnak. Kell, hogy véget vessünk ennek a hünyös mámornak . . . Különbösen az vet véget az én életemnek. Engedjen engem az én utamon és ne döntson a romlásba. Ezt akartam önnel mondani, Charlie és most arra kérem, evezzen velem vissza . . . vissza. Vége a virágcsatának, az öbölben most már csend lesz és nyugalom. És Charlie lehorgasztotta a fejét.

vény nyilvánul meg most a szemünk láttára: egy egész ország hangulata fekszik rá az izolált törpe minoritás parlamenti akciójára. Ezért nem repülnek magasra a sístergő, színes rakéták. Ezért nem gyujtanak a lángoló szavak. Nincs is szükség arra, hogy a horvátok és a nemzetiségek fölvonulván, kompromittálják a disszidensek harci küzdelmét: ez az obstrukció halála volt itélve már akkor, amidőn megszületett.

Budapest, február 24.

A képviselőház holnap, kedden, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a házszabályrevízió tárgyalását.

A függetlenségi párt Intéző-bizottsága. A függetlenségi párt intéző-bizottságát szerdára értekezletre hívta egybe Kossuth Ferencz pártelnök. Tekintve azt, hogy most szerdán udvari ebéd lesz Bécsben, amelye az intéző-bizottság több delegátus-tagja is részt vesz, a bizottsági ülést jövő hétfőre, márczius másodikára halasztották.

Barabás Béla a titkos tanácsosságról. Ismételt híre lett, hogy Barabás Béla megkapja a valóságos belső titkos tanácsosságot. Ma a képviselőház folyosóján többen megkérdezték Barabást, mi alapja van az erről szóló újabb híreszteléseknek? Barabás kijelentette, hogy rosszakaratu koholmány az egész; majd indulatosan a szavakra fakadt:

— Nem reflektálok semmiféle kitérésre, tehát a kegyelmes címre sem. Ezt minden tartózkodás nélkül kijelenthetem. Azáltal, hogy a delegáció elnökévé választottak, nem kitérésre ajánlottak, hanem egyszerűen kijelöltek arra, hogy egy jelentéktelen bizottság tanácskozásait vezesse.

Gróf Batthyány Tivadar ünneplése. A Józsefvárosi Népkör gróf Batthyány Tivadar országgyűlési képviselő tiszteletére holnap, kedden, este 8 órakor VIII. Baross-utca 59. szám alatti helyiségében innapi lakomát rendez. Az innapi lakomán a függetlenségi párt vezetői férfiai s a testvérkörök képviselői meg fognak jelenni.

Makói küldöttség Justh Gyulánál. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, a képviselőházban fogadta a makói függetlenségi párt küldöttségét. Justh Gyula a küldöttség előtt kijelentette, hogy márczius 15-e megünneplésére több képviselő társaságában Makóra utazik. A makói függetlenségi párt országos ünnepség keretében akarja megünnepelni márczius idusát.

És megragadta az evezőt.

És szólanul evezett vissza az immár csendes, nyugalmas öbölbe, ahol az imént még a virágcsata lökvedve ült illatos orgiákat.

II.

A második csomak egy velencei gondola volt. Egy trobadour ült benne vállára vetett gitárral és a nő Juliát ábrázolta, a szelíd, bánatosan szép, keccses Juliát.

Alig hagyták el a kikötőt, alig értek ki a viráglövegek zónájából, a trobadour abbahagyta az evezést, odakuporodott a szép Julia lábaihoz, ujjával néhány akkordot játszott az oldalán csüngő hangszeren és aztán nagyon kedvesen csüngő hangon egy kis szerelmi barkarólet kezdett énekelni galambbugásról, csókok csattanásáról, holdvilág ezüstiéről, szerelmi epedésről...

Giulietta szeméibe könyek gyűltek és mint igaz gyöngyök peregtek végig bánatos, szép arcán.

Mikor a dal elhangzott, a férfi megragadta a kezét:

— Julie, Julie — rimánkodott — mondd, mondd, hogy szeretsz.

A leány odaborult az ifju vállaira:

— Kell-e mondania a napnak, hogy ragyog, a virágnak, hogy illatozik, a pacsirtának, hogy a lelkében dal van. A szerelmem nekem is mindenem: ragyogásom, illatom, lelkem dala. Ne kérdezd tehát, hogy szeretlek-e?

— Köszönöm, köszönöm neked drága szo-

A házszabályrevízió.

Budapest, február 24.

Holnap, a házszabályrevízió tárgyalásának negyedik napján, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter fog felszólalni, hogy rámutasson azokra az okokra, amelyek parancsoló szükségé teszik a házszabályok módosítását. Gróf Andrássy valószínűleg ki fog térni a választói reform kérdésére is, amelyre vonatkozólag Eötvös Károly, aki szintén holnap készül felszólalni, ma a folyosón azt a kérdést intézte gróf Andrássyhoz, hogy miért nem terjesztette elő a revízióval junktim a választói reformot?

— Ha én a választói reformot — válaszolta gróf Andrássy — amely fölemeli a mandátumok számát és amely egyes kerületeket egészen megszüntet, egyidejűleg nyújtottam volna be, akkor egyrészt a sovány-magyar, másrészt az extrem-nemzetiségi agitáció a nyugodt itéletet lehetetlenné tette volna.

Arra a további kérdésre, hogy a fővárosnak hány képviselője lesz, gróf Andrássy kijelentette, hogy Budapest valószínűleg huszonnégy mandátummal fog birni. Továbbiakban azt is megmondta a miniszter, hogy a választói reformban nagy súlyt fektetett arra, hogy a magasabb kulturával bíró vidékek, tehát első sorban a városok, több képviselő küldésére kapjanak felhatalmazást, vagyis több kerületre osztassanak.

A miniszternek eme kijelentéseit a képviselők élénk helyesléssel vették tudomásul.

A házszabályrevíziós indítvány ellen a mai formájában a függetlenségi pártban mind nagyobb lesz az ellenzék. Éppen ezért nagy érdeklődéssel várják az intéző bizottság ülést, amelyet szerdáról, az ugyanazon napra eső delegációs udvari ebédok miatt, a jövő hétfőre halasztottak. Ezen az ülésen fogják megvitatni azokat a követeléseket, amelyeket már jeleztünk és valószínű, hogy a Nagy Emil-féle indítványt több részben módosítani fogják. Az intéző bizottság eme ülésének további tárgya az a terv lesz, hogy az általános választói jog életbe léptetésével egy táborba hozzák az egész magyarságot a nemzetiségekkel és a nemzetközi szocialistákkal szemben. Állandó jellegű egységről van szó, amely lényegesen különbözik a mai koalíciótól. Ezt az új alakulást kezdik most előkészíteni oly egységes program alapján, amely a függetlenségi elveken épül föl és az egész vonalon számot vet a nemzeti és szociális fejlődéssel. A függetlenségi pártnak és a függetlenségi törekvéseknek jövőjét akarják ilyen módon biztosítani.

A disszidensek s a hozzájuk csatlakozott képviselők most kísérletet tesznek, hogy az

relmedet. Most már nyugodtan megyek a végzet utjára.

— Alfréd, Alfréd mit akarsz tenni? ... sikongott a leány, mint egy sirály.

— Atyáddal beszéltem tegnap. Nincs semmi remény. Hallani sem akar tervünkről. Inkább lásson holtan kiterítve, mint az én karjaim között. Én tehát most már megyek az utamon, Julie. És köszönöm neked, hogy arra a hosszú utra vigasztalásul magammal vihetem nagy szerelmed édes érzését.

Felugrott a helyéről.

A leány megragadta, megölelte, megcsókolta.

— Arra a nagy és hosszú utra vigyél el magaddal engem is!

Belekapaszkodott a férfiuba, átfonta a karjaival, belecsimpaszkodott a nyakába és aztán...

Aztán mindketten együtt léptek a hullám-sirba.

A csóknak erősen himbálózott a sima vitzükör felett.

III.

A hattyucsolnakon, a harmadikon, mely a virágcsata zsendolásából kimenekült, szintén egy szerelmes pár ült.

Öregeknek voltak öltözve.

Philemon és Baucis.

Alig jutottak ki a nyílt tengerre, levetették fehér, hajporos parókáikat és vidám nevetéssel borultak egymásra.

— Te édes!

— Te drága!

egy-kerületekben ellenséges indulatot keltettek a házszabálymódosítás ellen.

Mezőfi Vilmos ujjászervező szocialista képviselő vasárnap Nagy Emil kerületének egyik községében, Nagy kürtüben járt, az egybehívott embereknek beszédet mondott a revízióról s határozati javaslatot szavaztatott meg velük, a mely bizalmatlanságot fejez ki Nagy Emil iránt. Még mielőtt erről értesült volna, Nagy Emil ma a képviselőházban a következő táviratot kapta:

Mezőfi Vilmos által mai népgyűlésen itteni Kévésszámú elvtársaival elfogadtatott határozati javaslat hozatalában elvhu választói nem vettek részt s biztosítjuk bizalmunkról, ragaszkodásunkról. Ez elhatározásunk jegyzőkönyvét postán küldjük. Nagyküri választói.

Orosházáról jelentik: Vasárnap itt jártak Lengyel Zoltán, Molnár Jenő, Bozóky Árpád és Nagy György disszidens képviselők, hogy a házszabálymódosítás ellen népgyűlést rendezzenek. A békéscsaba állomáson Achim András és hívei zenével és zászlóval üdvözölték Lengyeléket. Orosházán a mult választáson kisebbségben maradt Bikády Antal ügyvéd és választói várták a disszidenseket, akik résztvettek a városháza előtt rendezett népgyűlésen. Itt megalakították az új negyvennyolcas pártot, a melynek elnökévé Bikády Antalt választották meg. Ezután Lengyel Zoltán beszélt. A házszabálymódosítással, ugymond, nem akarják ugyan torkunkra forrasztani a szót, de ki akarják forrasztani azokat, a kik a népért dolgozni készek. Lengyel Zoltán után Nagy György képviselő szölt, majd Bozóky Árpád fejtegette, hogy amit a kormány eddig csinált, az nem volt bent a függetlenségi programban. Ezután Molnár Jenő, a szentesiek népszerű követe beszélt a néphez. Az a baj, — mondá — hogy a függetlenségi pártnak azok lettek vezetői, akik annak sohasem voltak közkeletűek. Hát lehet-e abból, aki most rukkol be, mindjárt kapitány. (Zajos helyeslés.) A magyar nép sohasem lehet kormánypárti, mert folytonos harcban kell állani Ausztriával, amely mindenünket el akar venni. (Zajos helyeslés.) Ezután Mészáros Dániel ottani birtoikos és volt hirlapíró terjesztette elő azt a határozati javaslatot, amelylyel a népgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag bizalmatlanságot szavazott a kormánynak. Este a függetlenségi körben lakoma volt.

A disszidens képviselők ma este értekezletet tartottak, melyen első sorban foglalkoztak a vidékről jött meghívásokkal és megállapították, hogy a szólásszabadság érdekében rendezendő népgyűléseken mely képviselők jelenjenek meg, miután a tömeges meghívás folytán több helyen is kell képviseltetni magukat, de

És a levegőben, mely oly lágy volt, mint a galamb pihéje és a tengeren, mely oly zöldes volt, mintha verde antico márványlapokból lett volna kirakva, csókok csattantak el, szerelmes, részeg, mámoros csókok.

És a gyönyörök édes önkívületében így szólott Philemon:

— Uy-e drága Baucis, nem bántad meg, amit ígértél, itt maradsz velem ebben a hattyucsolnakban ma is, meg holnap is, meg holnapután is, mindaddig, míg ez a hattyunk valahol partot nem ér, míg el nem jut a boldogság szigetéhez?

És szerelmes hangon mondá Baucis:

— Persze, hogy itt maradunk, drága Philemon. Már hogy is bánhattam volna meg. Igen, itt maradok veled ma is, meg holnap is, meg holnapután is, mindaddig, míg a hattyunk el nem jut a boldogság szigetéhez.

És csókok csattantak el a levegőben, szerelmes, részeg, mámoros csókok.

Mikor az est szőni kezdte rejtelmes sűrű fátyolát, a három csóknak közül, melyek a virágcsatából a nyílt tengerre menekültek, a dereglye visszatért a bűnös szerelmesekkel, hogy szenvedienek tovább a tiltott gyönyörök korlátai között. Az ártatlan szerelmem mártírjainak gondolája himbálózva ringott a kikötő felé, félelmetesen, kísértetiesen, feketén és — üresen. A hattyu pedig eltűnt a tenger végtelenségében és a najádok és a vízi tündérek napokon és éjjelenek keresztül idegesek voltak és izgatottak Philemon és Baucis csitogó, csattogó csókjaitól.

azonkívül úgy kell berendezkedniök, hogy a képviselőházi vitában mindig kellő számú szónok álljon a párt rendelkezésére. A megjelentek foglalkoztak az országgyűlési képviselők gyakori kitüntetésével, melyet a népképviselői szabadsága szempontjából helytelennek tartanak és ezt a parlamentben esetleg interpelláció alakjában szó tárgyává teszik. A gyűlés behatóan megbeszélte a küzdelemben követendő taktikát, végül pedig felolvasták a vasárnap és hétfőn érkezett üdvözlő táviratokat.

A tisztifizetések fölemelése.

— Az osztrák delegáció ülése. —

Budapest, február 24.

Az osztrák delegáció ma délután kezdte meg a rendkívüli hadügyi költségvetésnek és ezzel a katonatiszti fizetésemelés kérdésének tárgyalását. Ezzel a kérdéssel ma délelőtt a képviselőház folyosóján is sokat foglalkoztak, nevezetesen azt vitatták, hogy milyen álláspontot fog a magyar delegáció elfoglalni, ha az osztrákok megszavazzák a Latour-Schraffl-féle indítványt és így megváltoztatják az előterjesztett költségvetést. Okolicsányi Lászlónak, a hadügyi előadónak, véleménye a következő volt:

— Az egyeztető hetes albizottság jelentést tesz az eltérésről a magyar delegáció plénumának, amely vagy határoz a katonatisztek fizetésemeléséről, vagy egyszerűen félreteszi az osztrák határozatot azzal, hogy a kérdésben nem kíván állást foglalni. Teljesen belátása szerint cselekszik s állásfoglalására csak a hangulata lesz befolyással. Határozatáról azonban mindenképpen értesíti az osztrák delegációt, amely vagy tudomásul veszi a választ, vagy ragaszkodik a magyar delegációhoz a katonai kérdésben való állásfoglalásához. Ha a magyar delegáció ennek dacára sem lesz kapható a tisztifizetések felemelésére s az osztrák delegáció még egyszer fentartja kívánságát, együttes szavazás lesz. Nem hiszem azonban, hogy az osztrák delegáció idáig vigye a dolgot.

Barabás Béla, a delegáció elnöke, ezzel szemben így fejtette ki álláspontját:

— Az egyeztető albizottság konstatálni fogja, hogy itt eltérési van a magyar és osztrák delegáció határozatai között. A magyar delegáció ennél fogva hivatkozik arra, hogy a két kormány beleegyezése hiányzik a tisztifizetések felemelését tárgyaló határozatokból, s itt olyan költségvetési többlet forog fenn, amely nem is tartozik a delegáció kezdeményező hatáskörébe. Ennél fogva, minthogy azokat a magyar delegáció nem is vette tárgyalás alá, magától fogva elesik és semmisenek tekintendő.

Az osztrák delegáció ülésének elhuzódása miatt a magyar delegáció legközelebbi ülését márczius másodikán és esetleg harmadikán tartja. Ez üléseknek tárgya az egyeztető hetes albizottság jelentése lesz.

Mielőtt azonban az osztrák delegáció napirendre tért, Vukovics delegátus interpellációt intézett a közös hadügyminiszterhez és dühösen támadva Magyarországot, tiltakozott az ellen, hogy a közös hadsereget Horvátországban felhasználja. Schönauich közös hadügyminiszter nyomban válaszul az interpellációra, kijelentve, hogy ez a kérdés nem tartozik hatáskörébe sem neki, sem a delegációnak, tehát nem is foglalkozik vele. Ez alkalommal Schönauich még több interpellációra felelt, köztük a czimerkérdésben és az ezrednyelv ügyében tett interpellációkra is. Ezután tért át a delegáció a napirendre. A hadügyi extraordinarium elfogadása után a Latour-Schraffl-féle indítványt kezdték tárgyalni, de a tárgyalást az előadó és az indítványozók felszólalása után holnapra halasztották.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki szerdán reggel Bécsbe utazik, előzőleg kedden délután elnökölni fog a minisztertanácsban. A miniszterelnök azért utazik Bécsbe, hogy résztvegyen a szerdán tartandó delegációs udvari ebéden. Ugyanazzal a vonattal utaznak Bécsbe Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke, valamint az aznapra ebédre hívott delegátusok.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció ma délután teljes ülést tartott, amelyen megkezdte a rendkívüli hadügyi

költségvetésnek és ezzel a Latour-Schraffl-féle indítványt tárgyalását.

A napirend előtt lovag Vukovics delegátus a hadügyminiszterhez intézett interpellációját nyújt át, amelyben utal ama újsághírekre, melyek szerint, midőn a horvát bán kihallgatásra, melyek szerint, a horvát választások kérdése is szóba került és a bán széleskörű intézkedéseket és bizonyos rendelkezésekre felhatalmazást kért ő felségétől. A bán hír szerint a honvédelmi minisztertől is csapatok kiküldését kérte, amely kérése állítólag már teljesült is. Az eddigi tapasztalások szerint valószínű, hogy a magyar kormány, illetve a bán a választások alkalmával a cs. és kir. hadsereget felvonultatja a horvátok ellen, hogy a magyar-barátokat győzelemre segítse. A horvátokat ugyan ily intézkedések nem fogják megelémlíteni, már most is azonban a leghatározottabban tiltakozni kell a horvát nép nevében az ellen, hogy a cs. és kir. hadsereg a horvátok tervezett politikai és nemzeti letöréséhez eszközül felhasználassék. Az interpelláló kérdezi, vajon igaz-e, hogy a bán katonaságot kért a küszöbön álló horvát választások alkalmára és erre vonatkozólag a miniszter igenlő választ kapta-e, ha pedig ez tényleg így áll, hogyan indokolja a hadügyminiszter az ilyen intézkedést, amely nyilvánvalóan terrorisztikus választási célokat szolgálna és alkalmas volna arra, hogy ártsen a cs. és kir. hadsereg tekintélyének.

Schönauich tábornagy, közös hadügyminiszter lovag Vukovicsnak amaz interpellációjára, amely a horvát nemzetnek és nyelvnek a hadseregben való ignorálására vonatkozik, azt jegyzi meg, hogy az 1867. decz. 21-iki törvény 13. §-a világosan akként rendelkezik, hogy a delegáció hatásköre mindazon kérdésekre terjed ki, amelyek a közös ügyekre vonatkoznak és hogy minden egyéb kérdés a delegáció hatásköréből ki van zárva. Még élesebben körvonalazza a magyar 1867. évi XII. t. cz. a delegáció hatáskörét, amelynek 37. paragrafusa befejező szakaszban kimondja, hogy a delegációk nem terjeszthetik ki működésüket a közöseknek elismert ügyeken túl és nem avatkozhatnak a magyar országgyűlés és a magyar kormány hatáskörébe tartozó ügyekbe. Vukovics delegátus interpellációjára azonban teljesen a Magyarország és Horvát-Szlavonország közötti államjogi viszonyra vonatkozik, tehát a Reichsrathban képviselt királyságok és országokkal semmi tekintetben közösen el nem ismert tárgyra. Ezen államjogi viszony megvitatása és értelmezése által az osztrák delegáció tullepni hatáskörét. Az 1867. évi decz. 21-iki törvény 28-ik paragrafusa, amelynek értelmében a közös miniszterek választ és felvilágosítást tartoznak adni a delegáció tagjai által felvetendő kérdésekre, csak a 13. §-al kapcsolatban interpretálható. Ennek következtében nincs abban a helyzetben, hogy az interpellációra érdemlegesen válaszoljon. Válaszul Vukovics delegátusnak a közös külügyi és hadügyminiszterhez a czimer és jelvénykérdésre vonatkozó interpellációjára, közli, hogy e tárgyban a külügyminiszterhez a következő átiratot intézte: „Vonatkozóan Vukovics reichsrathi képviselő és delegátus urnak Exczellenziájához és hozzá a czimer- és jelvénykérdés bizottsági tárgyalása ügyében intézett interpellációjára, a következőket bátorkodom Exczellenziád tudomására hozni: Exczellenziád 1907. július 6-áról keltezett 51.110. számú becses jegyzékébe közölte velem, hogy a czimer- és jelvénykérdés rendezésére bizottságot szándékozik egybehívni és egyuttal kérte Exczellenziád a hadügyminisztérium képviselőinek megnevezését. — A részemről kijelölt hadügyminisztériumi bizottsági tagokat egészen bizalmas előértekezletre hívtam egybe e kérdésben leendő állásfoglalás megbeszélésére. Ezen előzetes tanácskozások a hadügyi levéltár igazgatójának elnöklésével tényleg megtartottak. Amint azt már maga az elnök személyének kijelölése bizonyítja, e tanácskozásnak első sorban az volt a célja, hogy a bizottságba kiküldendő tagokat mindenekelőtt az egész kérdés jogi oldaláról informálja. Hogy ezen, mint említettem, teljesen bizalmas előértekezlet tényleg végbement, nem maradt titokban a sajtó előtt és az interpelláló delegátus urat valószínűleg erre vonatkozó különböző, de nem egészen alapos újságcikkek indították téves premisszákon alapuló interpellációjának betérjesztésére.” Vukovics delegátusnak egy interpellációjára válaszulva kifejti a hadügyminiszter, hogy az egzisztenciális okokból tengerentuli országokban tartózkodó védköteleseknek szolgálati kötelezettségük teljesítésének megkönnyítésére vonatkozó óhajai teljes méltánylással részesülnek a hadügyi kormányzatnál, valamint az összes tekintetbe jövő fórumoknál. Az erre vonatkozólag már hosszabb idő óta folytatott tanácskozások két irányban igyekeznek könnyítést létrehozni. Első sorban az említett kategóriába tartozó védköteles fiatal embereknek védkötelezettségük teljesítésében a viszonyok szerint megkölt szabadság (állítási kötelezettség elhalasztása, tényleges szolgálat megkezdésének elhalasztása) engedélyeztetnék, másrészt azoknak, akik teljesített tényleges szolgálat után egzisztenciális okokból tengerentuli országokat keresnek fel, a törvényben előírt fegyvergyakorlat alól való felmentésre vonatkozó határozományok alkalmazásával mód nyújtatnék arra, hogy részesüljenek a fegyvergyakorlatozás kötele-

zettsége alól való felmentésben. Az interpellációban követelt ama intézkedések tekintetében, hogy az összes czégek egyenlő arányban részesüljenek a hadseregszállításokban, megjegyzi a miniszter, hogy a hadseregszállítások az általános vagy szűkebbkörű pályázat útján adatnak ki és elvből csak a legolcsóbb ajánlat — természetesen csak olyan, amely a vonatkozó pályázatban foglalt összes követelményeknek és előfeltételeknek megfelel — jön tekintetbe a rendelés feladása céljából. A miniszter azután Hagenhofer delegátusnak azon interpellációjára ad választ, amelyben katonai személyek családtagjai részére kedvezményes vasuti jegyek engedélyezését kéri. A miniszter kijelenti, hogy e kérdést annál nagyobb örömmel üdvözi, mert az interpelláló által elfoglalt jóakaró szempont teljesen fedi a hadügyi kormányzat intenczióit és oly kérdésre vonatkozik, amelyek kielégítő megoldására a hadügyi kormányzat már egy évtized óta törekszik. Axmann delegátusnak az ezrednyelvre vonatkozó interpellációjára válaszulva a miniszter a következőket jelenti ki: A katonák oktatása és kiképzése azon a nyelven kell hogy történjen, amelyen gondolkodnak. Másrészt azonban, tekintettel a tisztekkel szemben támasztott nyelvbéli követelményekre, továbbá az egész kiképzési eljárásnak a rendelkezésre álló rövid idő miatt szükséges egyszerűsítése céljából, lehetőleg kerülni kell a soknyelvű oktatási csoportokba való tulmossa menő felosztást. Katonai érdek tehát az ezrednyelvek számát redukálni és felhasználni azt a körülményt, hogy a magyar közoktatási törvények a magyar nyelvnek, mint államnyelvnek ismeretét követelik.

Az ezred- (zászlóalj stb.) nyelv megállapításánál a következő körülmények jönnek tekintetbe: 1. a tényleges szolgálatban lévő legénység nyelvismertetei, lehető nagy csoportokba való felosztás mellett, 2. minden nyelv, amelyet a legénységnek legalább 20%-a beszél. Ezen alapelvekből származik az a követelés is, hogy a tiszték és hadapródok ismerjék az ezrednyelvet. Az ezrednyelv ismereteire vonatkozólag az oktató személyzettel szemben támasztott követelés azonban még nem mondja azt, hogy a legénységnek az a része, amelynek nyelve nincs 20%-al képviselve, nem saját nyelvén nyeri kiképzését. A legénységnek egy csapatoston belül nemzetiségi szempontok szerint alosztályokra való bontására nézve nincsenek törvényes rendszabályok. Az ezrednyelvnek a fent jelzett elvek szerint való megállapítása eddig azt eredményezte, hogy a 97 magyar csapatostól közül 52 csapatostól a legénység magyarul beszélő része meghaladja az összes legénység 20%-át, egyuttal pedig ezen ezrednyelvben egyetlen más nyelv sem éri el e százalékot, tehát mint második nyelv legfeljebb a német (az általános szolgálati nyelv) jön tekintetbe. Egyáltalán nincs kizárva, hogy a magyar közoktatásügyi törvények növekvő hatása alatt az utóbb említett csapatostól száma lassankint emelkedhetik. A hadkiegészítő kerületek beosztására nézve katonai részről csakis a gyors mozgósítás szempontja lehet tekintetbe, ami kedvező közlekedési viszonyok kihasználását tételezi fel. A mozgósítások esetére való gondoskodás a hadkiegészítő kerületek állandóságát teszi szükségessé. Ezt a magyar delegációban is kifejtettem és rámutattam arra, hogy a hadkiegészítő kerületek beosztásának megváltoztatása csak a hadkiegészítési ügy alapos reformjával kapcsolatban és pedig a monarchia mindkét államára nézve egyöntetű elvek szerint, valamint az összes katonai érdekek figyelembe vételével történhetik.

Következik a napirend: a hadügyi albizottságnak a rendkívüli hadügyi szükségletéről és a Latour-Schraffl-féle javaslatról szóló jelentése.

Gróf Clam-Martinic előadó bevezeti a vitát és elfogadásra ajánlja az albizottság javaslatát.

Klofác delegátus kifogásolja, hogy a hadsereg számos tisztje sérti a cseh nemzetet és a vétkesek példás megbüntetését kívánja. Azzal vádolja a hadügyi kormányt, hogy Magyarországon a nemzetiségeket, különösen a horvátokat kiszolgáltatja a magyaroknak és nézete szerint a magyar vezényelt nyelv is utban van.

Stanek delegátus a két éves katonai szolgálat, a katonai büntető perréndtartás reformja mellett szólal fel és tekintettel arra, hogy a magyarok a tisztifizetések és a legénységi zsold felemelését ellenzik, alkalmasnak tartja annak bebizonyítását, hogy a hadügyi kormány képes arra, hogy a nép kívánságait is teljesítse. Az ezrednyelvet illetőleg úgy látszik, meg kell elégedni a hadügyminiszter szép szavával, mert a fennálló rendelkezéseket nem teljesítik. Felvilágosítást kért a magyaroknak tett koncessziókról.

Exner delegátus a katonai orvosok helyzete és előlépési viszonyai tárgyában nyújt be határozati javaslatot.

Clam-Martinic előadó zárszava után a hadügyi extraordinariumot és Exner határozati javaslatát elfogadják.

Clam-Martinic ezután a Latour-Schraffl-javaslatról referál és kiemeli a javaslat mellett szóló sürgős okokat, hangsúlyozván, a hadügyi bizottság egyöntetű felfogása az, hogy a kérdés minden politikától menten tárgyalandó. Reméli, hogy a javaslatot Magyarország hozzájárulásával nem sokára el lehet intézni. A legénységi zsold, ugymond, hatvan

év óta ugyanaz. Elfogadásra ajánlja a javaslatot, ugyancsak az illetéktőlre vonatkozó ismeretes, a bizottság által elfogadott határozati javaslatokat.

Gróf Latour delegátus ismétli, hogy a tárgyalás alatt álló javaslat távol áll minden politikától és semminő más politikai jellegű javaslattal kapcsolatba nem hozható. Csak arra kéri a minisztert, képviselje minden irányban azt a felfogást, hogy az u. n. katonai kiegyezésben első sorban katonai kérdésekről van szó, olyanokról, amelyek a katonai érdekek szempontjából oldandók meg. Ettől függ az ezen megoldás iránti bizalom foka. Indokolja javaslatát és újból kéri a minisztert, ha csak lehet, javítsa meg a sémát a régebbi idő óta szolgáló századosok javára. Szükségesnek tartja, hogy a tábornokokra figyelemmel legyenek a fizetésjavításokkal és utal arra, hogy a részükre szükséges költségek, az összköltség mintegy 3%-át teszi, mivel szemben klemell a tábornok nagy felelősségét, továbbá azt, hogy gyakran kisebb baj miatt nyugalmába kénytelen vonulni. Végül hangsúlyozza, hogy javaslata mentes minden tendenciától és hogy csakis azon törekvés vezérli, hogy a szükséges és igazságos ügy megvalósuljon. A javaslat és a határozati javaslat változatlan elfogadását kéri.

Schraffel delegátus hangsúlyozza, hogy Ausztriának már Olaszország nagy fegyverkezésére való tekintettel is fegyverkeznie kell. A nép felfegyverzését illetőleg nem a fennálló hadsereg megszüntetését óhajtja és ugyanígy nem foglal állást az egyoldalú nemzeti hadsereg mellett, amennyiben a közös hadseregben látja az osztrák-magyar monarchia fennmaradásának leghatalmasabb zálogát. Indokolja javaslatát és összehasonlítja a tisztek és hivatalnokok fizetéseit, hangsúlyozván, hogy a tisztek sorsa rosszabb a hivatalnokénál. Ezen okok képtették javaslatának benyújtására, amely a tiszti fizetések és legénységi zsold között juktimot létesít, mert csak mindkettőnek teljesítése járhat sikerrel. Végül arra kéri a hadügyminisztert, gondoskodjék arról, hogy a nép jogos óhajai teljesüljenek és hogy a monarchia egysége felett őrködjék.

A tárgyalást erre megszakítják. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 11 órakor.

Kifeszített vitorlakkal.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 24.

A házszabálymódosítás vitája ma kifeszített vitorlakkal röpült tova. Mindössze három szóval feszítette neki a vállát, de a Ház hangulata olyan volt, hogy az érdeklődés szempillantásra sem lohadt le. S hogy ebbe az érdeklődésbe még kis pikáns is vegyüljön, előtt Eötvös Károly is, hiszem, hogy a vitába belevegyítse a maga hangját. De erre nem került a sor. Egyelőre csak Pilsy István, Tolnay Lajos és Farkasházy Zsigmond beszéltek. Az első és utolsó ellene, a középső mellette. Pilsy István nem erőltette meg magát, hogy új argumentumokat küldjön hadba a házszabálymódosítás ellen. Csak azt hajtogatta, hogy a revízió nem kell se testének, se lelkének. Tolnay Lajosnak éppen ellenkező volt a vélekedése. Szerinte a házszabályokat most kell módosítani, vagy soha! Szinte kézzelfoghatók már azok a veszedelmek, melyek a nemzetiségek és a horvátok részéről fenyegetik a nemzetet — ezek ellen csak kell valahogy védekeznünk! Tolnay temperamentumos beszéde sűrűn megmozgatta a disszidenseket, kik bőven éltek a közbeszólás szokásjogával. Különösen akkor, amikor Tolnay olyasfélért mondt, hogy az elnök másképpen kezeli a házszabályokat a nemzetiségekkel szemben és másképpen a magyar képviselőkkel szemben. Farkasházy Zsigmond elevenség és irissesség dolgában követte Tolnay példáját — de persze épp az ellenkező szögből nézte a revíziót. Némelykor annyira vitte temperamentuma, hogy az elnöknek kellett interveniálni. A katonai kérdésekről is beszélt és ezzel kapcsolatban néhány derűs epizód pergett le. Beszédének konklúziójaképpen sem kívánt mást, mint azt, hogy azonnal vegyék le napirendről a házszabálymódosításra vonatkozó indítványt. Holnap a nemzetiségiek vezérszónoka, Polit Mihály fog elsőnek beszélni.

Részletes tudósításunk ez: -

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Thorotzkay Miklós és Hentz Károly.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Pilsy István: Visszapillantást vetett az 1904. évi házszabályrevíziós indítványok történetére és főleg gróf Apponyi Albertnek az akkori viták során elhangzott beszédével foglalkozott. Majd foglalkozott a Háznak ama határozatával, amelylyel a Nagy Emil-féle javaslatot napirendre tűzte.

Az elnök félbeszakította: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a házszabályok nem engedik meg, hogy a Ház hozott határozatát bírálja.

Pilsy István ezután Barabás Bélának 1904. évi beszédét idézte, amelyet a házszabályrevízió ellen mondott. Majd rátért annak a fejtegetésére, hogy a házszabályrevízió nem indokolt. A horvát obstrukciótól nem kell félni, mert azt másképp is le lehet törni. A választási törvényjavaslat elfogadásának biztosítására is megengedhetetlen a házszabályrevízió. Alttalán nem kell félni az olyan obstrukciótól, amely mögött nem áll a nemzet zöme.

Végezetül határozati javaslatot nyújtott be, hogy az indítvány vétessék le a napirendről.

Miért kell a revízió?

Tolnay Lajos: Kötelességérzetből szól a javaslat mellett, mert hozzá akar járulni a kérdés tisztázásához. Németül idéz.

Eötvös Károly: Magyarul is!

Tolnay Lajos: Mondom magyarul is. A szó az ember szabályja, sánca és sebe. Azt kell látunk, hogy a szólásszabadság sokszor szólásszabadsággá fajul...

Molnár Jenő: Baloldairól mond ilyent, menjen a másik oldalra!

Nagy Emil: Tisztelje mások véleményét!

Molnár Jenő: Parancsol?

Tolnay Lajos: Gyakorlati szempontból bírálja a parlament helyzetét. A magyar parlament tanácskozik egész Európában a legtöbbet. Közlögi szempontból sajnosnak tartja, hogy állandóan magunkkal kell vinni az obstrukció fegyverét. Lengyel Zoltánnak azt válaszolja, hogy a házszabályrevízió nem képezhetett a választók előtt programponot. De ha meglesz a választási reform és akkor rámutatunk a választók előtt a nemzetellenes elemek veszedelmességére, maguk a választók fogják követelni a házszabályrevíziót.

Farkasházy Zsigmond: A nemzetiségi kérdést nem lehet megoldani házszabályrevízióval.

Tolnay Lajos: Szeretné látni azt az elnököt, aki úgy alkalmazhatná a házszabályokat a magyar képviselőház ellen, mint a horvát képviselők ellen a szövegjavításokkal. (A nemzetiségiek gunyos hahotára fakadtak és tapsoltak.) Csak azt akartam ezzel mondani — szót — hogy milyen erőszakos módon lehet alkalmazni a házszabályokat a horvátok ellen.

Bródy Ernő: Éljen november 18.

Az elnök: Bródy Ernő képviselő urat rendreutasítom.

Tolnay Lajos: A magyar képviselőkkel szemben nem lehet úgy alkalmazni a házszabályokat.

Eötvös Károly: Majd eljön annak is az ideje.

Tolnay Lajos: A választói reform megcsinálására a szavunkat adtuk a királynak.

Eötvös Károly: Ki adta?

Tolnay Lajos: Az egész koalíció a paktumban.

Kmety Károly: Arról ne beszéljünk, azt nem imerjük!

Tolnay Lajos Mezőfi Vilmossal szemben azt vitatja, hogy a házszabályrevízió az általános választói jog alapján összehívó parlamentben is szükséges. Nem lehet kiszolgáltatni a Házat a nemzetiségieknek, mert akkor jön az örökös obstrukció. És akkor állanak a mostani ellenzők a nemzet elé.

Kedélyeskedések.

Farkasházy Zsigmond: Nem fogadja el az indítványt. Ellenindítványt tesz, hogy vegyék le a módosítást a napirendről, mert nem szabályszerűen tüzetett napirendre. Fejtegeti, hogy az indítvány napirendre tűzése és tárgyalása házszabályellenes.

Az elnök rendreutasítja, majd ismételtlen figyelmezteti a szót, hogy a Ház határozatait kritizálni senkinek sincs joga.

Farkasházy Zsigmond: Tovább folytatja fejtegetéseit.

Az elnök: Ha Farkasházy meg nem hajol a házszabályok előtt, megvonja tőle a szót. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Thorotzkay Viktor báró: Micsoda zsarnokság ez? (Zaj.)

Hódy Gyula: Thorotzkay beszél, aki bánffyanus volt? (Zaj.)

Molnár Jenő: Tolnay meg Tisza-párti volt! (Zaj.)

Farkasházy Zsigmond: Tolnay beszédével polemizál. A nemzetiségiektől nem kell annyira félni, hiszen mióta a disszidensek akciója tart, azóta a nemzetiségiek hallgatnak.

Markos Gyula: De földadatok nekik a tézist. (Zaj)

Farkasházy Zsigmond: A horvát kérdést sem itt, hanem lent Horvátországban kell orvosolni. A poloskák kedvéért nem kell folgyuitani a házat. (Polytonos nagy zaj. Az elnök egyre csöngtet.) Ház engedelmeivel a katonai kérdésekről beszél. Okolicsányi, Hoitsy és Bakonyi — ugymond — fölkinálkozott Bécsnek. Az új udvari tanácsosokat perszifálja.

Felkiáltások: Leszel még te is bdivari tanácsos, Jenő. (Molnár Jenőhöz.)

Lengyel Zoltán: A Jenők nem lesznek udvari tanácsosok, csak a Samuk.

Bakonyi Samu: Tiltakozom ellene. (Derűtség.)

Nagy György folytonosan közbekiált, mire az elnök rendreutasítja.

Hódy Gyula: Nem a mentelmi bizottsághoz kell utasítani, hanem a borbélyhoz. (Derűtség.)

Farkasházy Zsigmond: Menjenek a nép közé, majd meglátjuk, hogyan gondolkodik a revízióról.

Felkiáltások: Tudjuk!

Mezőfi Vilmos: Nagy Emilnek bizalmatlanságot szavaztak választói!

Nagy Emil: Majom! Itt van róla a sürgöny-czáfolat!

Farkasházy Zsigmond: Elfogadásra ajánlja ellenindítványát.

Polit Mihály kéri, hogy beszédét holnap mondassa el.

A Ház az engedelmet megadja s az ülés háromnegyed két órakor véget ért.

Budapest, február 24.

A horvátországi választás. Zágrábban az állami és autonóm hivatalnokok tegnap délután négy órára gyűlést hívtak össze, amelyen azonban csak igen kevés hivatalnok, de annál több egyetemi hallgató, üzleti alkalmazott jelent meg. A volt koalíciós képviselők közül ott voltak: gróf Kulmer, Vrbancics, Nikolics volt osztályfő, Surmin, Medakovic, Pribicevics és Budiszavlyevics. Az első szónok Hornyiak postahivatalnok védelmére kelt a hivatalnokok választási szabadságának és éles szavakkal kelt ki a vasuti pragmatika ellen. Azt mondta, hogy attól kell félni, hogy más közös hivatalnokok, a posta, táviró és pénzügyi hivatalnokok számára is hasonló pragmatikát fognak kidolgozni. A következő szónok Nikolics volt, aki szintén a hivatalnokok választási szabadságáért szállt sikra. Nem kérünk kegyelmet, mondta a többi közt, de mi sem adunk senkinek sem kegyelmet. Hasonló hangon beszéltek Vrbancics és Medakovic. A Starcevic-párti Persics Iván is beszélni akart, de a nagy láрма miatt nem jutott szóhoz. A gyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amelyben a hivatalnokok választási szabadságát követeli. — A zágrábi független polgárok választási fölhívását a rendőrség tegnap az ügyészség utasítására elkobozta. A fölhívásban a többi közt a következő mondat olvasható:

„Jellasics bán kardja 1848-ban szétvágta a Horvátország és Magyarország között való közösséget; ez a kard legyen jövőben is szimbólumunk a Magyarország ellen való küzdelemben.”

A lázító fölhívást az „Obzor” mai számának első oldalán közölte, a miért ezt a lapot is elkobozták.

A nasicaí választópolgárság előtt gróf Pejaevics volt bán tegnap délihen programbeszédét mondott. A választógyűlést, amelyen több, mint ezer választó vett részt, Kovacevics Brunó páter gárdián rövid beszéddel nyitotta meg, amelyben gróf Pejaevics felhívást tett a melegen támogatni. Gróf Pejaevics egy óra hosszáig tartó beszédében kifejtette, hogy a kiegyezés alapján marad, felerleg azonban a létező politikai pártok egyikéhez sem csatlakozhatik. A vasuti szolgálati pragmatika tekintetében kifejteti a szónok, hogy ezzel megsértették a kiegyezési törvényt, amiért is a magyar kormány hibáit mindenestre jóvá fogja venni. Pejaevics beszédét élénken megélték. Gróf Pejaevics ma Podgorachan fejtette ki programját.

Pártvacsorák. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt holnap, a hó 25-én a Royal-szálló káféjében éttermében pártvacsorát tart. Az országos alkotmánypárt holnap, kedden este nyolc órakor a Hungaria-szálló felér éttermében pártvacsorát rendez.

Képviselőből közjegyző. Olay Lajos országgyűlési képviselő ma választóinak bejelentette, hogy a szigetvári választókerület mandátumáról szigetvári közjegyzővé való hneveztetése következtében lemond. A lemondás következtében megürrült mandátumra jelöltül Kossuth Ferenc pártelnök ajánlásával Kállay Frigyes, nehaj Kállay Béni volt közös pénzügyminiszter fiát ajánlja. A választókerület

letben még nem alakult ki egészen a helyzet, mert sokan vannak, akik helyi felől mellett törnek lánczát.

A trencsényi mandátum. A trencsényi koalíciós pártok végrehajtó bizottsága ma tartott ülésében a trencsényi választókerületet alkotmánypárti kerületnek deklarálta és elhatározta egyhangulag, hogy Béla Henrik jelölését támogatni fogja.

A csendőrijárőrök és a katonaság. Félhivatalosan jelentik: Legutóbb megtörtént, hogy egy vármegye alispánja és főszolgabírája egyes csendőrijárőrök megerősítésére a katonai állomásparancsnokságtól néhány honvédet kért, kik azután kettesével, négyesével az egyes csendőrijárőrökhöz beosztva különböző községekben alkalmaztattak. Ez eset kapcsán gróf Andrássy Gyula belügyminiszter körrendeletet küldött valamennyi vármegye alispánjának, megállapítva, hogy ez az eljárás, melyre különben a karhatalmi utasításban sem található indoklás, katonai szempontból meg nem engedhető. Az említett utasítás határozmányai értelmében karhatalom gyanánt csak teljes osztagok rendelhetők ki saját tisztjeik parancsnoksága alatt. A belügyminiszter tehát felhívja a rendeletben az alispánokat, hogy a közigazgatási hatóságokat ez értelemben figyelmeztessék és arra utasítsák, hogy a jövőben csendőrijárőrök megerősítésére csak csendőrséget vegyenek igénybe.

A t. Házból.

I. Visszatekintő filozofálás.

Hétfői napon még a munkásnép is vissza szokott emlékezni a vasárnapra, de az uri renden is divatban van megkérdezni: „Hogy töltötte ön a vasárnapot?”

A politikai világban nem is egy estére, de kétfőre emlékezhetnek vissza, mert hétfőn a szombati és vasárnapi estéről referálhatnak. Menjünk velük és hajoljunk meg az újabb irányzat előtt, amelyik a legkisebb eseményt is filozofálási anyagnak használ fel.

Tehát, amióta nem láttuk őket, az előkelő urak az udvari tánczestén mulattak. Csak utólag tudták meg, hogy minő nevezetes látnivalójuk akadt ottan, az Izabella főhercegnő tyuktojásnagyságu briliánsa, egy százhusz karátos gyémánt, vagy mi a menykű; azaz, hogy egy gyémánt, amelyiknek az ára egy millió és kétszáz-ezer forint, olyan tüke, amelynek a kamatja egy esztendőre legalább ötvenezer forint. Minő nagy szociális kérdéseket lehetne elintézni egy ilyen tyuktojásnak a kamatjából, hány éhes szájat betömni, hány siró nyomoruságot elhallgattatni, hány inségest, akit az uzsora az utcára dob, lakással ellátni, hány beteget gyógyítani. Holott az ilyen nagy gyémántnak más értéke nincs, mint annyi, hogy a legényesebb estélyen látják hozzá nem értők, avagy irigyek és a hirlapok szedői, amikor megkapják a róla szóló tudósítást, borzasztóan vakoskodnak, nehogy a tyuktojás helyett tyukszemét szedjenek, ami gyémántnak szintén nagy, de nem akkora, hogy egy millió kétszáz-ezer koronát érjen. Erre a szenzációra csak ma jöttek rá, de nem lesz belőle interpelláció. Csak a törvényszéki bírák és ügyészek sóhajtoznak, hogy vajjon hol késik az ő fizetésfelemelési törvényük szentesítése, hogy Bécsben tán azt hiszik, ezzel fogják kirevolverezni a katonatisztek fizetésemelését, de semmiesetre se tessék zálogba az udvari briliánsokat a magyar bírák és ügyészek fizetésemelése miatt. Több gondjuk és kevesebb. A bécsi Burgban a családi erkölcsöket ápolják s a budapesti kirándulásokra inkább nagy gyémántot küldenek, mintsem szeretetet.

A kevesebb igényű honatyák a Lipótvárosi Kaszinóban voltak, ahol az irodalmi és művészeti maecenások az Eliana szerzőjének rendeztek bankettet és Mihalovichra báró Bánffy Dezső mondotta az első felköszöntőt. Ez a társaság is érdekes volt, mert az ünneplőkkel megjelent gróf Apponyi Albert, aki Mihalovichnak

a prótektora, s akinek, már tudniillik Apponyinak, báró Bánffy a legelkeseredettebb politikai ellenfele. De egyívé kerülhettek, mert a cél, amit szolgáltak, elhíthetni a világgal, hogy Eliana egy jó opera és hogy sikert aratott, olyan nagyszabású és elsőrangú vállalkozás, hogy csakis a legkiválóbb politikusok vállalkozhatnak rá és ha ebben aztán egyetértének, akkor nincs mit csodálkozni rajta, hogy komoly kérdésekben ugy csinálnak operettet, mintha dráma lenne.

Körülbelül ugyanezen időben a volt szabad- elvűpárt tagjai, mint a Nemzeti Társaskör belső emberei banketteztek. Ott volt gróf Tisza István is és megjelent a régi szabadelvűpárt majdnem valamennyi oszlopa és sok külső barátja. Egyikük, aki most a koalíciós kormány hasznos szeretetét veszi igénybe, így jellemezte ma őket:

— Igen kedves, derék emberek azok. Most, amikor már semmit se lehet tőlük kérni, mert semmit sem adhatnak, most látja az ember, hogy mennyire kellemes, lojális és derék urak azok.

A sok baba között aztán elvész a gyermek. Amikor a politikusok minden egyébről szívesebben beszélnek, mint politikáról, akkor majdnem elfeledkeznek róla, hogy vasárnap tartották a disszidens függetlenségek első hódító vándorgyűléseit a vidéken. Ők maguk se igen tárgyalnak felőle. Lengyel Zoltán rekedten beszélget Wekerlével és Farkasházy Zsigmond a házszabályrevíziós javaslat ellen felszólalásra készül.

— Gondoljátok meg még egyszer, hogy mit csináltok — mondja Wekerle.

Nagy György haragosan rázza a fejét, amikor Lengyel az ülésterembe érkezik. Az ember vagy szaval, vagy nem szaval, de szavalni is, egyezkedni is, a kettő együtt sohasem megy.

Folyton dörmögött Nagy György és közbeszólásokkal fűszerezte a beszédeket. Justh Gyula haragudott miatta és fenyegetődött. Többször rendreutasította, azonban Nagy György azután se hallgatott, bozontos sörényét csak rázta, rázta, míg az elnök a csengettyűt rázta.

— Az árgyilusát — mondta erre egy koalíciós vezérhangulat-igazgató — Nagy Györgyöt nem rendre kell utasítani, hanem a borbélyhoz kell utasítani.

Am visszafelelt rá Nagy György kabaretnyelven:

— Azt az angol kisasszonyok zárdájában kikeresztelt angyalát ennek a koalíciós világnak, elhallgasson az ur, mert különben . . .

— Különben?

— Én haligatok.

* * *

II. Csendes vita.

Sok eseménye egyébként nem volt a mai ülésnek.

Az első szónok egy disszidens volt, Pilisy István, aki unalmas környezetben, ásitó részvétlenség mellett kelt síkra a házszabályrevízió ellen.

Publikumról azonban gondoskodott Eötvös Károly. Ezzel segítette a disszidenseket. Szombaton elhíresztelték róla, hogy ma felszólal a vajda. Ennél fogva mindenki, aki a havas esőn át tudott gázolni az országháztéren, oda sietett és elhelyezkedett a karzaton. Eötvös ellenben nem beszélt, hanem a fiatal disszidens részére engedte át a maga hallgatóságát; Farkasházy Zsigmondnak ajándékozta a publikumot.

Hanem itt volt Tolnay Lajos is, a koalíciós, aki szintén mulatságot szerzett a karzatnak, mert amíg komolyan pártolta a házszabályrevíziót, a közbeszólók közreműködése juttatott egy-két élénk mozzanatot a színjátékok kedvelőinek. Nem utolsó rendű volt azt hallani, hogy Lengyel Zoltán az általános választói jog eredménye gyanánt azt hangoztatta, hogy ettől Lipót-ten-

det várnak sárga bugyogóval és hogy viszont Nagy Emil aként akaszkodott össze Mezőfi Vil-mossal, hogy azt mondta neki:

— Majom!

Tekintetbe kell venni, hogy a „szamár“ igen gyakran emlegetett lény itten és most már a „majom“ is létjogot nyert, tehát a koalíció mindenestre gondoskodni fog az elpusztított állat-kert benépesítéséről. De az is lehetséges, hogy ha Wampetics továbbra is megkapja a bérletet, hát a parlamenti állatkert ott fog találkozni tavaszszal az ő vendéglőjében és szamarak meg majmok majd akkor ihatnak előre a medve bő-rére, vagyis akár az általános választói jogra, akár a létszámemelésre.

Sok víz fog lefolyni addig a Dunán . . . Am az obstrukció valószínűleg szintén elmúlik arra az időre.

A nemzetiségek még nem mutatkoznak s a horvátok nem láthatók. Zavorka asszony, az ő kedves zsurnalisztájuk megérkezett ugyan, de azt mondja:

A horvátok nem jönnek obstruálni. Ez az ügy nem az ő ügyük. Mert a horvátokat házszabályrevízió nélkül is le tudják ültetni, hát nekik mindegy, hogy van-e vagy nincs.

Németország pénzügyi bajai.

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, február 21.

A nagypolitikai világesemények, a keleti vasuti ügyek, a nagyhatalmak új csoportosításának kérdése, a portugáli és marokkói bonyodalmak mintegy háttérbe szorították azt a válságot, amelyet e napokban a német birodalmi kincstári hivatal szenvedett, jöllehet, hogy ez a válság, amelynek báró Stengel birodalmi pénzügyminiszter áldozatul esett, a német közönséget sokkal erősebben foglalkoztathatja, mint az összes keleti kérdések a világon. A pénzügyminiszteri válság azt a megoldást nyerte ma, hogy a visszalépő báró Stengel helyébe Sydov, a birodalmi postahivatal eddigi államtitkára neveztetett ki birodalmi pénzügyminiszterre. Ennek a személyváltozásnak nagy és roppant fontos okai vannak. A külföld, mely Németországot a maga mesés nagy ipari felvirágzásával, vasuti fejlődésével és más egyéb téren is óriási fellendülésével bámulja, ez a külföld, amely már hozzászokott ahhoz, hogy a nagy német birodalmat mindenben, de mindenben csillogni, tündökölni és glóriában uszni lássa, talán nem is sejtí, hogy ez a nagy birodalom, a világnak talán legelső katonai nagyhatalmassága örökös pénzügyi deficitzben vergődik, mely a folyó évben a cukoradó leszállítása és a tervbe vett tisztviselőfizetések emelése folytán mintegy 250—300 milliónyi márkára fog rugni. Mind- eddig nem akadt az a pénzügyi büvész, aki elő tudta volna varázsolni az egyensúlyt a német birodalom államháztartásában. A német hazafias szív ezen elbusul és minden pénzügyminiszteri válságnál felszisszen és felajdul, de hiába, a deficit vámpírja minden új pénzügyminisztert, éppugy, mint az elődjét, lélekzetfotogató kariai közé szorítja, miglen csak az új pénzügyminiszter is elődjeinek sorsára jut és el-megy anélkül, hogy a pénzügyi deficitet el tudná enyésztetni az államháztartásból.

A pénzügyi deficit nagy árnyoldala a német császár és az eddigi összes birodalmi kancellárok nagy politikai és diplomáciai siker-cinek. Más államok, amelyeket a német nagy önteltséggel és sikerének magaslatáról másod-vagy harmadranguaknak szeret elnevezni, le tudták küzdeni a pénzügyi deficitet rémít és ma már olyan exotikus államok, mint Argentína és Mexikó is nagy pénzügyi feleslegeket tudnak felmutatni. Csak a büszke nagy Németország nem bírt még a tökéletesedés és fokára emelkedni, a deficit még mindig ott vigyorog az állami költségvetésben és az államadósság is az-za l meg fele lő l e g n ő. Ez kínos és megszá-gyenítő a németek büszke önértetére nézve, mert jól tudják, hogy a németeknek kevés igazi jó barátiuk van Európában, ellenben nagy azok-

nak száma, akik kárörvendve mutathatnak rá Németországnak e súlyos körtünetére és akik ehhez még azt a reménységüket is fűzik, hogy a német birodalom dicsősége a „pénzügyi fegyverkezés” hiánya folytán elébb-utóbb véget fog érni. És nagy busonkodva nézik a német hazafiak, hogy a birodalomnak nemcsak külső, de belső ellenségei is ujjongnak minden balsikeren, amely a birodalmi kincstárnokot éri. Ha a pénzügyminiszter valami új adónemet hozott be és ez nem jövedelmez annyit a kincstár számára, amennyit a pénzügyminiszter előirányzott, ha a minisztereknek valamely pénzügyi javaslata megbukik a szövetségstanácsban, vagy a bizottságban vagy az urakházában, ha a pénzügyminiszter végre belefáradt a pénzügyi rendezés sziszifuszi munkájába és megváltik állásától és a birodalmi kincstárnak nagy és hosszú vajadásába kerül, míg új pénzügyminisztert kap, akkor hól a szociálisták, hól a centrum vagy a liberálisok örülnek e kínos látványosságon, mert minden pénzügyi reform, amelybe a pénzügyminiszterek egész hosszú sora harminczhét esztendő óta egymásután belebukott, olyan természetű volt, hogy nem kellett vagy az egyik vagy a másik pártnak. A pénzügyminiszternek bukása tehát mindig valamelyik pártnak a győzelmét jelezte.

Pedig a németeknek rengeteg nagy történelmi irodalma kétségbevonhatatlanul bizonyítja, hogy nincsen az az állam, amely hatalmi eszközök nélkül fenntarthatná magát. A hatalmi eszközökhöz tartozik első sorban a pénzügyi harci készenlét is. És most a birodalmi kormány alkalmasnak találja az időpontot arra, hogy a pénzügyi fegyverkezés problémájának a megoldását még egyszer napirendre tűzze. Ez magyarázza meg a most végbement személcserét a birodalom kincsári hivatalában. Alkalmasnak találja az időpontot azért, mert az a két párt, amely leghevesebben szokta támadni a pénzügyi reform terveit, tudniillik a szociáldemokraták és a centrum-párt, ki van kapcsolva a blokkból, amely ez időben a kormányt támogatja a Reichstagban. A szociáldemokraták ugyanis elleneznek minden, ami a közvetett adó emelését célozná, a centrum-párt ellenben nem engedi meg az egyenes adó fokozását. Más adónemet pedig, mint közvetett vagy közvetlen még a legmélyebben gondolkodó német professzorok sem tudtak eddig felidezni. Valami adónemet csak kell szaporítani, ha a kormány ki akar gázolni a deficit mocsaraiból, ezt pedig csak úgy lehet megtenni, hogy ha a kormány a maga hajójával keresztül tud evezni a szociáldemokrata és a centrum Charybdis és Scylláján a blokkpártok segítségével.

A birodalmi alkotmány ugyan megszabja az egyes német királyságok és tartományok kvótá-szerű hozzájárulását a birodalom háztartásához, csak hogy a birodalom rösteli azt, hogy a tartományok „kosztosa” legyen és inkább kölcsönművelethez folyamodik, sem hogy a tartományok adakozásából tengődjék. A pénzügyi politikának valami új „kurzusra” lesz okvetlenül szüksége, amint a németek mondani szokták. Az új irány nem lehet más, mint újabb kísérlet tenni a dohánymonopolium behozásával. Ezzel a tervvel már Bismarck herceg is többször tett kísérletet, de sohasem akadt a parlamentben oly többség, mely ezt az egyedürságot megszavazta volna. Az ő utódjai sem voltak ebben a tekintetben nálánál szerencsésebbek. A próbatéves szüksége azonban ismét előáll és a német pénzügyi szaklapok, különösen azok, amelyek a kormány sugalmazására hallgatnak, nem győzik eléggé hangoztatni, hogy a német birodalmi kormány necsak a hadiraj kiépítésével és necsak a gyáripar fejlesztésével induljon Angolország, Amerika és Franciaország példája után, hanem a dohánymonopolium kihasználásával is. A dohányjövédék Angolországban fejenként 6.54, Franciaországban 7.62 márkát, Németországban ellenben csak 1.16 márkát tesz ki. A dohánymonopolium behozatala egy csapással felszabadítaná a német birodalmat minden pénzügyi gond alól. Sok szó esik még a szeszmonopoliumról és az örökösödési adó felemeléséről is, de ez nem elég a deficit megszüntetésére. A szeszmonopoliumnak megvannak azonban még most is a hatalmas ellenségei és a németek most fe-

szült figyelemmel nézik, hogy a kormány miképpen fog megbirkózni a pártokkal abban, hogy megszerezze a birodalomnak a pénzügyi függetlenítését a szövetségi tartományoktól.

KÜLFÖLD.

Orosz honvédelmi bizottság ülése. A honvédelmi bizottság titkos ülést tartott, amelyen a közeli és távoli Kelet politikai helyzetét vitatták meg. Szto-lipin miniszterelnök, valamint Isvolszki és Kó-kovcev miniszterek beható nyilatkozatokat tettek. Megbízható forrásból származó hír szerint e nyilatkozatok általánosságban megnyugtatóak. A kormány és a bizottság tagjai között a legteljesebb egyetértés van. Az ülésen behatóan megvitatták a tengerészeti költségvetést és a tanácskozás folyamán az az álláspont domborodott ki, hogy Oroszországnak föltétlenül szüksége van erős szárazföldi és vízi haderőre.

A portugál válság. Napok óta érkeznek hírek Portugáliából, melyek titokzatos eseményekről számolnak be. A reakcionáriusok, akik többnyire Franko híveiből verődtek össze, állítólag mult szombaton nagy zavart akartak támasztani. Az a hír volt elterjedve, hogy éjnek idején katonai karakterű mozgalmat indítanak meg, amelynek az lett volna a célja, hogy a kormányra és palotára nyomást gyakoroljanak s hogy a liberális uságoknak, különösen az „Q Mundo”-nak szerkesztőségét megtámadják. Ezeket a híreket senki sem akarta elhinni, mert a hadsereg jól van fegyverelve és a liberális irányzatnak hódol. A legkiválóbb reakcionárius vezérek a palotába mentek, hogy a királytól kihallgatásukat kérik, de a király nem fogadta őket. Az összes jelekből azt kell következtetni, hogy messzire szétágazó politikai eselszövevényekről van szó. Szombaton éjjel nagyszámu fegyveres tömeg gyülekezett az „O Mundo” szerkesztősége körül, hogy a lapot a katonák esetleges támadása ellen megvédelmezzék. A rendőriönökség, amelyet a dologról értesítettek, erős rendőresapatot küldött a lap szerkesztőségének környéke, de összekoeczezanásra nem került a dolog, mert a nép csakhamar megtudta, hogy a rendőrök az „O Mundo” megvédelmezésére vonultak ki. Bizonyos ezredeket éjjel-nappal a kaszárnyákban tartanak. A Dom Karloz hadihajót elküldték a kikötőből állítólag szolgálati utra, valósággal azonban azért, hogy a megbízhatatlan tengerészeket eltávolítsák.

A p o i n tegnap Lisszabonban előadást tartott, amelyben ama véleményét fejezte ki, hogy a monarchia csak a demokratikus irány érvényrejutásával menthető meg. A jelenlegi kormánynak biztosítania kell a közszabadságokat.

Spanyolország pénzügyi válsága. Hirt adunk már arról, hogy Spanyolország kormányválság előtt áll, ami a rossz pénzügyi viszonyokra vezethető vissza. E hírek most részben teljesedtek, amennyiben Osmi pénzügyminiszter a Sevillából visszatért királynak átnyújtotta lemondását, melyet rossz egészségi állapotával, de egyuttal azokkal a kedvezőtlen eredményekkel is indokolt, melyek minisztersége idejében a spanyol pénzügyek körül támadtak. A király elfogadta a lemondást és helyébe Sancho Bustillot nevezte ki.

A francia kormány helyzete. A la ferté bernardi republikánus bizottság által rendezett banketten Cail-laux pénzügyminiszter beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a kormánynak igen nagy nehézségekkel kell megküzdenie. Igyezkünk e nehézségeket — ugymond a miniszter — megoldani azzal, hogy csak azt tartjuk szem előtt, amit az ország becsülete parancsol. Külpolitikánkat semmitéle más eszme nem vezérli. A miniszter beszédét élénk helyesléssel fogadták.

Belgium és a Kongó-állam. Brüsszeli lapok jelentése szerint meglusulással fenyegetnek a király és Schollaert miniszterelnök között mult év december havában a Kongó állam bekebelezése tárgyában indult tárgyalások. Az eddigi félhivatalos jelentésekkel szemben, melyek szerint a király és a miniszterelnök között a főkérdésekben máris megegyezés jött létre, ma teljes határozottsággal híresztelik, hogy ugy a koronauradalom megváltására adandó Lipót-alap összege, mint azon a király által tervezett beruházások lajstroma tekintetében a király és a kormány között

áthidalhatatlan ellentétek állanak fönn, amelyek a királyt néhány nap előtt a tárgyalások hirtelen félbeszakítására bírták. A király a tárgyalások félbeszakítása után azonnal Osztenébe rándult ki és csak ma érkezett vissza Brüsszelbe. A „Le Soir” című lap értesülése szerint a miniszterek a helyzetről több ízben tanácskoztak és szerződés-tervezetet készítettek, melyet a király elé fognak terjeszteni végleges döntés végett. Ha a király a szerződést nem fogadja el, és ettől tartanak a miniszterek, elhatározott szándékuk a lemondás, úgy hogy tekintettel a parlamenti ülészak küszöbönálló befejezésére és a májusra tervezett képviseléválasztásokra, a helyzetet mindenütt nagyon komolynak tekintik.

Marokkó. A larrasi kormányzó közölte Mohamed El Tores-szel, hogy a hegyi lakók a várost meg akarják támadni az esetre, ha Muley Hafidot nem proklamálja szultánná. A kormányzó jelenti, hogy a város lakossága körében nagy a megdöbbenés és azonnal erősítések odarendelését kéri.

D a m a d e tábornok táviratozza, hogy a partvidéki hadosztály tegnap óta Berresidben van. A tábornok megtekintette a hadmivételek alapjául szolgáló összes előmunkálatokat és elismeréssel nyilatkozott ezekről.

P i e h o n külügyminiszter Jaurés interpellációjának megválaszolására alkalmával közölni fogja, hogy Malpertui kazablankai konzult utasította, közölte Muley Hafiddal, hogy Franciaország képviselői készek kadijait fogadni. Figyelmeztesse azonban a konzul Muley Hafidot egyuttal a magatartásában megnyilvánuló ellentmondásra, amennyiben ugyanazon idő alatt felajánlja közvetítését az ellenséges törzsek leverésére, amidőn a francia csapatokat ő maga támadatja meg. A miniszter felvilágosításokat fog adni a legutóbbi harcok tárgyában is és ki fogja jelenteni, hogy az azok által a közönség körében előidézett izgalom nem áll arányban az eseményekkel magukkal. Nem szabad elfelejteni, hogy a francia csapatok nem csupán nomád törzsekkel, hanem Muley Hafid tanult hadesapataival is szemben állanak és hogy utóbbiak ismétlőfegyverekkel és ágyukkal vannak felszerelve. A most már hét hónap óta tartó campagne kezdete óta a francia csapatok 19 ütközetben 57 halottat vesztek és 211-en megsebesültek. A halottak háromnegyedrészé algiriai benszülött. Bármily fájdalmas is a veszteség, a francia családoknak nincs okuk pániakra. A helyzet nem nyugtalanító és a pesszimizmus és elbátortalanodás, mely körülbelül egy hónap óta terjedőben van, nem bír alappal.

A Galilee czirkáló Asmour előtt vesztegel. A benszülöttek attól tartanak, hogy a várost bombázni fogják. Az Uled-Buazik-törzs meghódolt Abdul Aziz szultán képviselője előtt.

Szerbia és a balkáni vasut. A párisi szerb követ egy, a „Berliner Ztg.” ottani tudósítójával tartott interwiewben kijelentette, hogy Szerbia már a legközelebbi napokban lépéseket fog tenni Konstantinápolyban, hogy a portától engedélyt eszközöljön ki egy, a szerb határtól török területen építendő vasutra. Szerbia e szándékáról értesítette Ausztria-Magyarországot, mely a tervet nemcsak hogy nem ellenzi, hanem annak támogatását a portánál is megígérte. Szerbia ezenfelül számít más hatalmaknak a támogatására is.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szatmár város köztörvényhatósága ma Falussy Árpád elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés összehívásának indító oka az volt, hogy a város közönségében nagy nyugtalanság támadt arra a hirre, hogy a törvényszék Nagykarolyba helyezték át. Falussy Árpád főispán megnyugtató kijelentést tett a közgyűlésen és elmondotta, hogy a károlyiak nem a szatmári törvényszék áthelyezését kérték. A főispán után Kelemen Samu országgyűlési képviselő részletesen elmondta a mult szombaton a miniszterelnökhöz intézett interpellációját és a miniszterelnöknek arra adott választát. Dr. Vajay Károly polgármester határozati javaslatot adott be, mert a miniszterelnök válasza nem kielégítő és a szatmáriak aggályait teljesen nem oszlatia el. A helyes vármegyei közigazgatási politika, valamint a földrajzi kul-

turális érdekek is követelik a megye székhelyének Szatmárra való visszahelyezését, valamint ott felállítandó pénzügyigazgatóságot is. Erre nézve határozati javaslatot nyújtott be, amelyet a köztörvényhatóság elfogadott, mely szerint átír Szatmár vármegye közönségéhez, hogy az 1891-ben hozott azon határozat, hogy a megye székhelye Szatmárra helyeztessék, szerezzen érvényt és ilyen irányban felír a kormányhoz.

Békés vármegye ma tartotta rendes közgyűlését Döry Pál főispán elnöklésével. E közgyűlés töltötte be a megüresedett közigazgatási bizottsági tagság egy helyét. Megválasztották Havriár Dániel 48-as párti képviselőt 82 szavazattal dr. Márk János gyulai kir. közjegyző 81 szavazata ellenében. Azután napirendre került Udvarhely vármegye körirata, hogy a kormány iránt bizalom nyilvánítsák. A köztörvényhatóság tulajdoni többséggel a bizalom mellett foglalt állást. Azután egy indítványt tárgyaltak és ennek elfogadásával elhatározták, hogy a köztörvényhatóság felír az országgyűlés képviselőházához, hogy a földadó igazságosan osztassék meg és az ugynevezett érték-kataszter megvalósítása érdekében jusson érvényre a progresszivitás elve alapján a földadó arányos megosztása. Elhatározták, hogy a feliratot támogatás végett elküldik az összes törvényhatóságoknak, annak támogatását kérvén. A tisztviselők drágasági pótlékban való részesülése tárgyában beadott indítványt a többség elvetette.

Pártmozgalmak Sopronmegyében. Sopron város polgárai társadalmi uton is tevékeny részt vesznek városi közigazgatásuk intézésében. E célú szolgálja az ottani városi párt, mely tegnap, vasárnap tartotta évi tisztújító közgyűlését. Ez alkalommal közfelkiáltás után a régi vezetőséget ismét megválasztották. Elnök lett: Laehne Vilmos, alelnökök: Rosenfeld Náthán és Roth Gyula, pénztárnok: Schwarz Károly, titkár: dr. Müller József. Ezek után tüzetes megbeszélés tárgyává tétetett a legközelebbi városi közgyűlés tárgysorozata és egyhangulag elhatározták, hogy a posta- és táviráda-épület ügyében elfogadják a kormány álláspontját és a város legszébb és legélénkebb helyén, a Széchenyi-téren ki-sajátítják a kiszemelt területet, mely célra megszavazzák a szükséges 160.000 koronát.

Uj határrendőrség a Felvidéken. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter leiratilag értesítette dr. Palugyay Móricz lipótmegyei főispánt, hogy március hónapjától kezdve Rózsahelyen új határrendőrséget szándékozik létesíteni. E rendőrségnek nem csak a kivándorlás ellenőrzése lesz a feladata, hanem hivatása lesz, hogy a Cseh- és Morvaországból átlátogató pánszláv agitátorok működését is ellenőrizze.

Baja. A törvényhatósági bizottság ma tartotta rendes közgyűlését Ambrozovics Lajos főispán elnöklésével. A közgyűlés elhatározta a díjnokok fizetés-rendezését, továbbá, hogy a bajai kereskedelmi és iparbankot, melyet a milliós bünper hatása alatt arra köteleztek, hogy a banknál levő 200.000 korona árva-pénzek biztosítására megfelelő értékű jelzálogos kötelezvényt deponáljon a városnál, ezen kötelezettsége alól fokozatosan felmenti. A közgyűlés végül a kózkórház felszerelésére megszavazott 40.000 koronát.

TÁVIRATOK.

Orosz tengerészek az olasz királynál.

Róma, február 24. A király ma délután fogadta Eberhardt orosz tengernagyot és a kíséretében levő tiszteket. Muraviev orosz nagykövet bemutatatta a megjelenteket a királynak, aki a tenger-nagygyal és a tisztekkel igen szívélyesen elbeszélgetett.

Bolgár kereskedelmi ügynökség.

Konstantinápoly, február 24. Bulgária a régebben fennállott, később azután megszűnt, diplomáciai ügynökséggel összekötött kereskedelmi ügynökséget ismét külön szervezte, és most azon van, hogy Törökország hivatalos hozzájárulását elnyerje.

Szerbia cukorexportja

Belgrád, február 24. (Saját tudósítónktól.) A régenburgi cukorgyár r.-t., amely tudvalevőleg régebben Belgrád mellett ezer vagon termelésére berendezett cukorgyárat és raffinériát állított fel, most Jagodinában, Nis mellett nagy telket szerzett egy cukorgyár alapítása céljából. Mivel a konzum Szerbiában az új autonóm vámtarifa életbe-léptetése előtt mindössze 700 vagon volt s azóta 550 vagonra szállott alá, kétségtelen, hogy Szer-

bia készül cukorexportra Macedónia felé és prémiumok kieszközlése, továbbá szállítási tarifaked-vezmények útján az osztrák-magyar monarchia cukorexportját ki akarja szorítani török területről.

Szaucsbulak kiürítése.

Tebrisz, február 24. Miandoáhból táviratoz-zák: Szaucsbulakból érkező megbízható jelentés szerint Ferid pasa szombatnap csapataival és tűz-ségével a Törökországban fekvő Kachrisba vonult vissza. Szaucsbulakban ezidőszent csak egy török gyalogezred van még.

Közigazdasági táviratok.

New-York, febr. 24. *Terményárak.* Gyapj. New-Yorkban —, márcz.-ra —, máj.-ra —. New-Orlé-ansban 8.75, *Petroleum* stand with the New-Yorkban 8.70, Filadelfiában 10.90, raffined in cases 178.—, Credit Balances of oil City 7.60. *Zsir.* Western Steam 7.75. Rohe testvérek 0.—. *On* —, *Réz* —.

Csikagó, febr. 24. *Gabonárak.* Zárlat. Buza irány-zata állandó, márcziusra —, K., májusra 92.75—93.25 K. Fengeri bányadt, máj.-ra 60.25—60.13.

Csikagó, febr. 24. *Terményárak.* Zsir február-ra 7.12, tegnap 7.05, májusra 7.37, tegnap 7.32. Szalonna short clear. 6.24 tegnap 6.24. Sertés-hus má-jusra 11.30, tegnap 11.22.

Török termés.

Konstantinápoly, február 24. Hirlapi jelenté-sek szerint a jó aratási eredmények alapján a kor-mány felüggesztette a gabonakivitel tilalmát és a gabonabehozatali vámokat ismét életbeléptette.

Az osztrák-magyar államvasut mérlege.

Bécs, február 24. (Saját tudósítónktól.) Az osz-trák-magyar államvasut mérlegösszeállítási munkái előrehaladtak s hir szerint az üzemenyesség, éle-kintve a társaság uradalmainak hozadékától, mely kö-rülbelül minden évben ugyanolyan magas, jelentéke-nyen jobb az 1906. évinél. Pénzügyi körökben bizo-tosra veszik, hogy az osztalék 35 frak lesz. Az 1907. évi mérleg érthetően nagyon fontos az államosítási tárgyalások szempontjából.

A német bankkamat.

Berlin, február 24. (Saját tudósítónktól.) A bi-ro-dalmi bank elnöke akként nyilatkozott, hogy ezidő szerint nem gondol a kamatláb leszállítására. A bi-rodalmi bankba az utóbbi napokban nagyon élénken özőnlött vissza a pénz s remélhető, hogy a legköze-lebbi kimutatás jelentékeny javulást fog feltüntetni. Pénzügyi körökben remélik, hogy ha a legközelebbi kimutatás kedvezően fog beválni, akkor a központi választmány már legközelebb egy egész százalékkal leszállítja a bankrátát.

Olvasóinkhoz!

Imnár a negyvenharmadik éviolya-mába lépett az Egyetértés, a legrégibb, leg-elterjedtebb s tartalomra a legnagyobb független-ségi napilap. Az a hosszú ut, melyet a független-ségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország füg-getlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország ön-állóságának leghevesebb előharcosa, hanem en-nek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyúttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillana-tig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiségünk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttesével foly-tán a legbővebben s a legnagyobb változatosság-gal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közigazdasági téren min-denkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar csa-lád számára a Magyar Szalon rendkívül viltozatosan és irodalmi nívón szerkesztett havi folyóiratot küld meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközön-ség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövő-ben csak fokozottabb munkássággal fogja gyara-pítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Ügyvédek, orvosok, közjegyzők.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 24.

Négy testület gyűlt össze vasárnap, hogy megvitassa ügyes-bajos dolgát. Az egyik kongresszust az orvosok tartották, a másikon a pénzügyi számvevőtisztviselők tanácskoztak. Az ügyvédek és a királyi közjegyzők közgyűlésén szintén elsősorban társadalmi helyzetükkel fog-lalkoztak az összegyűlték s annak javítását vi-tatták meg.

Orvosok kongresszusa.

Az Országos Orvos-Szövetség vasár-nap d. e. kilencz órakor tartotta országos kongresszu-sát a vármegye-háza dísztermében. A nagygyűlésen úgy a vidéki, mint a fővárosi orvosok igen nagy számban voltak képviselve.

Kétly Károly elnök megnyitja után dr. Flesch Nándor főtitkár beszámolt arról a tárgya-lásról, amely az országos munkásbiztosító pénztár és a szövetség között folyt és mint e tárgyalás eredményét, beterjesztette az igazgatótanács javas-latát. A javaslat megállapítja, hogy az országos munkásbiztosító pénztár igazgatósága elfogadott egy olyan javaslatot, amely az orvosok kívánalmait tel-jesen figyelmen kívül hagyja. A szövetség nem járul hozzá az országos pénztár igazgatósága részéről tett határozati javaslathoz és sajnálattal lemond ar-ról, hogy ezen az alapon, mint közvetítő működjen az orvosok és a kerületi pénztárak között. Ennél-fogva megszűnik az a paktum, amely mindez ideig fennállott és kötelezte az orvosi kart és érvényben marad továbbra a bárifai kongresszus határozata. Az orvosi kar tehát visszanyeri szabad önrendel-kező jogát.

Az igazgatótanács határozati javaslatát a nagy-gyűlés egyhangu lelkesedéssel fogadta.

Dr. Sarbó Artur egyetemi tanár védelmezni próbálta a budapesti orvosoknak magatartását, akik a szabad orvosválasztás rendszere ellen foglaltak állást, de a gyűlés akkora lármával fogadta, hogy beszédét nem tudta befejezni.

Friedrich Vilmos kijelentette, hogy a buda-pesti pénztári orvosok nevében elfogadja a javas-latot azzal a megjegyzéssel, hogy a határozati ja-vaslat fölhatalmazást ad a budapesti pénztári orv-osoknak, hogy függetlenül az Orvosszövetség elnök-ségétől, a budapesti általános munkásbetegség-kezelő pénztár vezetésével, illetőleg az országos pénztár vezetésével szabadon tárgyalhassanak.

Ezután egymás után járultak az elnökségi emel-vényre a vidéki fiókszövetségek kiküldöttjei és be-jelentették a fiókszövetségek csatlakozását az igaz-gatótanács határozati javaslatához.

Végül az elnök kihirdette a határozatot, amely szerint a kongresszus az igazgatótanács határozati javaslatát egyhangulag elfogadta.

A napirend második pontja volt az adóreform és az orvosi kar, amelyet dr. Nékám Lajos egye-temi magántanár ismertetett. Rámutatott arra, hogy a kormány visszavonta a benyújtott adóreformjavas-latot és így a kiküldött bizottság nincs abban a hely-zetben, hogy konkrét javaslatot tegyen. Ajánlotta tehát, hogy a bizottság továbbra is megmaradjon és ha a kérdés megérett — a kormány ismét bete-rjeszti a javaslatot — akkor terjeszzen elő konkrét javaslatot.

A bejelentést megtapsolták. Végül köszönetet mondtak az állásponnak a terem átengedéséért és ez-zel a nagygyűlés véget ért.

A pénzügyi számvevő vizsgálói gyűlése.

A pénzügyminisztérium és a pénzügyminisztérium alá tartozó hatóságok számvevő tisztviselői vasárnap délelőtt kilencz órakor az újvárosi közgyűlési ter-mében tartották országos gyűlést. A kongresszuson a bpesti pénzügyi számvevők majdnem teljes számban jelentek meg, vidéki számvevőségek pedig kiküld-öttekkel képviseltették magukat.

Szenessy Aladár számtanácsos elnöki meg-

nyitójában megállapította, hogy a kongresszus egyetlen tárgya a miniszterelnökhöz, mint pénzügyminiszterhez a számvetőségi tisztviselők helyzetének javítása és státusának rendezése iránt benyújtandó memorandum.

Az előadó részletesen ismertette a memorandumot. Pontról-pontra kifejtette azokat a kérelmeket, amelyek teljesítésétől várják a pénzügyi számvetők életviszonyaik javulását. A fizetésjavításon kívül kéri, hogy az üresedésbe jövő s a jelen memorandum teljesítése esetén ujonnan rendszeresített állásokat az 1908. évi költségvetésbe már felvegyék, a legkövetkezőbb idő alatt, pályázat nélkül, automatizált töltésbe s az állások betöltésénél a rangsor, szolgálati idő és minősítése legyenek irányadók. Szakképzettség, értelmesség és alkalmazhatóság tekintetében kimagasló tisztviselők soronkívül lépjenek elő. A járási számvetők részére önálló hatáskört és uti-átalány megállapítását kéri.

A kongresszus a memorandum-tervezetet néhány jelentéktelen módosítás után, egyhangulag elfogadta.

Az elnök javaslatára elhatározták, hogy a memorandumot küldöttség fogja átnyújtani Wekerle Sándor miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek és hogy a jövőben a pénzügyi számvetők sérelmei és kívánságai megvitatására évenként országos kongresszust fognak tartani.

Ügyvédek napja.

Mozgalmas élet folyt tegnap az Ügyvédi Kamara Szemere-utcza helyiségeiben is, ahol Szivák Imre elnöke alatt a Budapesti Ügyvédi Kamara tartotta évi közgyűlését. A közgyűlés iránt, melyen a politikai szövevények is szóhoz jutottak, eleve nagy érdeklődés mutatkozott. Az ügyvédek szokatlanul nagy számmal gyűltek össze s osztatlan nagy tetszéssel fogadták Szivák Imre nagyhatású megnyitói beszédét, aki az ügyvédek érdeklő szociális és politikai kérdésekre is kiterjeszkedett.

Részletes tudósításunk a közgyűlésről a következő:

A rendkívül népes közgyűlést Szivák Imre elnök nyitotta meg. Konstatálta, hogy a mostani vezetőség a múltnak sok mulasztását pótolta. Ha itt-ott illetéktelen befolyásokkal találkozott, azok ellen energikusan állást foglaltak, például a vasúti pragmatikáról szóló törvényjavaslatnak tárgyalásánál, amikor az ügyvédségnek jogvédői tisztét meg akarták szorítani. Minden törvény megalkotásánál kikérték a karnak a véleményét és különösen a közjogi kérdések terén a karnak a véleménye döntő befolyást gyakorolt a közvélemény kialakulására. Szólt arról, hogy legközelebb a kormány törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről. Végül az ügyvédi kar jövődi feladatáról emlékezett meg éljenzéssel és tapsal sűrűn megszakított beszédében.

Azután Pap József titkár mutatta be a kamara jelentését és ennek kapcsán bejelentette, hogy az ügyvédi rendtartás tervezetét legközelebb az igazságügyi kormány elé terjesztik.

A jelentéshez először dr. Oláh Dezső ügyvéd szólott, aki kifogásolta a jelentés szervilis hangját, amelylyel a kormányról és a törvényhozásról szól. Támadta a kormányt és az ügyvéd képviselőket és kijelentette, hogy ő és elvtársai a szervezkedéstől remélik boldogulásukat. Hasonló modorban beszélt dr. Szende Pál ügyvéd, aki beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be az általános választói jog sürgős betervezése érdekében és egy második, mely szerint a kamara tiltakozik a büntető novellának oly czéliből való visszavonása ellen, hogy azt politikai deliktumokra is kiterjeszszék. Dr. Kenedy Géza az ügyvédség országos szervezése érdekében terjesztett elő határozati javaslatot. Dr. Kégi János beszélt azután s hosszabb megokolás után kijelentette, hogy Szende Pál határozati javaslatát elfogadja.

Dr. Nagy Dezső országos képviselő igyekezett azután megvédelmezni a jelentést és az ügyvéd képviselőket, de beszédét minduntalan zajos közbekiáltásokkal szakították félbe. Kérte a kamara tagjait, hogy tartózkodjanak a politikától és hivatkozott arra, hogy az ügyvéd képviselők a saját ügyében a legliberálisabb álláspontra helyezkedtek és az ő közbelépésükre történt, hogy a cselédtörvényből kimaradt a becsületsértési szakasz. Még Rácz Géza beszélt, mire az elnök berekesztette a vitát.

Szivák Imre azután bejelentette, hogy az általános, titkos, egyenlő és községenként való választói jog érdekében benyújtott határozati javaslatot nem bocsátja szavazás alá. A kérdés nem tartozik a kamara jogkörébe, amelyből az ügyvédi rendtartás a napi és pártpolitikai kérdéseket kizárja. A kérdésről való határozathozatal állásfoglalás volna egy aktuális politikai kérdésben. (Oriási zaj.)

A közgyűlés azután Szende Pál második határozati javaslatát és dr. Kenedy Géza javaslatát az ügyvédség országos szervezéséről egyhangulag elfogadta.

A napirend következő pontjaképpen Zsig-

mondy Jenő előterjesztette a számvizsgáló-bizottság jelentését, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Köszönetet mondott a jelentés elkészítéséért Pap József titkárnak, mire a közgyűlést az elnök berekesztette.

Dr. Szivák Imre elnök ezután elrendelte az alapszabályok értelmében lemondott tisztikar és választmány megválasztását.

A szavazás, amelynek két erős párt: a reformpárt és az ügyvédi párt küzdenek egymással, ma délelőtt kezdődött. A szavazatszedő küldöttség elnöke dr. Zsigmond Jenő, helyettes elnökök: dr. Csetényi Adolf, dr. Schreyer Samu, dr. Meller Mór, dr. Baumgarten Nándor, dr. Heteés Antal és dr. Stamberger Salamon. A délelőtti folyamán száznál több ügyvéd szavazott.

A kir. közjegyzők közgyűlése.

A budapesti királyi közjegyzői kamara kötelekéhez tartozó kir. közjegyzők vasárnap Rupp Zsigmond elnöke alatt tartották rendes évi közgyűlést. A múlt évről szóló jelentést dr. Charmant Oszkár, a kamara titkára terjesztette elő.

A jelentés megnyugvással tanúsítja azt, hogy a mostani igazságügyi kormány a közjegyzői karnak évek óta eredménytelenül sürgetett abbeli óhaját részben megvalósította, hogy a törvényt előkészítő szakérteltekbe a közjegyzői kar is meghívassék, amennyiben ugyanis a telekkönyvi rendtartás előkészítése körül most folyamatban levő tanácskozásokhoz a karnak két tagját meghívta. A közgyűlés annak szükségességét is hangoztatta, hogy a kamara a közjegyzői és az országgyűlési képviselői állások közti inkompatibilitás megszüntetése érdekében, amely inkompatibilitás Magyarországon unikumot képez, a czélra-vezető lépéseket a választási törvény kiűszöbön álló revíziójának alkalmából megtegye. Alaposan foglalkozott a közgyűlés azon méltánytalan eljárással, amelyet a lelépett igazságügyi kormányok a közjegyzői kinevezések körül a kamarák indokolt javaslataival szemben, különösen az évek hosszú során keresztül kitűnően működő és a közjegyzői pályát már kezdetől fogva hivatásszerűen választott, nagy részt már családot is alapított közjegyzői helyetteseknek rendkívüli sérelmére követtek, amidőn nemcsak pusztán politikai érdekem megjutalmazásáról, hanem még személyes kedveskedésből is oly egyéneknek adtak közjegyzői stallumot, akik más jogi pályán érvényesülni képesek nem voltak. A közgyűlés annak szükségét hangoztatta, hogy az ily sérelmes kinevezéseket, amelyek következményeiben alkalmasak magát a közjegyzői intézményt is diszkreditálni, a kamarák és különösen az érdekelt kamara nagyobb éberséggel kísérjék, legalább azon czéliből, hogy ily esetekben a sérelem felelőssége az intézmény képviselőitől elhárítható.

A kamara utasított, hogy ily értelemben a társ kamarákhoz körlevelet intézzen.

A pénzügyi jelentés és költség-előirányzat elintézése után következtek a választások. Megválasztottak: Kamarai elnökek: Rupp Zsigmond, rendes kamarai választmányi tagok: Dr. Charmant Oszkár, dr. Weinmann Fülöp, Kiss Aladár és Jakab Géza; póttagok: Zimányi Alajos és Görgei István kir. közjegyzők.

Mozgó képek.

Megszökött rendőr-kutya.

A külföldön nagyon szép eredménnyel használnak betanított kutyákat rendőri szolgálatra. Ezek a négylábú detektívek bravurosan szimatolják ki a gonosztevőket és az eltűnt öngyilkosokat.

Öszinte dicséretet érdemel fővárosunk rendőrsége, hogy nem huny szemet e nevezetes újítás előtt, hanem kísérletet óhajtott tenni, hogy a rendőr-kutyák nálunk is beválnak-e.

Sajó Sándor tanácsos, a hetedik kerület rendőrkapitánya Dessauból hozott is egy farkashoz hasonló hosszú szőrű, sötét sárga foltos rendőr-kutyát, mely tegnap reggel a nyugati pályaudvaron meg is érkezett.

A nevezetes vendég fogadtatására kétféle kollegiából alakult küldöttség jelent meg a perronon. A szónok üdvözlő beszédre köszörrülte a torkát, a fehérruhás leánykák virágok helyett izletes cirkecsontokat készítettek az érkező elé szórni, nemzetiségére való tekintettel „Komm schön!” és „Herein da!” kiáltással szándékoztak üdvözölni, míg egy macskazenekar a Suhancz-beli „Policzaj-dal”-t adta volna elő.

Csakhogy jaj! A vonat berobogott. A kutyaketreccz kinyílt, az előkelő idegen kiszállt, de azután ruganyos léptekkel éppen az ellenkező irányban inalt el, mint ahol a küldöttség várta. Kiabálhatták

annak: „Herein da!” ... „Komm schön!” ... Fültyülhetek annak! ... Szórhatták utána a koncert, csontokat, oda se szagolt ... hanem hátraszegett fülekkel, behúzott farkkal szaladt, szaladt ... Amíg végleg eltűnt üldözői elől.

Most keressék és a kapitány jutalomban részesíti a megtalálót. Csakhogy kevés a remény, hogy megtalálják. Tessék csak elgondolni: egy olyan raffinált, minden kutyaszírral megkent eb, amely arra van idomítva, hogy az emberi ravaszságon túljárjon, majd bolond lesz elfogatni magát! ...

Arra iskolázták, hogy a gonosztevők rejtekeit kikutassa. Nos hát ő tapasztalásból tudja, hol lehet a legnagyobb biztosságban. A hízélgés, a megvesztegetés, a családok nem használják, mert hiszen megtanulta, hogy idegenektől se jó szót, se jó falatot ne fogadjon el, pénz pedig nem kell a szerencsés kutyának ...

Ha véletlenül belébotlanának, az erőszak se használna. Hiszen a dzsü-dzsiczu fogásaival — s a saját fogaival — leráz magáról minden támadót ...

Most az a kérdés merül föl, hogy mi oka volt ennek a derék canis-nak megugrani s tanítómeistereit ilyen súlyosan kompromittálni?

Erre a kérdésre nem nehéz a felelet

A megszőkött vendég nemzetiségre nézve német lévén, semmi esetre se jött szívesen abba az országba, ahol a földieit a Schulverein bizonyítása szerint üldözik. Régebben még inkább teljesített volna ebben a barbár országban kulturmissziót, de amióta az egykor üldözött Kossuth-kutyák hatalomra jutottak, az életét is veszélyeztetettnek látta.

Magyarul nem tud, e szerint arra a kérdésre:

— Wie spricht der Hund?

Németül kellene ugatnia. Azt pedig hallotta, hogy nálunk erre csak egy felelet van:

— Kuss!

Művelt társaságban nem igen jelenhetnék meg, mert — úgy mondták neki Dessauban — jóérzelmű magyar körökben a német kutyát kirugják s utralvól azt kiáltják utána:

— Czoki!

Ezt — az ő érzelmes német szívével — annál inkább fájlalná, mert arról is értesült, hogy a magyarok a benszüllött kutyákkal nagyon gyöngéden bánnak: külön parkokat létesítenek és kutya van minden kertben. A maihoz hasonló csuf időben, ölből viszik ki a kutyát ugatni és míg a német színészet az egész országból kiszorították, Budapestben külön kutyaszínház tartja látogatott előadásait. (Az ünnepektől primadonnának valóságos titkos tanácsosok kutyái kurizálnak.)

Ilyen körülmények között nagyon természetesen tartom, hogy az érdemes rendőr-kutya jobbnak látta kerekét oldani s kitűnő szimatja segítségével Dessaubá visszatérni.

Legfeljebb a főváros határánál tartott pihenőt s bucsuzól elvonította azt a régi szép nótát:

Kutya, kutya tarka,
Se füle, se farka ...

Ami különben az én okoskodásomra is vonatkozhatott.

Rosta.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, február 25. — Róm. kat. Mátyás apos. — Prot.: Mátyás. — Görög-orsz.: Február 12. Melétk. — Zsidó: Adar 23. — A nap két reggel 6 óra 52 perczkor, nyugszik délután 5 óra 35 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 18 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 5 perczkor. — A hold utolsó negyede éjjel 4 óra 24 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12-2 óráig. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A Józsefvárosi Népkör ünnepi lakomája Bathhányi Tivadar ünnepelésére. — Az Országos Részleti és Embertani Társulat közgyűlése délután 5 órakor az Akadémiában. — Szabad Egyetem előadása az egyetem központi épületében. Előadó: dr. Sebestyén Károly. — A Magyar Jelzőfogóhírelbank nyerevénykönyvének sorsolása délután 4 órakor. — Szerb-bál a Royalban. — A tüzértanítók tanácsulatsága a Vigadóban. — A Feministák Egyesületének értekezlete esti 6 órakor Mária Valéria-utca 12. — Zemplényi Tivadar gyűlt. kiállítás a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37-39) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani int. muzeuma megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Przewalski-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva

7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

A szenvedő királyné.

* * *

A spanyol királyasszony megint örömet készül szerezni a spanyol népnek. A nagy eseményre már készülnek Hispániában. Már válogatják a doktorokat, kik a gólya leszállását dirigálni fogják; a tüzekek pedig csiszolják azoknak az ágyuknak a csöveit, melyek százegy bömböléssel hirdetik majd, hogy a biborbölcsőben eleven fenség ficzánkol. E nagy előkészületek emlékeztetbe tolják egy másik fejedelmasszony örvendetes históriáját.

Jeanne ő fensége — a tizenhatodik század derekán — szive alatt hordta a későbbi IV. Henriket, a francia királyt. Valami nagy czéczót nem csaptak a dolgából. Mindössze annyit fejeztek föl, hogy amikor már nagyon közeledett az esemény, ő fensége édesapja, navarrai Henrik, így szólott a leányához:

— Édes Jeanne; jól tudod, hogy ki nem állhatom az asszonyi sikongásokat. Nézd csak; ha úgy szüled világra gyermekedet, hogy közben egy nótát fogsz énekelni, olyan aranylánczot veszek neked, hogy huszonötöszer a nyakad köré csavarhatod. Megigéred?

Annyira szerette a leendő anya az apját, vagy az aranyláncz csábitotta: nem tudni; de az bizonyos, hogy erős hangon mondotta:

— Megigérem, fenséges apám.

S amikor a nagy pillanatok elkövetkeztek, Jeanne két kicsiny kezével megfogta az ágy két szélét és belefogott egy akkor népszerű dalba. Énekelt, énekelt behunytt szemmel, a homlokán gyöngyözött a verejték, de ő csak dalolt, dalolt tovább... mindaddig, míg egy vékony gyermeki síróhang bele nem vegyült a — nótába. Akkor elhallgatott és elájult.

Navarrai Henrik pedig belépett a szobába, a szenvedő anya ágyára tette a hosszú aranylánczot és aztán karjai közé fogta az unokáját. Szokásban volt akkor, hogy az újszülött orrát fokhagymával megdöröglik. Ez történt a francia király orrocskájával is — amitől persze még jobban sirt, ő, ki úgy lehet már akkor a fazékban rotyogó illatos tyukhusról álmodozott. Babonás emberek talán az anya jókedvének tulajdonítják, hogy a kis baba szintén olyan jókedvű lett. Szerette a szép leányt, a jó bort, a pompás konyhát és mindazt, amit földi örömöknek nevezünk. De hát ez most mellékes.

Most csak annyi érdekes, hogy a huszadik században aligha lennének képesek Jeanne nyomdokaiba lépni. Nemcsak a spanyol királyné; ki királyné létére elvégre megengedheti magának, hogy már most jobbra-balra ájuldozzon. De még a parasztasszony is messze ledegenerálódott attól az őserdőben kóborló ember-nösténytől, ki, ha szülési fájdalmak lepték meg, egyszerűen belekapaszkodott egy ágba és megszülte gyermekét. Társai meg sem állottak, csörtettek előre, hátra sem néztek, oly jelentéktelen eseménynek látták az anyaságot. Maga a szülő pedig vett egy éles kavicsot, elvégezte vele a szükséges metsző operációt, karjába emelte az újszülöttet és sietett társai után.

A civilizáció tehát kétségkívül meggyöngyöztette az emberi fizikumot; de egyszersmind gondoskodott arról, hogy a fájdalmakat könnyebben viselhesse el. A lipótvárosi asszony hiába kiabálja „ah, mon dieu!” vagy „ah, du lieber Gott!” — az orvos csak akkor hisz neki, mikor a rituális följajdulás lebben el ajkairól.

— A montenegrói trónörökös pár Budapesten. Danilo montenegrói trónörökös és neje Milica tegnapi este Fluméből Budapestre érkeztek és a

„Hungária”-szállóban szálltak meg. A trónörökös pár tegnap délután a gyorsvonattal Bécsbe utazott és mint a király vendékei, az „Imperial”-szállóban laktak: Tiszteletükre udvari ebéd is lesz.

— Uj magyar nemes. A király dr. Héder vári Somának, Ujpest rendezett tanácsu város főorvosának és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tiszteletbeli fizti főorvosának, valamint törvényes utódainak, a munkásbetegsegítés és a munkásjóléti intézmények fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül, Hévízgyörki előnévvel a magyar nemességet adományozta.

— Darányi miniszter betegsége. Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter tegnap reggel óta, meghűlése miatt, ágyban fekvő beteg. A miniszter egészségi állapota már javulófélben van s a képviselőházban is, ahol a mai ülés folyamán terjedt el a miniszter betegségének híre, nagy megnyugvással hallották, hogy gyengélkedése a legcsekélyebb aggodalomra sem ad okot.

— A budapesti hadtestparancsnok nyugalmában. Katonai körökben hírlik, hogy Uexküll-Gyllenband, a negyedik hadtest parancsnoka nyugdíjaztatását kérte.

— Az ideai nagygyakorlat. A hadügyi vezetőség köréből érkező hírek szerint az idei katonai nagygyakorlat Sopronmegyében lesz és csak kis részben fog Vas megye területére áttérjedni. A király hadiszállásán Esterházy Miklós herceg kismartoni várkastélyát szemelték ki, amelyet e célból újjak alakítani.

— A trónörökös kedvetlen. A „Berliner Zeitung am Mittag” bécsi tudósítója a bécsi udvari bárlól szóló tudósításával kapcsolatban arról értesíti lapját, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökösnek a bárlól való távolmaradása a trónörökös elkedvetlenedésére vezethető vissza. E jelentés szerint első ízben történik meg, hogy az agg uralkodó, bár egészsége jelenleg kielégítő, hűséges és udvari orvosa, dr. Kerzl tanácsára távol tartja magát udvarának farsangi ünnepélyeitől. Orvosának ajánlatától szorongatva, elhárította magát, hogy kormányzati munkától és méltóságával járó kötelezettségektől tartózkodni fog. Annál jobban feltűnt a bécsi társaságoknak, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös, akinek ilyen esetekben az uralkodót természetesen képviselni kellene, az idei farsang alkalmával nem tartózkodik Bécsben. A trónörökös, mint tudjuk, családjával Svájcban tartózkodik és a német trónörökös párral egyidejűleg St.-Móritzban szórakozik. Utiprogrammja Davos és végül Olaszország van felvéve, ahol hosszú időt szándékozik eltölteni. Bécsben a nagy bálokban a király képviselővel a nagy műveltségű és rokonszenves Szalvátor Lipót főherceg van megbízva. Kivül az udvarnál Mária Annunziata főhercegnő reprezentál és mellette ez alkalommal első ízben szerepelt az ifjú Károly Ferencz József főherceg. A trónörökösnek dávisi tartózkodása kőszá híreket keltett, melyek a főherceg szenvedő állapotáról suttogtak. Ezeket a híreket erőlyesen megczáfolják. Ehelyett azonban beavatott körökben határozottan állítják, hogy a trónörökös utazása komoly lehangoltságra vezethető vissza. E lehangoltság okát abban keresik, hogy a katonai kérdésekben a királynak a magyar követelésekkel szemben szándékolt előzékenysége a trónörökös nézeteinek ellentmond és ezért a főherceg elhatározta, hogy a kiűszöbön álló fejleményektől távol tartja magát.

— A Harden-pőr utójátéka. A Frankfurtban megjelenő „Generalanzeiger” közlése szerint a Harden-pőr egyik főszereplőjét gróf H o h e n a u t, Vilmos császár szárnysegédét a katonai becsület-bírság büntésnek és a tisztlirangra érdemtelenné mondotta ki és a tisztlirangból való eltávolításra ítélte. Az értesítés szerint, az ítéletet jóváhagyás végett a császár elé terjesztették.

— A szerb egyházi kongresszus. Zmejano vic Gábor verseczi püspök a kongresszusi választmányt márczius 3-ikára Karlóczára összehívta. A választmány a király részéről megerősített szerb egyházi kongresszus határozatának foganatosítása végett ül össze.

— Kintünetés. A király Kottler Mihálynak, a löseai Szent Jakab templom karzenészenek, egyházi működése hetvenedik évének betöltése alkalmából, hosszú, buzgó és eredményes munkálkodása elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

— Mária Valéria főhercegnő az Erzsébet Királyné Erekllymuzeumban. Mária Valéria főhercegnő, Erzsébet királyné leánya meglátogatta a budai Erzsébet-Muzeumot. A muzeumba egyedül ment be, még udvarhölgyét, Kornis grófnőt is künnhagyta és nem engedte meg, hogy bárki is bent tartózkodjék akkor. Egészen egyedül adta át magát édesanyja ereklyetárgyai között az emlékezésnek és másfél órát töltött a muzeumban, ahonnan könyves szemekkel, meghatottan távozott el. Később azután magához hívatta Szalay Imrét, a muzeum igazgatóját, akit Ferencz Szalvátor főherceggel együtt fogadott és jó husz perczig elbeszélgetett vele, kérdezősködve a muzeum ügyeiről. Szalay Imre elmondotta, hogy a közönség rendkívüli módon érdeklődik a muzeum iránt.

— Világhírű sebészprofesszor halála. Kielben tegnap halt meg E s m a r c h János orvosprofesszor, aki egyike volt a világ legnagyobb sebészeinek. A sebészetben alkalmazott egyik sebkötési eljárás az ő nevéhez fűződik és már ezzel az újítással is maradandó nevet biztosított magának a sebészet történetében. Az elhunyt tudós professzor második házassága révén rokonságban volt a német császárral. Második felesége Henriette slezvig-holsteini hercegnő, a német császárné néneje. Esmarch ezelőtt egy héttel influenzában betegedett meg, amelyhez három nappal ezelőtt tüdőhurut járult. Tegnapielőtt úgy látszott, mintha jobban lett volna; újságot olvasott és jókedvűen beszélgetett családjával, étvágya is elég jó volt. A délután folyamán azonban tüdőgyulladás állott be, a beteg láza negyven fokra emelkedett s a beteg estefelé elvesztette eszméletét. A halál reggel három órakor következett be. Henrik herceg volt a legelső, aki részvétét fejezte ki. Részvétlívratok érkeztek a német császári pártól, Károly Tivadar bajor hercegtől, Henrik herceg feleségétől és Ernő Günter hercegtől. A német császári pár távirata így szól:

— Fogadd legbensőbb részvétünket. Isten vizsgáljon meg nagy fájdalommal. Mindig nagyra becsültük a titkos tanácsos urat.

Vilmos és Viktória.

Esmarch Tonningban született 1823 január 19-én. Mint katonaoorvos több hadjáratban részt vett. 1857-ben a kielői kórház igazgatója lett. 1866-ban Berlinbe ment s 1870-ben a német hadsereg egyik főorvosává nevezték ki. Különös érdemei vannak a hadi sebészet körül. Munkái: „Über Resektionen nach Schusswunden”, „Beitrag zur praktischen Chirurgie”, „Über chronische Gelenkentzündungen”, „Über den Kampf der Humanität gegen die Schrecken des Krieges”, „Der erste Verband auf dem Schlachtfelde”, „Über Vorbereitung in Reservelazaretten”, „Über Gelenkneurosen”, „Die Krankheiten des Mastdarms u. Afters”, „Über künstliche Blulleere bei Operationen”, „Die erste Hilfe bei Verletzungen”, „Handbuch der Kriegschirurgie”, „Die erste Hilfe bei plötzlichen Unglücksfällen”, „Über elephantiasische Formen”, „Handbuch d. Kriegschirurgischen Technik. I. B.”. Magyarul megjelent: „Rögtöni segély balesetekben”. Ford.: Kreiser Károly.

— Parlaghy Vilma Amerikában. Parlaghy Vilma, a híres magyar festőművész, Lvov herceg felesége, Washingtonba érkezett. A magyar művész Keletre indult megrongált egészségének helyreállítására, közben azonban több hetet fog az Egyesült Államokban tölteni. Washingtonban Roosevelt arcképét fogja megfesteni.

— Kintünetett munkások. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter négy érdemes fiúmei munkásnak elismerő-oklevelet és 100—100 korona pénzjutalmat adományozott. A kintünetést vasárnap, 24-én osztották ki a fiúmei kereskedelmi és iparkamara dísztermében az elnök és számos kamarai tag jelenlétében. A kintünetettek Bazilisko Bódog dolánygyári, Dernjevich Katarina papirgyári, munkásnő, továbbá Rak Antal órásségéd és Szmolján Mihály kötélgyári munkás. Valamennyi munkás példás hűséggel sok éven át szolgált.

— Hármás jubileum. Az Operaház énekkara szűkebb baráti körben ma három érdemes kántársát, Bartoluczy Alajos, Szegfű Alfréd és Schmiedt Lajos operaházi tagokat ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumok alkalmából. Az Operaház művészszemélyzete ez alkalommal értékes emléktárggyal lepte meg a jubiláló kántársakat.

— **Miniszeri segédtitkár tragédiája.** Megrendítő öngyilkosság történt tegnap a fővárosban. Rendkívül szimpatikus, nagytehetségű fiatal ember vált meg ilyen tragikus módon életétől, gyászba borítva tettével a főváros egyik igen előkelő uricsaládját. Dr. Farnady Elemér belügyminiszeri segédtitkár vasárnap délután öt órakor a Kemenes-utca 4. számú házában öngyilkosságot követett el. Három golyót röpített agyába s mindhárom golyó feltétlenül halálos volt. Farnady Elemér mindössze harminczhat éves ember volt, nagyképzetségű és rendkívül szimpatikus hivatalnok a belügyminisztériumnak. Egyetemi tanulmányait a párisi és londoni egyetemeken végezte s ekkor szerzett nyelvtudását hivatalnoki pályáján előnyösen tudta értékesíteni. Már huszonöt éves korában ügyvédi oklevele volt s a Klauzál-utca 20. számú házában nyitotta meg ügyvédi irodáját. Nagyon kevés ideig folytatott ügyvédi gyakorlatot. Hét évvel ezelőtt belépett a belügyminisztériumba s előbb a fiúmei kormányzóság-nál volt kivándorlási előadó, később visszarendelték a központba, ahol Bölcs osztálytanácsos ügyosztályában dolgozott. A belügyminisztériumban szimpatikus modoráért és kiváló képzettségéért nagyon kedvelték. Öngyilkosságának valódi okát nem tudják s erről csak ellenőrizhetetlen verziók keringenek. Néhány hét óta családja unszolására azzal a tervvel foglalkozott, hogy szanatóriumba vonul beteg idegei gyógykezelésére végett. Tegnap délelőtt még vidám hangulatban elbeszélgetett ismerőseivel, úgy, hogy sötét szándékát senkinek sejtette. Délután négy órakor kétfogatu bérkocsin a Kemenes-utca 4. számú házához hajtatott, ahol egy nőismerőse lakott. Néhány percig időzött csak ott. Azután a lakás szalonjában végrehajtotta sötét szándékát. A ház lakói a revolver dörrenésére ijedten szaladtak össze s amikor az öngyilkosságról értesültek, azonnal hívták a mentőket. A tragikus végű miniszeri titkáron azonban már nem segíthettek. A rendőrség a család kívánságára a holttestet az elhunyt lakására szállította. Azt beszélik, hogy dr. Farnady anyagi zavarok miatt kereste önként a halált. Ez azonban nem valószínű, miután atyja, Farnady József fővárosi ügyvéd dúsgazdag ember. Sokkal valószínűbb, hogy nagyfokú idegessége miatt emelt élete ellen fegyvert.

— **A német császár nevelőjének levelei.** A nemrég elhunyt dr. Hintz-peter-nek, Vilmos császár nevelőjének hagyatékában talált irományok jelenleg bírói vizsgálat tárgyát képezik, mert az a gyanu merült fel, hogy az elhunyt hagyatékából a császár több levele és más okmányok eltűntek. A vizsgálat során dr. Hintz-peter egyik szolgáját, Antoine Józsefet letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy ő tulajdonította el a kérdéses iratokat, később azonban újból szabadon bocsátották. A szolgá letartóztatásának a következő előzményei vannak. A bielefeldi rendőrség megtudta, hogy az elhunyt egykori szolgája, a lotharingiai Lesseből való Antoine József azt beszéli a lakosság körében, hogy neki olyan levelek vannak birtokában, melyeket a császár írt egykori nevelőjének. A bielefeldi ügyészség rendelkezésre házkutatást tartottak a szolgá szüleinek lessei lakásán, akiknél Antoine József közvetlenül gazdája halála után hosszabb ideig tartózkodott. A házkutatás azonban eredménytelen maradt. Egy keres-máros fiánál azonban lefoglaltak egy levelet, melyet Vilmos császár írt nevelőjéhez. E levélre vonatkozólag Antoine előadta, hogy azt Hintz-peter ajándékozta neki, jóval a halála előtt. Ilyenformán az ügyészség kénytelen volt a szolgát bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezni. A szolgá néhány nappal elhagyta Bielefeldet, és állítólag Dél-Afrikában foglalt el egy farmban felügyelői állást. A vizsgálat azonban tovább folyt, mert azt gyanítják, másoknak is vannak Hintz-peter hagyatékából származó levelek birtokukban. Az elhunyt udvari tanácsos naplójáról, mint azt az elhunyt veje is megerősítette, immár megállapították, hogy azt Hintz-peter elégezte. Megerősíti ezt Hintz-peter egy sajátkezű levele is, melyet egyik ismerőséhez intézett. Ez a levél így szól:

„Igen tisztelt uram! Miután naplóimat elégettem, nem áll módomban a kívánt felvilágosítást önnek megadni. Emlékszem ugyan arra, hogy dr. Buff tanárnak egy ízben helyettesítenie kellett volna engem, de hogy ez tényleg megtörtént-e, s ha igen, mely évben, azt sajnálatomra nem bírom immár megállapítani. Kiténő tisztelttel dr. Hintz-peter”.

— **Edisont megoperálták.** Thomas Alva Edison súlyos operációnak vetette magát alá, amely pillanatnyilag enyhítette fájdalmait, talán gyógyulást is fog hozni, de a betegség körülményeinél és következményeinél fogva komolyan aggasztó. Edison már évek óta nagyot hall krónikus középfülfő-katharusa miatt. Betegsége az utóbbi napokban akut lett és a középfülfő gyulladt helyén daganat keletkezett. Már három év előtt megoperálták Edisont, akkor vésővel ki kellett választani a kemény porczogókat s most is rendkívül fájdalmas volt a műtét s mivel a betegnek magas a láza, állapotát aggasztónak tartják az orvosok.

— **Csődbejutott malom.** Tassovac Radoszlav, a Tassovac Mihály bródi cézég főnöke, aki még röviddel ezelőtt a Tassovac és Merkadic első bródi gőzmalom társtulajdonosa volt, csődbejutott. Kötelezettségeit több mint 300.000 koronára becsülik. A követelések legnagyobb része azonban telekkönyvileg biztosítva van. A Tassovac cézég bukása általános esodálkozást kelt, mert anyagi viszonyait rendezetteknek tartották.

— **Rutén diákok pöre.** A bécsi semmitőszék Dacinski ügyvédi segédhivatalnok és két másik rutén kérésének eleget téve, megsemmisítette a bécsi országos törvényszék döntését, amelylyel nevezeteket a rutén diákok ellen a lemergi egyetemi zavargások miatt indított pörben szabadságvesztésre ítélte és az említett három elítélt felmentette, elutasította azonban öt más elítélt semmisségi panaszát.

— **Farman új röplőgépet készít.** Farman, a világhírű francia légihajós, új röplőgépen dolgozik, amelyet ő halformája révén „repülő hal”-nak keresztelt el. Az új repülőgép 14 méter hosszú orsóból áll, melynek tíz szárnya van és pedig hat elől és négy a hátulsó részen. Minden szárny kiterjedése 5 méter. Az első szárny valamivel magasabban van megerősítve, mint a második és a többiek is így következnek lépcsőszerű fokozatban, úgy, hogy egyik sem fedí a másikat. A motort, mely 56 lóerejű lesz, Renault fogja elkészíteni. A hajtócsavar szárnyainak átmérője 2.1 méter és az eddigi rendszerekkel ellentétben, elől foglal helyet. Az egész gép súlya 600 kilogramm lesz és óránként 100 kilométer lesz a sebessége. A készülék két utasra van berendezve, de Farman először személyesen fogja a gépet kipróbálni és csak azután visz magával társat a légi utra. Az előállítási munkálatokkal Farman már annyira előrehaladt, hogy a jövő hónap folyamán már ki fogja a repülőgépet próbálni. Farman az új repülőgéppel pályázni akar a dieppei automobil-klub által repülőgépek részére kitűzött díjra is.

— **A pétervári letartóztatások.** Az orosz fővárosban a rendőrség a letartóztatásokat vigan folytatja. A rendőrség a terroristák harci szervezete két tagjának árulása folytán kezébe kapta egy kiterjedt, jól kidolgozott összeesküvés szálait, amelynek sikere esetén Nikolajevics Miklós nagyhercegen kívül és Stolypin miniszterelnökön kívül nyolcz magasállású hivatalnok esett volna áldozatul. A rendőrség mintegy ötven embert keres, akik állítólag a szomszédos finnországi helyeken tartózkodnak, hogy a forradalmi bizottság utasítására, merényletek végrehajtása végett Pétervárra siessenek.

— **Halálos szerencsétlenség.** A Práter-utca és Futó-utca sarkán halálos szerencsétlenség történt tegnap este. Hat óra tájban arra haladt Schaez József sökereskedő kocsija, amelynek bakján Prohászik Ferencz és Precsmár István kocsisok ültek. A söterkocsi lovai egy mellettük elhaladt automobil töffögésétől megbokrosodtak s vágató iramba kaptak. A két kocsis eleinte megakarta fékezni a megvadult állatokat, azonban szerencsétlenségükre elszakadt a kötőfék, s ez volt a halálos baleset közvellen oka. A két kocsis leugrott a kocsiról, amelyet a lovak továbbragadtak. Két napszamos ember azonban, Knapcsik János és Strimár Adám az iramodó lovak elé ugrottak. A lovakat nem tudták megállítani és így a kocsisok kezei alá kerültek. Strimár Adám nyomban meghalt. Knapcsikon pedig súlyos sebeket ejtettek a kocsisok kezei. A rendőrség Strimár holttestét be szállította a bonczoló intézetbe, Knapcsikot a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— **Elfogott sikkasztó.** Mottl Károlyt, a Duna-gőzhajózási társaság sikkasztóját tegnap Fiumében letartóztatták. Mottlnál csak egy koronát találtak.

— **Lipót király szerelmi csalódása.** Lipót király többé nem látogat el olyan sűrűn Párisba, mint eddig. Hat hét óta nem ment oda és nem kezelte magát forró levegővel Sonral orvosnál. Rebesgetik, hogy az ősz királyt olyan keserves csalódás érte, aminő nem szokatlan az öreg szerelmeseknél. Arról van szó, hogy a király a lormoi kastélyban Vaghan bárónőnél egy fiatal embert talált s a bárónő természetesen azzal mentegetőzött, hogy az ifjú ember közeli rokona. Lipót király azóta nem is látta Vaghan bárónőt, sőt több, sem Párisban, sem Brüsszelben nem tudják, hogy hol tartózkodik a király morganatikus neje. Beszélik, hogy ez a váratlan és kínos felfedezés lesújtó hatással volt Lipót királyra s az uralkodó azóta annyira ideges és ingerlékeny, hogy a Congo-kérdés, amely már-már elsimult, újból válsággal fenyeget. Lipót király ugyanis most megint makacsul ragaszkodik a koronauradalomhoz és ennek elejtése fejében teljesíthetetlen feltételeket kötött ki. Schollaert miniszterelnök nagy meglepetésére azon vette magát észre, hogy kár volt komolyan bizakodnia a király engedékenységében. A miniszterelnök kihallgatásra jelentkezett, de a király nem fogadta s Ostendébe utazott. Schollaert energikus ember s hívei tudják, hogy államügyekben nem szokta megváltoztatni álláspontját. A miniszterelnök tényleg el van tőkelve a lemondásra s ha, ami könnyen meglehet, a király elfogadja azt, akkor beláthatatlan válság előtt áll Belgium. Májusban lesznek az általános választások és a konzervatív párt kényserüségéből, nehogy lába aól kirántsák a talajt a szocialisták, kénytelen lesz a Congo-kérdésben a király tervei ellen határozottan állást foglalni. Belgiumra tehát olyan fejlemények várnak, amelyek az egész állam jövődő sorsára döntő befolyással lehetnek.

— **A visszavándorlók.** Mint hivatalosan jelentik, tegnap Zsolnán át ivolczzász, Királyhídon át pedig háromszáz visszavándorló érkezett az országba. A földművelésügyi minisztérium munkásközvetítési központja által kiadott legújabb jegyzék szerint munkát találhat 2500 bányamunkás, 1200 erdei munkás, 7000 földmunkás, 3000 ipari munkás és 3000 mezőgazdasági munkás és cseléd.

— **Főhercegnő színpadon.** E szenzációsnak látszó cím mögött bájos, hófehér epizód rejtőzik. Az a főhercegnő aki a „forró deszkákon” megjelent, József főherceg kilencz éves leánykája, Zsófia főhercegnő s a színpadot a Sacré Coeur zárdá dísztermében erre az alkalomra tiltólták össze. A kis főhercegnő tudvalegőleg az említett zárdá növendéke. Apró kortársaival a magyarországi Szent Erzsébet életéből vett jeleneteket játszott fenséges mamája, Augustia főhercegnő és nagynénje Mária Valéria főhercegnő előtt. Zsófia főhercegnő a czimszerepet játszotta és hófehér jelmezében elragadóan kedves volt. Eleinte csak olyan lámpalázzal küzdött, mint bármelyik vérbeli művész, de csakhamar nekibátorodott és tiszta kiejtéssel, megakadályozta némkül mondta szerepének verscít — németül. A háromnegyedórás tartó előadás után Augustia főhercegnő magához hívatta és dicséretével tüntette ki a kis szereplőket. Azután five o'clock tea-hoz ült az előkelő társaság s végül díjakat osztottak ki a szereplők közt. Az első díjat Zsófia főhercegnőnek ítéltek oda.

— **Letartóztatott bankigazgató.** A szabadkai rendőrség ma délután letartóztatta Fűredi Jákót, a bácskai hitelbank r.-t. vezérigazgatóját. A bank néhány évvel ezelőtt alakult szövetkezetből, míg Fűredi, ki szegényen került Szabadkára, rövidesen vagyonna tett szert. A bank az idén kimondta a felszámolást, mely alkalommal konstátálták, hogy a részvénytőke teljesen elveszett. A bank ügyésze Fűredi igazgatót hűtlen kezelés és okirathamisításért jelentette fel. A vizsgálat érdekében a részleteket egyelőre titokban tartják.

— **Bestlális tanító.** Egy állattá súlyedtt tanító fölháborító bűnéről érkezik távirat Zomborból. Kis Pál bezdáni nőtlen tanító az iskolájába járó 8—10 éves serdületlen leányok ellen bűnös merényletet követett el. Kis ez erkölestelen üzemivel egész se-reg kis leányt rontott meg már hosszabb idő óta. Számos szülő az elvetemült tanító ellen bünyfenítő feljelentést tett. Kis Pált tegnap este megvasalva csendőrfedezettel bekísérték a zombori ügyészség fogházába.

— **A hírlapírók nyugdíjintézetének ülése.** A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének igazgatósága Hoitsy Pál alelnök vezetése mellett, vasárnap ülést tartott, amelyen Fekete Ignác titkár a következő újabb adományokat jelentette be: a Pester Lloyd utján 250 korona, a Magyar Fővárosi Malomegyesülettől 300 korona, a protestáns-bál rendező-bizottságtól 50 korona, a Budai Polgári Kör bálbizottságtól 50 korona, a Budapesti vendéglősök fogadóskor, korcsmárosok ipartestülete bálbizottságtól 100 korona, a Kereskedelmi bál bizottságtól 300 korona, néhai Kohner Zsigmond örökösétől 1000 korona, az Új Idők egyik olvasójától 3 korona 14 fillér, Farkas Gyulától, a Magyar Távirati Iroda utján 10 korona, az Első magyar szálloda-részvénytársaságtól 100 korona, a Belvárosi Takarékpénztár-társaságtól alapítványa második részletül 2000 korona. Az igazgatóság hála köszönetét fejezte ki a jótékony adományozóknak, és tudomásul vette, hogy a Bródy Zsigmond-hagyatékából a hagyományozó alapítványát 100.000 koronára kiegészítő 60.000 korona fölvehetővé vált és az alapító-oklevél elkészült. A Magyar Hírlap szerkesztőségének tagjai az igazgatóságba Márkus Miksa és Lenkei Gusztáv tagokat küldték ki. Az igazgatóság megállapította a jövő havi költségvetést, tudomásul vette a titkár jelentését az intézeti ház állapotáról és végül folyó ügyeket intézett el.

— **Gyilkos nagykereskedő.** A Lokalanzeigernek táviratozzák Londonból, hogy a Daily Mail newyorki tudósítójának jelentése szerint ott letartóztaták Dominic Sella-Ello dugszagad olasz származású borkereskedőt, a kereskedelmi kamara tagját, mert az a gyanu ellene, hogy meggyilkolta fivérét, Girolamot. Az eset épp oly feltűnő, mint amilyen titokzatos. Az olasz borkereskedő azt állítja, hogy fivére öngyilkos lett. Mikor haldokolva találta szobájában, már nem tudott szólni. Mellelte hevert egy üvegecske, amelyből mérget ivott és egy levél, amelyben családjától boccsanatot kért az okozott szomorúságért. Az orvosszakértők azonban azt állítják, hogy Girolamo Sella-Ello testén olyan sebek vannak, amelyek csak idegen kéztől eredhetnek. Sok jel szél mellett, hogy a szerencsétlen embert leütötték, azután mérget öntöttek a szájába, az íráspróbák is arra vallanak, hogy az a levél, amelyet a holttest mellett találtak, nem Girolamo kezeirása.

— **A Nemzeti Társaskör közgyűlése.** A Nemzeti Társaskör vasárnap délelőtt tartotta a tagok élénk részvétel mellett évi közgyűlését. A kör számadásainak elintézése után igazgatókká gróf Csáky Albert, Lukács László és gróf Serényi Bélát, a választmányban megüresedett helyekre pedig gróf Tisza Istvánt és Széll Ignácot választották meg. Este a kör nagyteremben társas vacsora volt, melyen a kör vidéki tagjai is nagy számmal vettek részt.

— **Tót felhívás a diákokhoz.** Egy felvidéki tanfelügyelő a napokban jelentést tett Apponyi Albert gróf közoktatásiügyi miniszternek, hogy a turóczi-szentmártoni tót muzeumi egyesület vezetősége a felvidéki középiskolák tanulóihoz tót nyelvű felhívást intézett, melyben a muzeum javára való gyűjtések eszközésére szólítják fel az ifjúságot. A muzeum ugyanis a múlt év folyamán hozzáfogott saját épületének felállításához azon hiszemben, hogy a tót közönség a szükséges tőkét részvények jegyzésével vagy önkéntes adakozásokkal össze fogja hozni. Az épület már csaknem kész, de a befejezéshez hiányzik még vagy 15.000 korona. Ennek az összegnek beszerzésére appellál a muzeumegyesület a tótok áldozatkészségére.

— **Gyilkosság a templomban.** Egy denteri római katolikus templomban istentisztelet közben egy olasz anarchista lelőtte a miséző papot. A támadt nagy zavarban sikerült a tettesnek megmenekülnie, később azonban elfogták és egy szomszédos városban zárták el, mert különben a felbőszült tömeg meglincselte volna.

— **A furcsa társaság.** Duisburgban a bünygyi rendőrség a múlt éjszaka egy előkelő szalonban furcsa férfítársaságot lepett meg. Duisburgi, esseni és bonni ismert nevű és nagyállású férfiakból állott a furcsa társaság, amely muzsikaszó mellett táncolt. A férfiak egy része női ruhában vigadózott. Nagy lett a rémület, amikor a rendőrök elállították az ajtókat és jegyzőkönyvet vettek fel a beteges hallamú társaság tagjaival. Az afférnek a büntető törvényszék előtt lesz a folytatása.

— **Osztály elleni gyűlölet.** A szociáldemokrata párthoz tartozó czeplédi munkások kérvényt adtak be a czeplédi törvényhatósághoz, engedné meg, hogy 23-án az általános választói jogról, a munkások helyzetéről népgyűlést tarthassanak. A hatóság engedélyezte a gyűlést, ámde a kérvényben csak jelzett, de külön nem kért körmenet alakjában való felvonulást nem engedélyezte. Bár a kérvényben szóokul Garbai Sándor volt bejelentve és helyette Hász Kálmán, a Népszava kiadóhivatali tisztviselője jelent meg, a hatóság képviselője a népgyűlés megtartását nem akadályozta meg. Hász Kálmán beszédében azt mondta, hogy azért küldték őt le, hogy előkészítse a czeplédi munkás polgárokat arra a döntő ütközetre, amelyet legközelebb kell megvívni. Azután élesen bírálta a parlamenti pártokat, a kormányt, sőt a király szereplését is belevonta éles kritikájába. Dr. Arányi Lajos főkapitány ismételtlen figyelmeztette a szóokot, hogy ragaszkodják a tárgyhoz, azonban ez folytatta támadásait, mire a főkapitány föle a szót megvonta és az ülést feloszlatta. Dr. Arányi Lajos a feloszlást azzal okolta meg, hogy a büntető törvénykönyv 172. szakaszának második bekezdésébe ütköző osztály elleni gyűlöletre izgatva a hallgatóságot és nyomban megindította ezen az alapon szóok ellen a bünvádi eljárást. A rendőrhatalóság egyben felhívta, hogy a várost még a déli gyorsvonattal hagyja el.

— **Pinczér-sztrájk a Házban.** A képviselőház buffet-jével sok a baj. A legnagyobb baj az, hogy a buffet rossz. Minden baj tetejébe ma délelőtt beült a pinczér-sztrájk is. Kelbó József buffet-bérlő két pinczért elbocsátott a szolgálatból, e miatt aztán az egész konyha- és buffet-személyzet sztrájkba lépett. A sztrájk déli 12 órakor kezdődött s azontul a buffetben a képviselőház Zrinyi-ruhás szolgáló szolgálták ki a politikusokat.

— **Leégett bazár.** A József-körút 34. szám alatt tegnap délután kigyuladt Kis Manó játékbazára. Az üzlet zárva volt és mire a házbeliek észrevették a veszedelmet, a bazár egész árúkészlete elpusztult. A tüzoltók lokalizálták a tüzet, úgy, hogy a szomszédos helyiségek épségben maradtak. A kár több ezer korona.

— **Arany János-szobor Nagy-Körösön.** Nagy-Körös városa tegnap közgyűlést tartott, amelyen 2000 koronát szavazott meg a Nagy-Körösön felállítandó Arany János-szoborra. Az eddig bejelentett adományok összege 10.755 koronát tesz, melyből 8000 korona az újonnan megindított gyűjtés egy hónapi eredménye.

— **A budapesti államrendőrség és a határrendőrség új egyenruhája.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter már a múlt évben tervebe vette a budapesti államrendőrségnek és a határrendőrségnek új egyenruhával való ellátását. A terv megvalósítására most történt meg a döntő lépés. Gróf Hadik János belügyi államtitkár, aki az előmunkálatokat végezte, az egyenruházati tervek elkészítésével Nemes Mihály történelmi festőművészt bízta meg. A bemutatott terveket Hadik államtitkár elnöklésével illetékes szakbizottság vizsgálta meg, melynek tagjai voltak a budapesti államrendőrség részéről dr. Boda Dezső főkapitány és Licki Gyula főparancsnok, a határrendőrségi osztály részéről Czajlik Alajos belügyminiszteri osztálytanácsos. A szakbizottság ma véglegesen döntött az új egyenruházat kérdésében és az az elfogadott terv szerint a budapesti államrendőrség új egyenruhája a következő lesz. Sötétkék atilla, ezüst ptykés fekete zsinórral, fekete nadrág, alul magyaros díszítéssel, Zrinyi-sisak forgóval. Az eddigi mellszám elmarad, de minden rendőr régi magyar stílusú, ezüst láncból összerakott szolgálói derekötvet kap, amelyen rajta lesz a száma. Ezt az övet télen a kőpenyegnek kívül viselik. A lovasrendőrök egyenruházata ugyanilyen lesz, de megfelelő lovassági zsinórral és eszímával kiegészítve.

Az állami határrendőrség egyenruházata sötétvörös zsinóros csukaszürke atilla, sötét nadrág, tizenhatodik századbeli Zrinyi-sisak, rendes őrmesteri kard, nemzeti színű kardbottal.

A bizottság ítélete szerint az új egyenruha az ősmagyar nemzeti jellegnek és a modern katonai szempontoknak egyaránt megfelel. Az új egyenruhával még a folyó évben felszerelik úgy a budapesti államrendőrséget, mint a határrendőrséget.

— **Nasit eltölték.** A római állami törvényszék Nasit tizenegy havi és husz napi fogságra és közhivatal viselésétől négy évre való kizárára ítélte. Lombardot bizonyítékok hiányában felmentették.

— **Moliére a tanyán.** Nagyon érdekes műkedvelői előadás volt tegnap Lippay Géza főispán birtokán, Gáspárházán. A béresek és a gazdasági cselédek előadták Moliére „Botcsinálta doktor” című vigjátékát. Az előadásnak az adott különös jelleget, hogy minden szereplő béres vagy cseléd volt. Az előadást az olvasókör alapítására rendezték és díszes közönség töltötte meg a játékházat. Jelen volt az előadáson Lippay Géza főispán is.

— **Pusztuló sóbányák.** Vasárnap este az akna-szlatinai bányaomlásnál ujabbán 20 méter hosszban besüppedt egy földréteg. Egész Máramaros megyéből valóságos bucsujárás van, hogy a ritka látványosságot megtekintsék, amely 100 méternyire megközelíthető. A rendet csendőrök tartják fenn. A földomlás az országutat is keresztülmetszette s ezért az Alsó-Absa felé vezető országutat más irányban építik. Ma délutánra jelezték a pénzügyminiszterium egy biztosának ideérkezését. A bajt az okozta, hogy a Kunigunda sóbánya felső boltozata feletti sórétegbe ébes víz szivárgott, mely az évek során a sötétet kinosta, minek következtében a földréteg meglazult. Hozzájárult ehhez az is, hogy a bányaterületen nehéz vasuti kocsi közlekedtek, melyek a lazán álló földrétege megrázták és megingatták. A kincstár kárát egyelőre hozzávetőlegesen sem lehet kiszámítani. Nagy baj, hogy a földrengésszerű rázkódtatás következtében az édesvíz, mely a sónak legnagyobb ellen-sége, a Kunigunda-bánya mellett elterülő Albert- és Miklós-bányákba is utat tört magának. Azt hiszik, hogy egyelőre még csak kis mennyiségben szivárog édesvíz e bányákba. A magyar kir.- államkincstárnak Aknaszlatinán összesen öt sóbányája van és ha a Miklós- és Albert-bányákat is előntené az édesvíz, úgy csak kettő maradna, a Ferencz- és Lajos-bányák. A szerencsétlenség emberéletet nem követelt, ezért tegnap délelőtt és délután a templomokban halálaimákat mondtak.

— **Pusztító viharok.** Bizonyára mi sem örvendhetünk, hogy nálunk valami kellemes az időjárás. Eső, hó, jégeső és mindenféle kellemes dolog teszi tűrhetetlenné a szabadban való tartózkodást. Ma délelőtt például folyton esett az eső; délután felé sűrű hóesés keletkezett, mely az esti órákig tartott. Azonban minden hó, amely hullott, azonnal elolvadt és akkora csatakot csinált, csak az ment az utcára, akinek mulaszthatlan dolga volt. A mi nálunk csak kellemetlenség, az Angolországban valóságos csapássá növekedett. Tegnap egész Angliában rettenetes orkán dühöngött, amely egész házakat pusztított el, templomok és iskolák tetjét leszakította és hatalmas fákat döntött ki. Számos városban a házakról lezuhanó tető- és homlokzat-darabok sok embert agyonszúrtak, vagy megsebesítettek. Manchesterben és Liverpoolban a vihar miatt a villamosok nem közlekedhettek. Donegal mellett az óriási szél egy vasuti vonatot a sinekből kiemeit, az utasok azonban szerencsére nem sérültek meg. A tengeren is számos szerencsétlenség történt. Mersey mellett egy vitorlás járt szerencsétlenül és 8 emberből álló legénysége valószínűleg a tengerbe fullt. A parton számos apróbb gőzös jutott veszedelembe. A Szent György-csatornán egy szélroham egy kisebb járművet partravetett. Krimsbi mellett a világítóhajó elsüllyedt, legénységét azonban megmentették. Sheernessnél egy halászbárka zátonyra jutott és legénysége a tengerbe fullt.

— **Megmozdult a szeizmograf.** A bécsi meteorológiai és geodinamikai intézet szeizmografikus készülékei megmozdultak. A kilengésből következtetni lehet, hogy a földrengés ötven kilométernyi távolságban volt. Mindamellét nem tudni még, hogy hol mozdukt meg a föld.

— **Házasságok.** Ruzitska Lajos, tart. hadnagy, máv. mérnök, e hó 15-én délután tartja esküvőjét Hódmezővásárhelyen Czégényi Iduskával.

Dr. Szász Géza m. kir. honvéd-főorvos márczius hó 3-án délután hat órakor tartja esküvőjét a szervita-téri templomban gör. kat. szert. szerint özv. dr. Draskóczy Miklósné, szül. Réthy Paula urhölgygyel.

Ungár Jenő Aradról eljegyezte Gross Margit Petrozsényből.

Sorogyi Emil eljegyezte Reich Johannát, Reich Albert Béla ur leányát, Budapesten.

— **Pénzhamisítók elfogása.** Zsalya községben az ottani téglagyári munkások közül néhányan egy korcsmában mulatoztak s mikor fizetésre került a sor, ketten egy-egy hamis huszkoronás bankjeggyel akartak fizetni. A korcsmáros nyomban jelentést tett a csendőrségnek, amely széleskörű nyomozást indított. A nyomozás során kiderült, hogy a zsalyai munkások gyakran járnak Óbecsére és a csendőrség ezen a nyomon fel is találta Óbecsén Verbai Antal volt vasúti munkásnál a bankóprést. A hamisítások szembeötlően rosszak. Verbai Antal letartóztatása után azt vallotta, hogy a bankóprést csak néhány nappal ezelőtt hozták hozzá Nagy Antal ácsmestertől, akit a csendőrség megtalált és nyomban le is tartóztatott. Nagy azt vallotta, hogy a bankóprést Berlinből hozatták és a hamisítványokat Meyer Ferenc zsalyai rovoitmultu fiatalember készítette. A már említett két példányon kívül Zsalyán még két példányt hoztak a hamisítók forgalomba. A csendőrség kutatása során még 11 darab hamisítványt találtak. Azt hiszik, hogy a most letartóztatott három egyén csak terjesztői voltak a hamisítványoknak, az értelmi szerzők más egyének, akik után a csendőrség erélyes nyomozást indított. Azt hiszik, hogy szenzációs letartóztatások várhatók.

— **Hegycsuszás.** A Linz—seltzihali vonalon ma hegycsuszamlás következtében kisiklott a 415. számú személyvonat. Egy utas meghalt, három megsebesült. A hegycsuszamlás a közvetlen telefon- és táviróvezetékét elpusztította. A személyforgalmat átszállással tartják fenn, a teherforgalom szünetel.

— **Vasárnapi krónika.** Vasárnap éjszaka a Konti-utca 10. számú háza előtt Bucsa Péter és Benke József közlegények egy rendőri felügyelet alatt álló leánynyal beszélgettek. Klósz Dezső villanyszerelő arra ment s a katonákkal összeveszett. Majd előrántotta a revolverét és a katonákra lőtt. Szerencsére a golyó nem talált. — Ujpesten a Vörösmarty-utczában az éjjel két álarozos ember utját állította Karácsonyi Zsigmond vasesztergályosnak s összeszurkálták. A rendőrség keresi az álarozos utonállókat. — Az éjszaka a Tó-utca és Kacsá-utca sarkán Bolovics Kálmán, Fodor Pál és Vabró János cipészegédek összevesztek Ziegler József asztalossegéddel. A veszekedésből lövöldözés támadt. A revolveresatában Vabró a lábán, Ziegler az állán sebesült meg. A sebesülteket az irgalmasok kórházában ápolják.

— **Elkobzott könyv.** Ujvidéken a vizsgálóbíró megkeresésére a rendőrség elkobozta a könyvkereskedőknél a Götzendaemmerung című német regény összes példányait, amely a magyar nemzet, a magyar állam egysége és a magyar alkotmány ellenes támadásokat tartalmaz.

— **Halálozások.** Sohajda János királyhelmecezi református lelkész e hó 16-án elhunyt.

Csernátorny Cseh Sándor földbirtokos, Felső-Felhermege volt főbírája 81-ik évében február 22-én meghalt Héjasfalván.

Párisból jelentik, hogy Beaufort de Miramon márkiné, Fontenay vicomte budapesti francia főkonzul nejeének nagyanyja, ott 95 éves korában elhunyt.

Id. Wargha János kesnyői ev. lelkész 89 éves korában Kesnyőn meghalt.

Jonat Gusztáv lovassági tábornok, a honvédségi lovasság főfelügyelője ma reggel életének 67-ik évében meghalt Bécsben.

Remetey Ilonka, Remetey Fülöp Dezső és neje marosjári Rozsnyai Aranka tizenhat éves leánya meghalt Turkevén.

Stech Kálmán élete 51-ik évében elhunyt Rimaszombaton.

— **Öngyilkosság a színházban.** A Népszínház-Vigoperában, a színpadi folyosón, ma este az előadás alatt mellbe lötte magát Bayer János fodrász, aki Vidor Pál igazgatása alatt színházi fodrász volt s azóta nem tudott keresethez jutni. A folyosón nagy riadalmat keltett az öngyilkosság. Bayert súlyos sebével a mentők szállították a kórházba.

— **Tüntetés a házbéruzsora ellen.** Vasárnap délelőtt tíz óra tájban az Andrassy-uton mintegy 5—600 főből álló munkástömeg gyűlt össze, amely zajosan tüntetett a háziurak ellen.

— **Le a házbéruzsorásokkal!**

A tömeg az Andrassy-uton és Váci-köruton haladt végig. Amikor a Károly-körut sarkára értek a tüntetők, már lovas rendőrök várták s csakhamar széjjeloszlatták a tömeget. Egy kis csoport azonban összeverődött újból és a Kossuth Lajos-utczában folytatta a tüntetést. Azonban ott is hamarosan széjjeloszlatta a rendőrség. A tüntetők közül Zeisler Jakab és Grossmann Ferenc kártyossegédek előállították s megindították ellenük a kihágási eljárást.

— **Az aradi templom.** Az aradi templomépítő bizottság ma Mihlek Lajos közjegyző elnöklésével ülést tartott s elhatározta, hogy a várost felkéri, hogy a Ferencz-tér egyik felkét a templom építése céljára engedje át.

— **Megszökött rendőr-kutya.** Sajó Sándor rendőrtancos, aki a rendőr-kutyákat akarja Budapesten alkalmazásba vétetni, Dessauból megrendelt egy kitanított rendőr-kutyát. A kutya tegnap reggel érkezett meg a nyugati pályaudvaron, ahonnan vasúti munkások vigyázatlansága folytán megszökött. A kutya 62—64 czm. magas, hosszú szőrű sötét sárga színű foltokkal. Farkához hasonló a kinézése. Aki a kutyát megtalálja, jutalomban részesül. Aki utbagazítást tud adni a kutyáról, jelentse a VII. kerületi kapitányságon Sajó tanácsosnak.

— **Az állhirlapiról üzemel.** Berger Ignác nevű ember, aki mindenhol, ahol megjelenik, magát újságírónak mondja, legutóbb Szegedre tette át főhadiszállását. Nagyváradon zsarolás miatt már elítélték. S miután ott már égett a talpa alatt a föld, Szegedre ment, de a rendőrség tegnap huszonnégy órán belül a város elhagyására kötelezte. Berger „A Polgár” című budapesti napilap munkatársának adva ki magát, válogatott szélhámoskodásokat követett el és kivált a szintársulat több tagját károsította meg akként, hogy kisebb-nagyobb pénzösszegeket csalt ki tőlük azon ürügyvel, hogy budapesti színházakhoz protezsálja őket. A szélhámost egy szegedi újságíró leplezte le éppen akkor, midőn Felhő Rózsit, a szegedi színház primadonnáját akarta megszarolni. Így aztán kiderült egyéb szélhámos-sága is. Egyik szegedi plébánián katolikus újságírónak adta ki magát és ezért irodai foglalkozást kapott; de a rabbit is becsapta, mert nála ingyen étkezett, arra való hivatkozással, hogy ő állás nélküli zsidó újságíró, akit a keresztények turtak ki állásából, Berger Ignác még csak huszonhárom esztendő, de már öt esztendő óta szélhámoskodik.

— **A mentők működése.** A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület január hónapban összesen 1424 esetben működött közre. Első segélyt nyújtottak 688 esetben és az első segítségben részesültek közül 488 férfi, 187 nő és 13 gyermek volt. Sebészi bántalom 312, belhai 161, egyéb baj 76, öngyilkosság, illetve öngyilkossági kísérlet 59 esetben fordult elő. A mentők 635 szállítást végeztek, 84 mozgó-órséget teljesítettek és 17-szer vonultak ki vak lármára. Az egyesületet fennállása óta 234,503 esetben vették igénybe.

— **Öngyilkos katona.** Hlavati János dragonyos Rumában tegnap felakasztotta magát. Néhány hét leforgása alatt ez már a második öngyilkossági eset a Rumában állomásozó dragonyos századnál.

— **Fővárosi Orleum.** Az igazgatóság a rendkívül sok oldalról felhangzott közóhajnak eleget téve, csütörtökön, e hó 27-én délután fél 4 órakor ismét gyermek-matinét rendez, melyen a világhírű kutya-színház természetesen résztvesz. A dohányszás ismét tiltva lesz. A páholyok és majdnem valamennyi elsőrendű zenekari ülés ez előadásra már hétfőn elkeltek.

x Röntgen-sugarakkal a modern orvosi tudományban számos betegségnél kedvező hatást lehet elérni. Így fehérvérűség (lenkaemia), Basedow-féle betegség, a dülmírigy (prostata) túltengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatú daganat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szörletlenítés czéljából (nőknél szakál vagy hajszál eltávolítása), makacs hörbajoknál, hajhullás vagy kopaszságnál és bőrvizketegnél is jó eredményt nyújt a Röntgen-sugarak alkalmazásában. Hőnig izsó elektroterapiái intézetében (Károly-körut 24.).

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x Zászlók, címerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hasajtó a legkellémesebb, 10 fillér.

x Új czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezeti czimbalmot s így a czimbalmot a legkellétezebb hangszer közé emelte. Bő ismeretést ingyen küld a feltaláló.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az Akadémia az „Ördög”-ről.

— Egyhangulag ellene. —

Budapest, február 24.

A magyar tudományos Akadémia, ez a kriptaszagu testület ma béliután gyűlésbe idézte néhány mumia tagját, hogy a felér paróka alatt verejtékező agyából préseljen ki néhány értelmes mondatot arról, hogy Molnár Ferenc „Ördög” című darabja érdemes-e a Popits-jutalomra, amely minden esztendőnek a színpadon legnagyobb sikert elért darabját tiszteli meg néhány koronával. Dohos könyvsírjaikból elővánszorogtak a reszketeg várak és miután kihunyorgatták magukat a napfényen és néhány mérgezet köptek, nem mel szavaztak.

Aki ismeri ezeket a följáró szellemeket, az előre tudta, hogy iszonyodva fogják átkozni a merész, friss darabot, amely feldönti a sablont, amely új moralitásában morálisabb minden hitvány és hazug erkölcs-tákolmánynál, mert igaz és életből merített. Aki ismeri ezeket az elmaradt, könyvturó szörszállhasogatókat, az tudta, hogy halált fognak kiáltani erre a darabra, mert nem készült a tudósok avult szabályai szerint, hanem fölépítésében is eredeti és öleletes és toporzékolni fognak, mert a darab hangja nincs a fanyar inyi, vaksi mumiák izlése szerint. Aki mindezt gondolta, az valóban nem csalódott.

Az Akadémia, amely az ország leghülyébb darabjait koszoruzza meg, és amely annyira vitte, hogy babéra tönkretesz egyenesen egy darabot, ez a testület, amely soha, de soha helyesen itélni nem tudott, most boszulja meg azt a sok megcsufolást, amelyet az élet rajta elkövetett, hogy rátámad egy műre, amely a színpadon nagy sikert aratott s amelynek a sikeres voltán többé vitatkozni nem lehet. Lehet, hogy erről az akadémiai barlanglakók nem tudnak, mert valószínű, hogy mind úgy él, mint Ballagi Aladár, aki kijelentette, hogy tizenöt év óta — nem volt színházban. Mégis lelkiismereti furdalás nélkül mond bírálatot, neglígálva minden fejlődést, új áramlatot.

— **Erkölcsei becs kell a darabba** — dörmögte, mert azt hiszi, hogy ma is az a fontos, hogy egy csomó konvenczió és hipokritaság legyen a darabban, hogy bizonyos buta, maradi szabályok kielégüljenek. Barlangjából, följársz-tott Heinrich Gusztáv még jobban tájékozott. Szerinte a darab ügyes „zurnaliszta” munkája, de oly mocskos a levegője és annyira kombinációja a bordélynak és a kloakának, hogy az ember gyomra felfordul tőle. Csak a megholygott odulakó képes az ilyen izléstelen kifakadásra. Rávicsonítja a fogát a fiatalokra, mert erre most alkalma van és turja a tajtékot. Az egész haladásnak és fejlődésnek akartak fizetni a vas-kalanosok, amikor így elintézték Molnár darabját. Ez a fogatlan törekvés persze kinevetni való ügyefogyottság, mert a friss áramlatot nem fogják megmontani a haragos akadémikusok, legfőképpen az ő pergament tüdeik meg tönkre.

Amiórt bizony Isten nem kár!

A Magyar Tudományos Akadémia ma Berzeviczy Albert elnöklésével összes ülést tartott, amelyen dönteni kellett volna a Vojnits-jutalomról. A bíráló bizottság jelentését, amely Molnár Ferencnek az „Ördög” című darabját kívánta szöfőbbséggel jutalmazni, az összes ülés egyhangulag elvetette.

A pályázatról szóló jelentést Ferenczy Zoltán olvasta fel, akinek Négyesy László és Heinrich Gusztáv voltak a bíráló társai. A pályázati feltételek szerint a 20,000 koronás alapítvány kamatait minden évben az a drámaíró kapja, akinek darabja a színpadon sikert aratott és amellyel irodalmi becsű Mennyiség tekintetében — ugymond a jelentés — gazdag volt a múlt év, de siker tekintetében mind fölötti kiemelkedik Molnár Ferenc darabja: Az „Ördög”, amely kétségkívül irodalmi becsű munka is. Az „Ördög” mindenesetre immorális tant hirdet, de ez nem bizonyít amellyel, hogy — a szerző is hirdeti. A bizottság két tagja: a jelentés előadója és Négyesy László, — Heinrich Gusztáv szavazatával szemben, amely Lengyel Menyhért Hálás utókor című darabja mellett foglalt állást, — ennél fogva azt

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADE

javasolják, hogy a jutalmat Molnárnak adja ki az Akadémia.

A jelentéshez elsőnek Ballagi Aladár jelentkezett szólásra. Ő maga — ugymond — már tizenöt éve nem jár színházba, így hát a jutalmazásra ajánlott darab sikeréhez nem szólhat hozzá. Maradna az irodalmi becs kérdése. Ma délután elolvastam a darabot, azt a benyomást tette rá, hogy dialógia rendkívül élénk, stílusa ragyogó, szóval kitűnő színműíró munkája. Amde kell egyébként is lennie, ami az Akadémiában figyelembe veendő: morális becsnek. Már pedig ez a darab az érzékiség kodifikációja, a nagy Pán teóriája. (Igaz! Ugy van!) Mit szólna hozzá Kazinczy, Széchenyi, Eötvös, akinek itt állanak szobrai, ha tudnák, hogy az Akadémia ilyen darabot jutalmaz. A szobraik is megfordulnának. Indítványozza, hogy az Akadémia küldjön ki új bíráló-bizottságot.

Heinrich Gusztáv megokolja, hogy mért szavazott Az ördög jutalmazása ellen. Neki nem imponál, hogy előadták a külföldön és még elő fogják adni. Az „Osztigás Miczi” is bejárja a kontingens. Tagadásba veszi Az ördög irodalmi értékét is. Szellemes, okos ember darabja, ügyes zsurnaliszta munkája, de nincs benne semmi cselekvény, semmi motíválás. Szerzője mindamellett a legszebb reményekre jogosít, feltéve, ha magába fog szállani.

Négyesy László: Tudomása szerint a jutalmat ki kell adni. Szó sincs róla, hogy a nagy Pán elve testesül meg benne. A darab erkölcsrajza a társadalom egy körének. Az Akadémia nem itélhet úgy, mint egy kanonok-testület.

Némethy Géza szintén amellett érvel, hogy Az ördögnek nem adható ki a jutalom.

König Gyula: Szavazzon a teljes ülés arról, hogy elfogadja-e a bizottság javaslatát vagy nem. De ne gyakoroljanak kritikát, mert úgy tűnhetnék fel a dolog, mintha egyes nézetek az összes véleményét fejeznék ki. Ő maga különben Négyesy véleményét osztja. Morált oly értelemben, mint ahogy itt némelyek óhajtják, mai darabban találni nem lehet, legfőképpen a gyermekszínházban. A bizottság javaslatát azonban ő sem fogadja el és pedig azért, mert a múlt év többi darabjaira, amelyek szintén sikert arattak, nem terjeszkedik ki a jelentés.

Concha Győző azt óhajtja, hogy szakértők is szóljanak a tárgyhoz, ne csak historikusok és matematikusok.

Beöthy Zsolt kéri, hogy az ügyet König Gyula motivációja alapján adják vissza az osztálynak.

Berzeviczy: A teljes ülés nem indokolható határozatát. Az elhangzott nézetek csupán és kizárólag egyéni vélemények. A vitát befejezettnek nyilvánítja és felteszi a kérdést, vajjon a teljes ülés elfogadja-e a bizottsági javaslatot.

A teljes ülés egyhangulag úgy döntött, hogy a bizottság javaslatát nem fogadja el és az ügyet visszateszi az osztályhoz további intézkedések végett.

(*) **Zenekari hangverseny.** A Nemzeti Zenedemestere ma este a fővárosi Vigadó nagytermében Gobbi Alajos igazgató vezette alatt második zenekari hangversenyt rendezte. Különös jelentőséget adott az estének az a körülmény, hogy ezuttal lépett először a nyilvánosság elé az intézetnek utoljára szervezett karéneke-osztálya, amelynek élén Hackl Lajos tanár áll. A közel száz főnyi, jól fegyverezett vegyes énekkar derekasan állta meg a tűzpróbát. Szépen színezve és összhangban adták elő a fiatal énekesek először Grüger és Basch egy-egy szolnoki Wekner Géza orgonakíséretével, a hangverseny végén pedig Bátor Szidor orosz népdalait és bölcsődalait, zenekari kísérettel. A pompás zenekarnak — amely az intézetnek méltó büszkesége — ma nagyon is kevés tér jutott az önálló szereplésre. Erkel Sándor hatásos Csobáncz-nyitánya volt az egyetlen tisztán zenekari szám és talán mondanunk sem kell, hogy a fiatal zenészek ezt művészi lendülettel adták elő. De talán még nagyobb elismerést érdemelnek mind ők, mind pedig kiváló mesterük, Gobbi Alajos azért a szálfinom pontosságért és föltétlen biztosságért, amelylyel a műsor többi számainak helyenkint rendkívül kényes kíséretét látszották. A szólisták is valamennyien dicsőre méltóan működtek közre. Baló Irén szép, tiszta koloratúrával énekelte Adam bravur-változatait, amelyekben Unger Károly fuvoláival kellett a fiatal énekesnő-

nek versenyeznie. Deákylórá és Pesti Margit a zongoraosztályoknak elismert jeles két növendéke. Az előbbi Grieg, az utóbbi Chopin zongoraversenyének egy-egy tételével aratott ma zajos elismerést. Apor Anna pedig, aki Vieuctemps balladáját és polonaisét játszotta, ezuttal is megmutatta, hogy bravurosán tudja kezelni a hegedűjét.

(*) **Akadémiái Zenekar.** Legifjabb szimfóniai zenekarunk ma rendezte harmadik hangversenyét a Liszt Ferenc-téri zenepalotában. A műsoron lévő négy zeneszámból három újdonság, ami kétségen kívül ingerlően hat és érdeklődést kelt. Kár, hogy ezt az érdeklődést maga a hangverseny csak részben tudta fentartani. Wagnernek vannak fanatikusai, akik a pusztán név hallatára gyönyörűség jut végig, — ezek ma ugyancsak gyönyörködhetnek. Egyebet nem kaptak a nagy zenereformátor nevével. Kolumbus cuvertürje valóban nélkülöz mindent a wagneri erőből és vérgazdagságból. Poétikus akar lenni minden áron és olyan hangrubrikázást produkál, mint egy pápaszemés német zeneteoretikus. Grieg — hogy mi is így rubrikázunk — egy fokkal nagyobb élvezetet tudott szerezni Wagnerrel. Ó-norvég romantik-változatai, ha a belső tartalom mélységével nem is tudták megfogni a hallgatót, a hangulatok gazdag változása, a helyenkint kibugygyanó melodikus szólások és a csillogó hangszerelés megérdemelték az érdeklődést. Hubay Jenő — a mai koncert karnagya — antik stílusban írott hegedűversenyét mutatta be. A nagy siker, melylyel a szerzőt honorálták, első sorban mégsem a teljes kompozíciónak, hanem a vezető hangszernek szült. A nehéz szerep elvégzését Geyer Stefi, a nagy talentummal megáldott magyar hegedűművész vállalta magára, aki ezt sok helyt a szerző helyett is elvégezte. A közönség valóságos tapsorkánnal és virágerdővel köszöntötte meg a szerzett műélvezetet, melyet a művésznő még egy ráadásal volt kénytelen tetőzni. Végeztül Beethoven VI. szimfóniája szerezte meg azt az abszolút műélvezetet, melyet Geyer Stefi adott költsébe. A zenekar ezuttal is remekelt.

(*) **Ujházi Ede — a vaskoronarend lovagja.** A király Ujházi Edének a Nemzeti Színház tagjának a harmadik osztályú vaskoronarendet adományozta. Gróf Apponyi Albert ebből az alkalomból a következő levelet intézte a kitüntetettnek:

Tisztelt Mester! Ó császári és apostoli királyi felségének folyó hó 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával Önnek, nemzeti színművészetünk kimagasló alakjának, az ifjú színemzedék legkiválóbb utmutatójának és a mesteri játék terén követendő példányképeknek a harmadik osztályú vaskoronarendet méltóztatott legkegyelmesebben átadékozni.

Különös örömmre szolgál, hogy ő felségének, legkegyelmesebb urunknak figyelmét az Ön érdemű működésére felhívhattam s hogy a királyi kegyesen fényes megnyilvánulása alkalmával Önnek leg-összintébb szerencsekívánataimat nyilváníthatom. Tartsa meg az isteni gondviselés értékes munkaerőjét még igen sokáig, színművészetünk fejlődése és felvirágzása érdekében és jutalmazza önzetlen működését elégedettséggel, elért eredményei feletti igaz örömmel. Kiváló tisztelettel igaz híve Apponyi Albert.

(*) **Mihalovich Ödön ünneplése.** A Lipótvárosi Kaszinó és a Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete vasárnap este a Lipótvárosi Kaszinóban bankettet rendezett Mihalovich Ödön tiszteletére. Előző este a színi előadás alkalmából. A banketten igen nagy és előkelő társaság vett részt. Ott volt gróf Apponyi Albert kultuszminiszter feleségével. Az első felköszöntőt báró Bánffy Dezső mondta Mihalovich Ödönre. Utána Ballai Lajos gróf Apponyi Albertet éltette. Erre gróf Apponyi Albert mondott hosszabb felköszöntőt azokra a művészekre, akik Mihalovich művét diadalra segítették. Utána Bercezik Árpád gróf Apponyi Albertet éltette, majd Mihalovich Ödön köszöntötte meg meghatóan a minden szépeért és nemesért lelkesedni és áldozni is tudó és kész Lipótvárosi Kaszinónak a felelhetetlen ünneplését. Márkus József a Lipótvárosi Kaszinó virágzására, Beöthy László pedig Mihalovich Ödönre írta poharát. Márton Miksa Rákosi Jenőt köszöntötte föl, mire Rákosi Jenő báró Bánffy Dezsőt, a kaszinó elnökét éltette. A sikerült banket után az egész társaság lement a kaszinó első emeleti termébe, ahol Szikla karmester zongorajátéka mellett az Operaház legelső művészei énekeltek Mihalovich darabjából. Takács Mihály, Szamosi Elza, Vasquez Itália grófnő, Anthes, Erdős Rikárd

és a többi művészek egyaránt fényes sikert arattak. Üdvözlő táviratot küldött Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Prágából Wagner Szigfried.

(*) **Shakespeare-matiné.** A Nemzeti Múzeum disztermében vasárnap délelőtt tartotta negyedik matinéját a Kisfaludy Társaság Shakespeare-bizottsága. Az első felolvasó Beöthy Zsolt, a Kisfaludy Társaság elnöke volt, aki „Eszetkai magyarázatok Shakespearehez” czímen igen érdekes esztetkai magyarázatokat fűzött a brit költő drámáinak néhány jelentéhez. A felolvasást lelkes taps és éljenzés kísérte. Utána Jászai Mari lépett a pódiumra és csodás művészetével Shakespeare „János király”-ából tolmácsolt néhány megrázó jelenetet. Különösen az özvegy királynénak foglyul ejtett fián való keserűségét adta elő elementáris erővel; utána percekig zugott a taps. Végül Pekár Gyula olvasta fel Bayer Józsefnek dolgozatát Shakespeare „Makrancos hölgy”-ének első magyar feldolgozójáról és fordítójáról. A legközelebbi Shakespeare-matiné jövő vasárnap, márczius hó 1-én lesz.

(*) **„A nagymama” harmadik hete.** A Népszínház-Vigoperában Blaha Lujza e héten még ötször játssza „A nagymama” czimszerepét. A csütörtöki bemutató helyárrakkal rendezett előadás tiszta jövedelmét Prielle Kornélia síremlékének alapjához csatolják. Ez előadás minden látogatója Blaha Lujza sajtóközölközésével ellátott arcképét kapja emlékül. Az ünnepi műsor első száma ünnepi nyitány lesz, majd Pásztor Árpád verses prólogusa következik, mely alatt Prielle Kornélia szobrát megkoszorúzzák.

(*) **Hangverseny a tanuló-ifjúság részére.** Széptervnek megvalósítását kezdte meg Somogyi Mór zongoraművész. Elhatározta, hogy a zenei remekművek népszerűsítése céljából a fővárosi iskolák tanuló-ifjúsága számára, minden belépődíj nélkül és a felmerült költségeket is maga fedezve, hangversenyeket rendez. Az első ilyen hangversenyt vasárnap délelőtt tartotta a VI. ker. állami főreáliskola díszes tornacsarnokában. A pompásan sikerült hangversenyen kivüle Somogyi B. Karola operaénekesnő és Szentgyörgyi Schnur J. hegedűművész működött közre. Somogyi a műsört Weber, Liszt, Beethoven, Saint-Saens, Verdi, Mozart, Mendelssohn, Chopin, Raff és Hubay műveiből állította össze. Az ifjúság a magas nivóju hangverseny minden egyes számát nagy lelkesedéssel fogadta.

(*) **Rózsahegy Kálmán a Népszínház-Vigoperában.** A Népszínház-Vigopera csütörtöki Prielle-ünnepén a színrekerülő „Nagymama” előadásán Todorka szerepét a Nemzeti Színház igazgatóságának engedélyével Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház jeles fiatal művésze játssza el mint vendég.

(*) **Ráthonyi visszavonulása.** Egy könyvnyomó nyomán az a meglepő hír terjedt el, hogy Ráthonyi Akos, a főváros legnépszerűbb férfiszínésze nemcsak a Királysínházról vált meg, hanem a színházszíntől is végleg visszavonul. E híresztelésnek, úgy tudjuk, csak az első része felel meg a valóságnak.

(*) **Pálmay Ilka a „Varázskeringő”-ben.** A „Varázskeringő” szerdai, jubiláris századik előadása után Franczi szerepét Pálmay Ilka veszi át, aki ezt teljesen eredeti és különösen érdekes alakításban fogja bemutatni.

(*) **Rendezők és karmesterek mozgalma.** A magyar színházak rendezői és karmesterei értekezleten készülnek sérelmeiket szóvá tenni. E sérelmek közt első sorban azt hangoztatják, hogy míg a színelőadások betanítása és színrehozása körül sokszor övék a legnagyobb fáradság és érdem, nemcsak a dícsőségben nincs részük, de a legtöbb esetben a színészeknél rosszabbul is vannak díjazva. Mozgalmukkal azt akarják elérni, hogy az eredeti énekes darabok jövedelméből a szerző a rendezőnek 1/3 és a karmesternek szintén 1/3 százalékot, a próza-daraboknál pedig csak a rendezőnek 1/3 százalékot engedjen át.

(*) **A Kisfaludy-Társaság** e hó 26-án (szerdán) délután 5 órakor a Magyar Tud. Akadémia heti ülés-termében tartja rendes havi ülését. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek. 2. Euripides „Fenicziai nők” című tragédiájából. Pályanyertes műfordítás Csengeri János r. tagtól. 3. Részlet Lukács Györgynek „A drámairás főbb irányai a múlt század utolsó negyedében” című jutalmazott pályamunkájából, bemutatja Alexander Bernát r. tag. 4. „A bosszu” jutalmazott kisebb elbeszélő költemény Zempléni Árpád vendégtől, felolvassa Kozma Andor r. tag. Zárt ülés. A felolvasó ülés előtt 4 órakor a Shakespeare-bizottság tart ülést. A zárt ülés után a tagok társas vacsorára gyűlnek össze a Continental-fogadóban.

(*) **Magyar nóták.** Marton Géza, a Király-színház tehetséges fiatal karnagyának átíratában néhány magyar nóta jelent meg. A pompás dalok zongorára letevése izléses, harmonikus és teljesen a cigányzene illúzióját kelti. A nóták Bárd Ferencz kiadásában jelentek meg.

(*) **Magyar művész sikere Párisban.** Szigeti Dezső fiatal hegedűművész, Hubay Jenő volt tanítványa, a napokban nagy sikerrel hangversenyt adott Párisban, az Erard-teremben.

(*) **A Bosznay-kiállítás.** Bosznay István festőművésznek a Nemzeti Szalónban bemutatandó gyűjteményes kiállítását a sajtó munkásai már folyó hó 26-án megtekinthetik, míg az ünnepélyes vernissage csütörtökön, délután 4 órakor lesz.

(*) **Vidéki színészet.** Székesfehérvárott Szalkai Lajos társulatánál Ardó Ilonka a szép s fiatal szubrettékesnő vendégszerepelt fényes siker mellett a „Varázskeringő” Franczi éss a Bálkirálynő czimszerepében. Bájos megjelenésével, temperamentumos játékával hangjával meghódította a közönséget, mely mindkét este lelkes ovációkban és sok virágban részesítte őt.

(*) **Magyar festő kiállítása Párisban.** Czöbel Béla, a Párisban élő magyar festő-generáció egyik legtehetségesebb tagja, márczius 6-án nyitja meg kollektív kiállítását Párisban, a Rue Victor Muséumban lévő Weil-műkereskedésben, a francia modern festők rendes kiállítási helyén.

(*) **Felolvasás a Csokonai-körben.** A debreczeni Csokonai-körben e hó 26-án felolvasást tartanak: Ady Endre, Kuthy Sándor, S. Szabó József és Jánosi Zoltán.

Mulatságok.

** **Gyógyszerészek mulatsága.** A budapesti Tudományegyetem gyógyszerészettan-hallgatói e hónap 28-án saját kebelükben fennálló egyleteik javára a Katolikus Kör (IV., Molnár-utca 11.) összes helyiségeiben tánczozal egybekötött zártkörű művészestélyt rendeznek.

** **Sétahangverseny.** A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete özv. gróf Batthyány Gézáné és özv. Damjanich Jánosné védősége mellett teázással egybekötött nagyszabású sétahangversenyt rendez czinkotai árvaháza javára márczius 8-án, vasárnap délután 5 órakor a fővárosi Vigadó termeiben. A zenét az 52. gyalogezred szolgáltatja válogatott műsossal.

** **Mulatság Zuglón.** A budapesti zuglói könyvtár-egylet vasárnap tartotta meg kabarettel egybekötött teaestélyt saját helyiségeiben. A konferenciáért szerepét Kaufmann Aliréd töltötte be. Udvardy Gyula a „Zuglói tizenkét apostol” czimen találó karikatúrákat mutatott be. Vogel Irén szépen énekelt, Meer Lujza érzéssel szavalt, míg Akantisz Dezső és Zborovszky Béla kacagató kuplékat adtak elő. Végezetül Udvardy Aladár a feleskei notáriusnak zuglói kalandjait mondta el. A zenei részt Balassa Ferencz és Tobak Ferencz látták el. A kabaret után tea volt, amelyet reggelig tartó táncz követett. A legközelebbi estély márczius 7-én lesz, a mikorra Herczegh Ferencz is megígérte közreműködését.

FŐVÁROS.

( ) **Városok kongresszusa.** A főváros tudvalevően országos gyűlésre hívta meg a vidéki városokat, hogy együttes akciót indítsanak az adóreform dolgában. A meghívásra a legtöbb város értesítette már a fővárost, hogy kit küldött ki a gyűlésre. Körülbelül négyszázan lesznek a gyűlésen s azt hiszik, hogy két-három napig eltart az értekezlet, s biznak abban, hogy sikerül a városoknak együttes megállapodásra jutniok.

( ) **A jövő évi választók.** Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter felhívta a polgármestert, hogy a központi választmány útján alakítsa meg az összeíró küldöttségeket, s tegye meg a szükséges intézkedéseket a választók jövő évi névjegyzékének az összeírására. A polgármester a leirat alapján márczius 3-ára hívta össze a központi választmányt.

( ) **A Kossuth-szobor zsűrije.** A Magyar Képzőművészek Egyesülete a Kossuth szobor-pályázat pályabírók körébe kiküldötte Szamovolszky Ödön szobrászművészt, Kacziány Ödön festőművészt és Arkay Aladár építőművészt.

( ) **A Wampetics-féle vendéglő ügye.** Azzal szemben, hogy több napilap kétségbevonta a Magyar Híradó könyvatos lap ama közleményének a valóságát, hogy a székesfőváros hatósága a jogerőssé vált

járásbírói ítélet alapján márczius hónap elsejétől fogva szabadon rendelkezik az állatkerti Wampetics-féle vendéglő helyiségeivel és a vendéglő területével, a Magyar Híradó szösz szerint leközi az erre vonatkozó tanácsi határozatot. A határozatból egész világosan kitűnik, hogy az említett könyvatos közleménye szigoruan ragaszkodott a tényálláshoz.

( ) **A betegápolónöket képző egyesület kéréje.** A pénzügyi és gazdasági bizottság elutasította a „Gondviselés”-betegápolónöket képző egyesületnek azt a kérelmét, hogy a kertjét a főváros költségén rendeztesse. A tanács arravaló tekintettel, hogy a költség mindössze is csak 600 koronára rug, és hogy a nyilvános parkok és faültetvények czéljaira a költségvetésbe fölvetett összegeknél megtakarítás mutatkozik, a kérelmet teljesíthetőnek találta. Utasította a tanács a fővárosi kertészetet, hogy a szükséges fákat és bokrokat a fővárosi faiskolából szolgáltatassa ki.

EGYESÜLETEK.

(—) **Budapesti lakásnyomor.** A Társadalomtudományi Társaság e hó 22-iki ülésén dr. Pikler Gyula elnöke mellett dr. Bród Miksa „A budapesti lakásnyomor” czimen tartott előadást. Az ülésen nagyszámú közönség vett részt.

Az előadó szerint a lakásnyomor végleg csak akkor lesz megszüntethető, ha a föld és telek minden egyéb termelési eszközzel együtt az egyes tőkésnek magántulajdonából az összesség tulajdonába megy át. Szükségesnek tartja azonban, hogy addig is a legelősebb ellentétek elsimittassanak. A budapesti kerületi munkásbiztosító-pénztár 1604 beteg tagjának lakását mérte fel és pontos adatokat gyűjtött az ezen lakásokban lakó több ezer munkásnak összes életviszonyairól (évi kereset, házbér, betegség, szobák és ágyak száma stb.) és ezen adatokat előadóval dolgoztatta fel. A felolvasott adatoknak egy része valóban borzalmas lakásviszonyokról rántja le a leplet. A vizsgálatokból kiderült, hogy saját ágya csak a munkások 53 százalékának volt, a többi 47 százalék szalmaszákokon, sőt igen gyakran a csupasz földön hált. Igen sokan harmad-, sőt negyedmagukkal alszanak egy ágyban, össze-vissza, egészségesek s betegek. Olyan munkásnőt is talált, aki még közvetlen szülés után is kénytelen volt ágyát idegennel megosztani. Egyetlen munkás nincsen, akinek a házbér leszámítása után átlag napi 4 korona keresete volt, ellenben a varónöknöknek 79, a napszámosnőknök 80, a zsákvarrónöknök 98 és a gyári munkásnőknök 81 fillérjük maradt. Két koronán alul volt a házbér levonása után a keresete a molnároknak, malommunkásoknak, cipészeknek és kádároknak.

A közönség megdöbbenve hallgatta ezeket a mélységesen elszomorító dolgokat és végül élénk tapsal jutalmazta az előadónak az adatok feldolgozása körül kifejtett szorgalmát.

(—) **Az ipari jogvédelem a kiegyezésben.** A Magyar Iparjogvédelmi Egyesület az Országos Iparjogvédelmi szakosztályával és a magyar hitesszabadosok ügyvivők testületével együttesen vitaciklust rendeznek annak megvitására, hogy minő az ipari jogvédelem a kiegyezésben. Ma tartották az első vitailést a szabadalmi hivatal tanácstermében, amelyen nagyszámú érdeklődő közönség vett részt. Ott voltak többek között dr. Mayer Tibor, a szabadalmi bíróság tanácselnöke, Schmidhauer, Menczer, Bruckmüller, Pálos és dr. Perlmutter szabadalmi bírák. Előadó dr. Kayser Szilárd szabadalmi bíró volt, aki nagy tetszéssel fogadott közel kétórás előadásában kritikai megvilágításban részesítette az Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszerződésnek a szabadalmi ügyről szóló XVI. cikkét és az ahhoz fűződő kereskedelmi miniszteri végrehajtási rendelet intézkedéseit. A vitaciklus folytatását e hó 28-ára halasztották.

(—) **A magántisztviselők tanácsulése.** Fischer Árpád alelnök vezetésével tegnap népes gyűlést tartott a Magántisztviselők Országos Szövetsége. Az ülésen dr. Kreutzer Lipót főtitkár jelentést tett arról a nagyfotosságu eseményről, amely az ipartörvénytervezet nyilvánosságra hozatalával új korszakot van hivatva alkotni a hazai magántisztviselő-társadalom életében. Az elnöki referáda után több apró ügyet intéztek még el.

(—) **Gyorsíró-gyűlés.** A Gyakorló Gyorsírók Társasága vasárnap délelőtt Erzsébet-köruti iskolájában választmányi ülést tartott. Dr. Téglás Géza főtitkár jelentését tudomásul vették és több új tagot vettek fel. A választmány azután elfogadta Rác Miksa

indítványát és foglalkozott a gyorsírásnak a középiskolákban kötelező tantárgyként való behozatalának kérdésével, elhatározva, hogy ilyen irányban felírják a kultuszminiszterhez. Elhatározta a választmány, hogy a társaság iskolájában a németnyelvű gyorsírás tanításának kapcsán német nyelvi tanfolyamot rendeznek, amelyre a Társaság iskolájában (Erzsébet-körut 9) lehet jelentkezni. Végül Szabolcs Ernő, a gyorsíró mulatság főrendezője jelentést tett a márczius 8-án este félnyolcz órakor a Terézvárosi Kaszinó disztermében rendezendő gyorsíró táncszestély eddigi előmunkálatairól.

SPORT.

( ) **Budapest birkózó-bajnoksága.** A Magyar Athleikai Szövetség megbízása alapján a Törekvés Sport-Egylet tegnap rendezte Budapest birkózó bajnokságát. A keleti pályaudvar tanácstermében folyt le a három súlycsoportra kiterjedő verseny, melyet erre az alkalomra az igazgatóság előzékenyen bocsátott az egyesület rendelkezésére.

Legnagyobb érdeklődés a nehézsúlyu bajnokság iránt nyilvánult, mely óriási meglepetéssel végződött, amennyiben a biztos győztesnek favorizált Weisz Richárdot hatvan perczes küzdelmes birkózás után a vezető bíró legyőzöttnek nyilvánította. Erre a közönség között óriási kavardás támadt és egy pillanat alatt két pártra oszolva, a legyőzöttesre vonatkozólag a vélemények pro és kontra alakultak. A verseny rendezésében egyebekben több kifogásolni valót találtunk. A birkózó-terület oly szűken volt ugyanis kimérve, hogy a közönség egész a szőnyeg széléig előre nyomult, ami zavarólag hatott a birkózókra. A zsűri sem állott hivatása magaslatán, midőn elnézte Előd boxolásait és a vezetőbírák egyikét rendreutasító hivatásos mester illetéktelen beavatkozását a legerélyesebben vissza nem utasította. Az is hiba volt, hogy elfogadták olyanok nevezését, kik a N. S. hire szerint, a nyáron egy kispisti czirkuszban rendeztek birkózó mutaványokat. Remélhetőleg ezen szabálytalanságok felett nem tér napirendre az erre illetékes fórum és elejét veszi annak, hogy a jövőben hasonló dolgok előfordulhassanak.

A bajnokságok részletes eredményei a következők:

I. Könnyűsúlyu-bajnokság. 1. Orosz M. (Postás), 2. Maróthy J. (Törekvés), 3. Schwarzenberg L. (Ujpest).

II. Középsúlyu-bajnokság. 1. Előd J. (M. T. K.), 2. Hudák J. (Törekvés), 3. Németh S. (M. T. K.).

III. Nehézsúlyu-bajnokság. 1. Payr Hugó (M. T. K.), 2. Weisz Richárd (M. T. K.), 3. Bethlenfalvy J. (Postás.).

( ) **Vasárnapi mérkőzések.** Hatalmas érdeklődés nyilvánult a vezetőhelyen álló Magyar Testgyakorlók Körének és a Ferencvárosi Torna-Club kitűnő formában levő csapatának mérkőzése iránt, mely a csömöri-uti pályán folyt le. Mindkét csapat teljes tudását vitte a küzdelemben, amely mindvégig lekötötte a 4000 főnyi közönség érdeklődését.

A mérkőzés eldöntetlenül végződött a Ferencváros egyik hátvédjének hibájából, aki egy, a kapus által könnyen védhető labdát kézzel leütött és ezáltal a büntető tizenegyes révén csapata goalt kapott.

A M. T. K. csapata ugyan várakozáson felül jól játszott, de nem tudott a ferencvárosiakkal egy névóra emelkedni, mely az egész mérkőzés alatt határozottan jobb volt. A M. T. K. csapatában különösen Károly tűnt ki, ezuttal azonban folytonos bukdácsolásaival, melyekkel a bírót akarta büntető rugás kiszabására csábítani.

A mérkőzés 3:3 eredménnyel végződött.

Az ezüstlabda-mérkőzések első sorozatában aratta a MAC. első győzelmét a jó formában levő 33-as FC. felett. A védelemben tett változtatások hasznosaknak bizonyultak. Kelemen Aurél bemutatkozása sokat ígér a bal back szerepében, Medgyessy is jobb volt, mint elődje. A 33-asok halisora több támadást meghiusított ugyan, de az atléták csatársor-összjátékának ellentállni nem tudott.

Az eredmények a következők:

I. osztályu bajnokság. FTC.—MTK. 3:3. Törekvés—Fővárosi TC. 4:2. BAK.—Typographia mér-

özés a népszigeti pálya használhatatlansága miatt elmaradt.

II. osztályu bajnokság. A TLE. lemondott a KAOE. javára.

Szövetségi díj. MTK. II.—FTC. II. 2:1. Törekvés II.—Föv. TC. II. 1:0.

Ezüstlabda-mérkőzések. MAC.—33. FC. 3:0. ÜTE.—MAFC. 3:0.

Barátságos mérkőzések. MAC. II.—33. FC. II. 2:2. BTC.—Kőbányai TE. 8:0. BTC. II.—KTE. II. 5:0.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenykoreográfia. Jégjátékok. Hockey. Jég hockey szabály 30 fillér. Svéd-, norv. g. svéd-, tiról-, hallgályi- és amerikai rödel sport és gyermek-szánkók, tobogán sít. Lilienfeldi ski 30 korona Norvég ski, lábszárak, hótaplak. Téli sportöltözések és felszerelések Sportáruháza ingyen.

KERTÉSZ TÓDJR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bíróság köréből. A király Hász József igali járásbíró a kézdivásárhelyi és Baróthy Pál nagyváradai ügyészségi alügyészt a nagyváradai ügyészséghez ügyészekké, dr. Börcsök Andor budapesti büntetőtörvényszéki albirót a székelyudvarhelyi törvényszékhez bírót, dr. Berinkei Dénes budapesti ügyészségi alügyészt a királyhelmecei járásbíróhoz járásbíróvá, Zombori Jenő, újvidéki járásbíró albirót a nagyikindai és Gramling Kornél nagybecskerekai törvényszéki albirót a zombori ügyészséghez ügyészekké, Somogyi Jenőt, a budapesti ítélőtáblánál alkalmazott bírósági jegyzőt a pestvidéki és Mandel Mihály máramaroszigeti törvényszéki jegyzőt a máramaroszigeti törvényszékhez, Petneházy János újvidéki törvényszéki jegyzőt a kulai, Gedeon János keszthelyi járásbíró albirót a szabadkai s dr. Piskóty Ferenc sátoraljai helyi törvényszéki jegyzőt a löcsei ügyészséghez ügyészekké, végül Tóth Rezső vágyihelyi járásbíró albirót a nemesztói, dr. Kozma Aladár budapesti törvényszéki jegyzőt a monori és dr. Medgyesi Ferenc szászrégeni járásbíró albirót a szászrégeni járásbíróhoz albirókká kinevezte.

§ A dánosi rablógyilkosság. A dánosi rablógyilkosság és a vele összefüggő bűnyekben a terhelt cigányok az ügyészség vádirata ellen nem éltek kifogással. Miután pedig a kifogások beadására a törvényben szabott határidő már lejárt, Rónay Kamill, a pestvidéki törvényszék elnöke április havára határozta el a mostre-pör tárgyalását. Az esküdtzéki tárgyalás valószínűleg április 21-én fog megkezdődni s tekintettel a kihallgatandó tanúk óriási számára legalább két hetet vesz igénybe.

§ Megsértett szövetkezeti ügyész. Viharos igazgatósági ülése volt ez év február 3-án az „Unio” takszervezet elnöke, Kelemen Jakab ügyvezető igazgató és szövetkezeti ügyész a terembe, Strausz Adolf nagyfuváros, igazgatósági tag kíméletlen szavakkal rátámadt, elnevezvén őt csalónak, gazembernek s az ülés előtt azzal vádolta szemtől-szembe dr. Kelemen Jakabot, hogy az intézet pénzét elkártyázza. Ennek az incidensnek ma lett volna a folytatása a büntető járásbírósnál dr. Radics bíró előtt, ahol dr. Kelemen Jakab rágalmozásért emelt panaszt igazgatótársa ellen. Minthogy azonban Radics bíró beteg, a tárgyalást hivatalból elhalasztották.

§ A boszu. Fenyik János kakuczi földmives egy korecsmai mulatság alkalmával összeverekedett Nagy Jánossal és azt zsebkésével úgy összeszurkálta, hogy hetekig nyomta utána az ágyat. Ilyen előzmények után néhány héttel történt, hogy Nagy János egy éjjel hazamenőben rátalált Fenyikre, amint ez részeg állapotban az utca közepén hempergett. A boszu érzésétől ösztönözve az apja udvarából kihozott akácfa-doronggal úgy vágta hátulról fejbe Fenyikot, hogy ez koponyarepedés következtében azonnal meghalt. Halált okozó súlyos testi sértés büntetvével vádolva került Nagy János ma a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa elé. A tárgyaláson — melyen Rónay Kamill elnökölt — a vádlott beismerte, hogy fejbeütötte ellenfelét, de azzal védekezett, hogy önvédelemből csak ártalmatlanná akarta tenni Fenyikot. Az esküdték marasztaló verdiktje után a bíróság dr. Pablik ügyész vád- és dr. Baumfeld Lajos védelme után haláltokozó súlyos testi sértés büntetvéért Nagy Jánost 4 évi fegyházra ítélte. A vádlott és védője semmisségi panasszal éltek.

§ A csernovai bűnpör. Rózsahegyen a csernovai bűnpör főtárgyalása márczius 2-án kezdődik és előreláthatólag 10—12 napig fog tartani, mert 54 vádlott van beidéztve. A törvényszék elnöke szigorú rendszabályokat léptetett életbe, mert rendezetlenség miatt tart.

§ Kirabolt ékszerüzlet. Nagy feltűnést keltett a múlt év október havában az a vakmerő betöréses lopás, amelyet Majtin József koronaherceg-utcai ékszerész üzletében követtek el. A betörők egyike Zahler József nevű totórus tolvaj, a több ezer korona értékű lopott ékszereket Majtin fivéréhez, Majtin Márk zálogházi becsüshöz vitte eladás céljából. De mikor megtudta a Majtinnak a károsult ékszerészszel való rokoni viszonyát, otthagya az ékszereket, megszökött. A rendőrség előtt azonban gyanússá lett Majtin Márknak ezen ügyben való szereplése, letartóztatást rendelt el ellene. A házkutatásnál talált nagymennyiségű zálogcédzulák alapján a rendőrség megállapította, hogy Majtin Márk, továbbá Glück Adolf becsüsh kollégái együttesen vették meg a bécsi Fhegl-féle ékszerbetörés tetteseitől a lopott holmikat. A letartóztatott három orgazda ellen a kir. ügyészség vádat emelt s a vádtanács mind a hármukat vád alá helyezte orgazdaság büntetvéért.

§ Utonállók. Kézdivásárhelyről táviratozzák: A kézdivásárhelyi kir. törvényszék maült törvényt Kerekes István, Bocskor Lajos és Lengyel Ferenc 15—17 éves suhancok felett, kik hónapokon át veszélyeztették a megye közbiztonságát. Az országút mentén megtámadtak mindenkit és kirabolták őket. Ezenkívül számtalan betörés s lopást követtek el. A kir. törvényszék mint esküdtbíró Kerekes Istvánt 5 esztendei fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre, Bocskor Lajost két és fél évi fegyházra, 5 évi hivatalvesztésre és Lengyel Ferencet 3 és fél évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre, végül Szacsva Pálnét orgazdaság vétsége miatt egy havi fegyházra ítélte.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGEN BRÁZAY SOSBORSZESZ FOGKRÉM A LEGJOBB

KALIPTAS a legjobb és a legkedveltebb fogpó. Kapható: MÜLLER J. L. ady szál Budapest, IV., Koronaherceg-utca, 8. yóg yszerezt, árogeria és finomabb ártoktokban. Ely tubus 80 fillér. Nagy tubus 1 korona. Fogpó

WIKUS TÁTRA NYERS EVÉSRE a legjobb fejcokoládé BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

OVSZEREK Gummi és halkólyag, 80% engedmény luca-tongint 1—10 forintig. Capot-America in rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a leg-finomabb minőség urak részére 5 frt. Irriga-tor, felszerelve 2—5 frt. Diana-évek, leg-finomabb 2.50, 8.—, 8.50 frt. Minden megrendelésnél 80% engedmény. Árjegyzék ingyen. Rothauser M. Ignác és Fia Budapest, VI., Deák-tér 6. sz. Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KÖZGAZDASÁG.

A Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársaság közgyűlése. A Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársaság ma tartotta 40-ik évi rendes közgyűlését dr. Chorin Ferenc főrend elnöklete alatt. Elnök üdvözli a nagyszámban megjelent részvényeseket, konstatálja a közgyűlés határozatképességét, amelyben jelen van 99 részvényes 43.932 részvény képviselőjében 1583 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetéseére Görög Gábor igazgatót, hitelesítésére pedig Bauer Antal és Robicsek Henrik részvényeseket, míg Hollós Ödön vezetésével szavazatszedő küldöttséget jelölt ki. Majd melegen elparentálta Kohner Zsigmond volt igazgatósági tagot s ezután előterjesztette az igazgatóság jelentését.

Az igazgatóság jelentése kiemeli, hogy a múlt évi rendkívüli közgyűlés a társulati alaptőkének 20.000 darab részvény kibocsátása által 14 millió koronáról 18 millió koronára való emelését határozta el s ezen újabb részvényekre a társulat részvényeseinek elővételi jogot biztosított. A részvényesek az elővételi jogot gyakorolták és az új részvények jegyezve lettek.

A kereslet szén után az egész éven át élénk maradt, a munkásviszonyok azonban épp oly súlyosak voltak, mint 1906-ban. A legszorgosabb gondoskodása volt az igazgatóságnak ezen nehézségeken segíteni. Megmaradt munkásai megtartása végett ismételtén javította a munkabéreket és ebben a tekintetben elment a lehetőség határáig. Munkásjóléti intézményeket felesztette és nem feledkezett meg arról sem, hogy az élelmiszerek drágaságán enyhítsen. Ezen intézkedéseknek meg volt az a hatásuk, hogy a társulat munkásai elégedettebbek lettek s így a társulat meg lett kímélve legalább az 1906-ban többszörösen beállott munkabeszűntetésektől. Igyekezett az igazgatóság a bel- és külföldön új munkásokat szerezni. A külföldi munkásokat azonban nem sikerült bányákhoz szoktatni. Jobb eredmény mutatkozik a belföldi munkások telepítésénél. Sok száz munkást fogadtak fel és meglegedéssel említi a jelentés, hogy ezek közül igen sokan megkedvelték a bányamunkát, abbahagyva a földmunkát és remélik az igazgatóság, hogy ezek rövid idő múlva pótolni fogják a kivándorlottakat.

Megújította szállítási szerződéseit az államvasutakkal is az igazgatóság. Az 1905-ben létesült megállapodás feljogosította azt abban az esetben felmondani, ha tartama alatt munkásmozgalom, sztrájk, bányamunkások tömeges kivándorlása és egyéb kényesítő okok miatt a termelési költségek lényegesen emelkednének. Korábban mint várták, beállott ez az esemény. Az igazgatóság hatóság bizonyítványokkal igazolta e körülmény beállását és felmondotta a szerződést. Az államvasutak igazgatósága és a kereskedelmi kormány elismerték eljárásuk jogosságát, elfogadták a felmondást és új szerződésre léptek, amelyben a szén vételára a piaci áron alul ugyan, de mégis az emelkedett munkabérek méltányos szem előtt tartásával állapított meg.

A társulat, mint ismeretes — 1895 óta haszonbérben bírta a zsilvölgyi kincstári bányákat s ez a viszony 1916 december hó végéig volt megállapítva. Az igazgatóság a bérben birt szénbányákban mívelést nem folytatta és a bányázómetet a tulajdonukat tevő igen gazdag és kitűnő minőségű szénföldökeken gyakorolta. Kormányunk a múlt év őszén állami szénbányászati üzemet határozván el, tekintettel arra a körülményre, hogy a kincstári bányák nem míveltetnek, felszólította az igazgatóságot, hogy a bérelt bányákat már most bocsássa vissza szabad rendelkezésére, mivel a bányákban a kincstári üzemek és az államvasutak céljaira szent termelni óhajt. A megkezdett tárgyalások eredményre vezettek és az igazgatóság a bérelt bányákat a kincstárnak visszabocsátja. Ellenértékül a kereskedelmi kormány a társulatlak a jelenleg érvényben álló szerződés lejártától számított további tíz évre az eddigi évi 8 millió méterháza szén szállítást biztosította az államvasutak részére a most érvényben levő szállítási szerződésben meghatározott áron, a termelési költségek nélküli emelkedésének számbavétele mellett. Ez a szerződés az eddigi jelentős fogyasztót hosszú évekre biztosítja a társulatlak, ami ugy munkásai állandó megtelepedésére, mint termelése még nagyobb emelkedésére kedvező befolyást fog gyakorolni.

Az Esztergom-szászvári Köszénbánya Részvénytársaság által a lefolyt üzleti évben elért eredménye is kielégítő. A termelés és eladás jó volt és tekintettel arra, hogy a társaság egész termelése több évre szóló szerződések által megfelelő áron el van adva, a társaság viszonyainak megerősödését alaposan reméli az igazgatóság.

A társulat bányáinak össztermelése 1907-ben 18.561.096 q-t tett, 904.914 q-val többet, mint 1906-

ban. Készletül átvettek 1906-ból 198,888 q-t, rendelkezésre állott tehát 18,759,983 q. Eladtak 1907-ben 18,557,494 q-t és így 1908-ra készletül maradt 202,489 q.

A lefolyt üzleti év pénzügyi eredménye szerint az 1907-iki összhozadék, az üzemi költségeknek és adóknak levonása után 4,094,996 korona 86 fillért tesz. Indítványozza az igazgatóság, hogy ezen összegből az alapszabályok értelmében az értékesítési tartalékalap javára 600.000.— korona, a tartalékalap javára 250.000 korona, az igazgatóság és tisztviselők jutalékára 349,499 korona 68 fillér fordítottassék. Maradna 2,895,497 korona 18 fillér, melyhez az 1906-iki 348,996 korona 34 fillér áthozatalt hozzáadva 3,244,493 korona 52 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Az igazgatóság indítványozza továbbá, hogy ezen összegből részvényenként 32 korona osztalék és így ezúton a forgalomban levő 90.000 darab részvény után 2,880.000 korona fizetessék, a fennmaradó 364,493 korona 52 fillért az 1908. év számlájára irassék és az osztalékot 1908 március hó 2-től, az 56. sz. szelvény bevonása ellenében fizetessék ki. Ezek alapján kéri az igazgatóság, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a jelentést egész terjedelemben elfogadja és jóváhagyja és hogy az 1907. évi mérleget, melyet a felügyelő-bizottság átvizsgálta és jóváhagyott és a mely 4,094,996 korona 86 fillér összhozadékot mutat, megállapítja és az igazgatóság fenti előterjesztéseire hozzájárul.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta és az igazgatóság összes előterjesztéseire hozzájárult. Az osztalékot az 56. számú szelvény bevonása ellenében március 2-től kezdve fizetik ki.

Bauer Antal részvényes köszönetet mondott az igazgatóságnak, amely a múlt év viszontagságos közgazdasági állapota mellett is fáradhatatlan buzgalommal eredményesen munkálkodott. A siker első sorban a társulat nagynevű elnökeinek, Chorin Ferencnek köszönhető, de elismerés illeti az egész igazgatóságot, kivételkép Frischmann és Reimann vezérigazgatókat, valamint a serény tisztikart is. (Helyeslés.) Dr. Chorin Ferencz elnök az igazgatóság és a tisztviselők nevében halásan megköszönte a közgyűlés bizalmának kifejezését, amely nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a társulat vezetői a nehéz időben is meg tudták tartani a társulat pozícióját.

A közgyűlés végül az igazgatóság tagjaivá Burchard-Béla, dr. Chorin Ferencz, Frischmann J. F.-t, Láncoz Leót, Reimann Lázárt, dr. Reiner Edét és Reithoffer Lajost újból megválasztotta s az elhunyt Kohner Zsigmond helyét pedig Leipziger Vilmossal töltötte be.

Válság Japánban. Külföldi hírek arról számolnak be, hogy Japánban komoly válság előjelei mutatkoznak. Londonból táviratozzák: Daily Express jelenti Kóbeből, hogy az utolsó héten 12 japáni cég, többnyire Osaka, Kioto és Kobe városokban fizetési képességét jelentette. A fizetési képtelenné vált cégek legtöbbje érzékkel kereskedik. A passzívák mintegy 500.000 font sterlinget tesznek. Három kisebb tokiói bank szintén megbukott. Jelentések érkeznek, hogy más bankok ellen ront intézkedtek.

Változás egy bécsi társaság magyarországi képviseletében. Az „Allgemeine Versorgungs-Anstalt” című bécsi biztosító-intézet, mely Magyarországon is kiterjedt üzletet folytat, kassai fiókjának vezetését, miután a fiók főnöke, Maurer Rudolf meghalt, a Leszámitoló- és Pénzváltó-bank ottani fiókjára ruházta át.

A vasművek és gépgyárosok az adóreform ellen. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete vaskövi Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöke alatt tartott ülésén dr. Hegedüs Lóránt, a Magyar Gépiparosok Országos Szövetségének ügyvezető igazgatója előadást tartott a kormány adóreform-javaslatáról. Az előadásból s annak nyomán megindult vita anyagából az egyesület azt a meggyőződést merítette, hogy az adóreform az iparvállalatokra nemcsak a jelenleginél is nagyobb anyagi terheket ró, hanem még azáltal is súlyosbítja a hazai gépipar helyzetét, hogy ezen terhek jóval magasabbak lennének, mint a sokkal hatalmasabb osztrák gépipar adóterhei. Az egyesület az adóreform-javaslatlalt saját kebelében legközelebb tüzetesen foglalkozni, hogy ennek alapján csatlakozhassék azon általános mozgalmhoz, mely az adóreform-javaslatnak a hazai ipari érdekek szempontjából való módosítását szükségesnek tartja.

A vidék a Vacuum Oil Co. ellen. Az Egyetértés volt az első szószólója a Vacuum Oil Co. tüntető elnyomulása elleni akció újabb fázisának. Több ízben megemlékeztünk már arról, hová lyukadnak ki a Vacuum törekvései, mely ellen ugyanúgy Ausztriában csatasorba állt az egész érdekelttség. Megmozdult a vidék is s az egyes vidéki városok kereskedői sorra szervezkednek a hatalmas versenytárs ellen. Aradon, ahol a Vacuum szintén megkezdte működését, most szervezik a mozgalmat. Az érdekelt kereskedők felhívása folytán az aradi kereskedelmi és iparkamara megkereste a kerületében levő összes iparhatóságokat, hogy a Vacuum Oil meglevő vagy létesülő expozitúráival szemben a helyi kereskedelmet a törvény által nyújtott eszközökkel védjék meg. Ezenkívül a kamara március 1-ére értekezletre hívja össze Aradnak petróleum-árúsító kereskedőit. Az értekezletre a következő meghívást adta ki:

„A petróleum-kereskedéssel foglalkozó üzletemberek figyelmessé tették az alulirt kereskedelmi és iparkamarát, a Vacuum Oil Ltd. Company amerikai petróleum-vállalatnak ama tervére, melynek célja: hazánk petróleum-iparát és kereskedelmét is kiszajátítani, a petróleum árúsítását monopolizálni. Ahol a mérhetetlen tökével rendelkező amerikai társaság lábát egyszer megveti, ott kipusztul a hazai petróleum; az árakat nagyon mélyre nyomja le s mikor a piacon már versenytárs nélkül áll, monopolisztikus helyzetében saját kénye-kedve szerint emeli az árakat.

Az amerikai petróleumnak a hazai fogyasztásba amerikai módon való bevezetése előbb a kereskedőkre, utóbb — bár szintén közvetlenül — a fogyasztókra válik károsítóvá. E kereskedelemről törekvések ellen azonban a közönség alig tud védekezni, a kereskedők, mint elsősorban érdekeltnek, kötelessége felvenni a harcot az amerikai invázió ellen, hacsak a petróleum-árúsítás kereskedői hasznát menthetlenül és ellenszolgáltatás nélkül elveszteni nem akarják.

A kereskedelmi és iparkamara elnöksége indítatva érzi magát arra, hogy Arad kereskedőit a március hó 1-én, délelőtt 11 órakor, a városháza közgyűlési termében tartandó értekezletre meghívja s már most kéri a petróleum-kereskedéssel foglalkozókat, hogy e gyűlésen saját érdekükben megjelenni sziveskedjenek.”

Az aradi kamara bátor állásfoglalásának, melylyel a hazai érdekeknek védelmére kel, bizonyára meglesz a kívánt hatása.

Az Erzsébet-gőzmalom közgyűlése. Az Erzsébet Gőzmalom-Társaság Budapesten ma tartotta meg rendes évi közgyűlését Baumgarten Lajos elnöke alatt. Az elnök meleg szavakban emlékezett meg az elhunyt Kohner Zsigmondról, aki a vállalat alapítói közé tartozott és úgy is, mint az igazgatóság tagja, úgy is, mint a társulat elnöke hervadhatatlan érdemekre tett szert. Az igazgatóság jelentése szerint a múlt év első fele az 1906. évi bő gabonatermés miatt a lehető legjobb reményekkel kecsegtetett, de az év második felében a gyártmányok elhelyezésére vonatkozólag, különösen az exportnál oly nehézségek támadtak, hogy az üzemkorlátozást a többi malom példájára igénybe kellett venni, ami a rezsinék nem várt fokozásával járt. A társaság azonban célszerű gazdálkodással mindig fedezve volt, úgy, hogy a második felévet szintén haszonnal fejezték be. Az évi mérleg a törlesztési alap dotálása után 162,548 korona 67 fillér tiszta nyereséget mutat fel, amihez a múlt évi nyereségáthozatot hozzáadva, összesen 173,524 korona 88 fillér a tiszta nyereség. Az alapszabály szerű jutalékok levonása után a közgyűlés rendelkezésére 145,760 korona 90 fillér áll, amelyből 135.000 koronát fizetnek ki osztalékképpen a részvényesek közt, részvényenként 20 koronával, melyet április 1-én fizetnek ki. A felmentvény megadása után a választásokat ejtették meg, beválasztva az igazgatóságba: Baumgarten Lajos, dr. Kohner Adolfot (új), boglári Simon Jakabot, Sonenberg Imrét, Schwarz Ármint és Weisz Fülöpöt (új), mire a közgyűlés véget ért.

A Lipótvárosi Takarékpénztár közgyűlése. Ma tartotta a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár r.-t. Hüttli Tivadar elnök betegsége miatt lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos elnöklésével rendes évi közgyűlését. A lefolyt esztendő válságos viszonyai természetesen az intézetet is érintették, azonban a takarékpénztár kiváló és fizetileg mindenkor nagy

körülméket tanúsító igazgatóságának ennek dacára sikerült a nehézségeket leküzdeni. Az intézet tőkéje és tartalékalapja teljesen érintetlen maradt, akezióképessége nemcsak hogy nem gyengült, hanem még lényegesen erősödött, úgy, hogy a bizalom, melyet közel másfél évtized alatt a piacon megszerezett, az intézettel szemben változatlanul fennáll s azon reményre jogosít, hogy az intézet fokozottabb prosperitásnak néz elébe. Szükségesnek tartotta az igazgatóság, hogy a folyó évben szenvedett összes veszteségeket leírja, miáltal, mint az a nyereség- és veszteség-számlán látható, az eredmény több mint 160.000 koronával csökkent, minek következtében csak 201.122,66 koronányi nyereséget mutat fel, mely lehetővé teszi, hogy a részvényeseknek habár csak szerény kamatoztatást nyújtson. Az igazgatóság javaslata, hogy a 201.122 korona 66 fillérenyi tiszta nyereségből 100.000 korona a tartalékalaphoz csatoltassék, 180.000 korona a 12 sz. szelvények 6 koronával való beváltására fordítottassék és 6229 korona 95 fillér új számlára vitessék elő. A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóság javaslatait és megadta a felmentvényt. A kilépő lovag Falk Zsigmond, ilenczfalvi Linzer Imre, Mezei Gyula és Schwartz Izidor igazgatósági, valamint Rieger György, Gomperz Emil, Seligmann Imre, Freund Zsigmond, Gregersen Nils és Pongrácz János felügyelő-bizottsági tagok egyhangulag újból megválasztottak. Dr. Scheffer Sándor részvényes indítványára az igazgatóságnak köszönet szavaztatott.

A dohányárak emelése. Debreczenből jelentik: Ma délelőtt a városháza nagytermében a dohányárak emelése tárgyában értekezlet volt, amelyen mintegy 200 dohánytermelő vett részt 4700 hold képviselőtében. Hartstein Nándor hajduszentgyörgyi nagybirtokos jelezte az értekezlet célját és tömörülésre hívta fel a gazdákat. Azután indítványára elnökké Marjay Péter képviselőt választották meg. Hosszabb tárgyalás után az értekezlet kimondta, hogy felhívást intéz az ország gazdasági egyesületeihez, csatlakozásra kérve őket. A Budapesten megtartandó országos gyűlésből küldöttség megy a pénzügyminiszterhez, arra kérve a minisztert, hogy a dohányárakat emelje és szüntesse be a dohánybevitelénél azokat a szabálytalanságokat, amelyeket rendszerint a hatósági közegek szoktak elkövetni.

Uj bányarészvénytársaság. Egy konzorcium, melyben a Magyar Általános Hitelbank is résztvesz — egy bécsi börzselap jelentése szerint — az eddig Luczenbacherék tulajdonában lévő bazaltbányák kihasználása céljából részvénytársaságot szándékozik alapítani 1.6 millió tőkével. Azonfelül azt is tervbe vette a konzorcium, hogyha ez a terv sikerül, ott egy iparvasutat épít a Ziilinsky-rendszer szerint. Ez estben az építkezéssel a Rauch és Fekete cézget bizná meg.

Uj iparvállalat a vidéken. Ipolszágon — aminél értesülünk — új asbesttö-gyár van alakulóban. A vállalat részvénytársasági alapon létesülne 160.000 korona alaptőkével.

A Valuta-Bank közgyűlése. A Valuta-Bank Részvénytársaság kédmárki Frey Ferencz alelnök elnöklésével tegnap tartotta meg II-ik évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a zárszámadások a múlt évi nyereség-áthozattal együtt 164.515,25 korona tiszta nyereséget tüntetnek ki. Az igazgatóság ezen nyereség felosztására nézve javasolta, hogy az alapszabály szerű tantiemek kiizetése után a tartalékra 30.000 korona fordítottassék s a 2,000.000 korona alaptőke 5 százalékos kamatozása fejében 100.000 korona, vagyis részvényenként 10 korona osztalék fizetessék ki, míg a fennmaradó 4902,50 korona új számlára vezetessék elő. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság összes előterjesztéseit, valamint a felügyelő-bizottság jelentését s megadta úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentést. Végül 24 választmányi tag megválasztása után a felügyelő-bizottságba Bárkány Ármint, Haas Ernő, Huszár Béla, Kövér Antal, Kuhn Menyhért és Spitzer

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26, Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Stüdyo: ANTRACIT - BUDAPEST

Gyula vá...
Sámuel...
jes elism...
nösen R...
tisztikar...
javult pé...
hogy az...
eredmény...

Kinc...
hen a l...
gondot...
földműve...
háruló ez...
az össze...
mutassák...
mennyi t...
jelentés...
vidéken...
kezett jav...
ahol a ki...
szere val...
nak mérs...
kínostá...
eladhasá...
mát szap...
Egy...
mely Par...
val ezél...
kal, a ré...
Az agrár...
dásra s i...
számára...
tervet s...
megvalós...

A vil...
Jamosági...
Matlekov...
lését, am...
részvény...
kielgítő...
kapcsán...
indítvány...
mes alel...
könyvileg...
ugyszint...
másulvéte...
talékalap...
szerű jute...
nyereség...
fillért tev...
részvény...
lékkel va...
alapra 10...
és a kül...
dítandó...
pedig új...
smind az...
az 1907...
megadta...
igazgató...
zottsági...
gyűlés e...
igazgató...
vits Sán...
megválas...
megüres...
Károly...
sulat 14...
március...
vagy a M...
pesten.

Az...
tanácsos...
intézet...
punk va...
mintha...
felszám...
gyűlési...
delése n...
legutolsó...
mikor e...
adunk, c...
napirend...
zála és...
kítél k...

A K...
gyar Ke...
dr. Sch...
des köz...
üzleti é...

Reg

Hasz

Gyula választották meg. Kozma Samu és id. Süss Sámuel részvényesek javaslatára a közgyűlés teljes elismerését fejezte ki az igazgatóságnak, különösen Róna Arnold vezérigazgató és az egész tisztikarnak ügybuzgó és sikeres működéséért. A javult pénzügyi viszonyok folytán kilátás van rá, hogy az intézet a folyó évben a mostaninál szebb eredményeket fog elérni.

Kincstári faraktárak szaporítása. Az utóbbi években a lakás és élelmezési viszonyok mellett súlyos gondot okoz városainkban a tűzifa drágulása is. A földművelésügyi miniszter figyelmébe a középosztályra háruló ez a terhes gond nem került el s azért már az ősszel felhívta az összes erdőhivatalokat, hogy mutassák ki, hogy a kezelésük alatt álló erdőkben mennyi tűzifát tudnak termelni s egyben tegyenek jelentést, hogy a tűzifa megdrágulása enyhítésére vidékenként mit kellene tenni. A miniszter a beérkezett javaslatokat mérlegelve elhatározta, hogy ott, ahol a kincstár a maga erdei fájának magánosok részére való eladásával jótékonyan hathat a tűzifa árának mérséklésére, a miniszter engedelmet ad, hogy a kincstári fát kisebb tételekben magánosoknak is eladhassák és e végből a kincstári faraktárak számát szaporíttatni rendelte.

Egy új vállalat finanszírozása. Egy konzorcium, mely Parajdon maróatrongyártat akar létesíteni, jóval ezelőtt tárgyalásokat folytatott az Agrár-bankkal, a részvénytársaság finanszírozása érdekében. Az agrár-bankkal azonban nem jutottak megállapodásra s így a Leszámitoló-bankot igyekeztek a terv számára megnyerni. E pénzügyi intézet szintén eljuttatta a tervet s az alapítók most más formában próbálják megvalósítani tervüket.

A villamossági r.-t. közgyűlése. A Magyar Villamossági Részvénytársulat tegnap tartotta meg dr. Matlekovits Sándor elnöklésével 14. rendes közgyűlést, amelyen 15 részvényes jelent meg, akik 1188 részvényt képviseltek. A vállalat fejlődéséről és a kielégítő üzleteredményekről beszámoló évi jelentés kapcsán a közgyűlés László Zsigmond részvényes indítványára Mechwart Andrásnak, a vállalat érdekes alelnökének halála fölött fájdalomának jegyzőkönyvíveleg adott kifejezést. Ezek után az évi jelentés, ugyiszintén a felügyelő bizottság jelentésének tudomásulvételével a közgyűlés elhatározta, hogy a tartalékalap dotálása és az igazgatóság alapszabály-szerű jutalékának levonása után, valamint a múlt évi nyereségáthozat beszámításával 1.075.834 kor. 79 fillért tevő tiszta nyereségből 40.000 darab tőrszavati részvénytársulathozat darabonként 16 korona osztalékkal való beváltására 640.000 korona, a segélyalapra 10.000 korona, az ujtási alapra 80.000 korona és a külön tartalékalapra 210.000 korona lesz fordítandó, a még fennmaradó 135.834 korona 79 fillér pedig új számlára átvendő. A közgyűlés egyszerű többséggel az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak az 1907. üzletévről vonatkozólag a felmentvényt megadta. Az alapszabályok értelmében Fischer Béla igazgatósági tagnak és Fleischl Sándor felügyelő bizottsági tagnak lejárván a megbízatása, őket a közgyűlés eddigi tisztségükre ismét megválasztotta. Az igazgatóság a közgyűlést követő ülésen dr. Matlekovits Sándor elnöké és Déri Miksát alelnöké újból megválasztotta, a Mechwart András elhunytával megüresedett alelnöki tisztségre pedig Ziperowsky Károly műegyetemi tanárt választotta meg. A társulat 14. számú részvénytársulányát 16 koronával márczius 2-től fogva váltja be a vállalat pénztára vagy a Magyar Leszámitoló és pénzváltó bank Budapestben.

Az Országos Takaré- és Hitelszövetkezet jogtanácsos, dr. Elek Hugó ma a szerkesztőséghez intézett levélben arról értesít bennünket, hogy lapunk vasárnapi számában megjelent ama hírünk, mintha az Országos Takaré- és Hitelszövetkezet felszámolna, tévedésen alapszik, a mennyiben a közgyűlési pontozatokon szereplő öt felszámoló kirendelése nem a szövetkezet felszámolására, hanem a legutolsó évtársulat felszámolására rendelkeztek ki. A mikor ennek a rektifikációnak készséggel helyet adunk, csak annyit jegyzünk meg, hogy a közgyűlés napirendjének ezen pontja nem volt világosan stillizálva és így a felszámoló kirendelésére vonatkozó kitétel könnyen adhatott okot félreértésre.

A Kereskedelmi Hitelbank közgyűlése. A „Magyar Kereskedelmi Hitelbank R.-T.” tegnap tartotta dr. Schreyer Jakab elnöklése alatt második rendes közgyűlést, mely megelégedéssel fogadta az üzleti év eredményéről szóló jelentést, különösen

pedig azon tény, hogy az alapítókének 2 millió koronáról 3 1/2 millió koronára való felemelése sikerrel keresztülvitették. A Gutmann Zsigmond vezérigazgató által felolvasott üzleti jelentésből kitűnik, hogy az intézet betétállománya 3.429.062.17 koronára emelkedett. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság azon indítványát, hogy a 170.020.69 koronát kitevő tiszta nyereségből, amely az alapítóké 8 1/2%-os kamatoztatásának felel meg, bőséges leírások után 100.000 korona részvényenkénti 10.— koronás (5%) osztalékra, 35.000 korona a tartalékalap javára fordítassék, míg a fennmaradó 9920.69 korona új számlára vitessék át. A szelvények beváltása f. hó 24-én veszi kezdetét az intézet pénztáránál.

Várható külföldi rátaleszállítások. Ha a jelek nem csalnak, Németországban is hováhamarabb véget ér a 6%-os bankráta korszaka s úgy hírlik, hogy az Angol Bank is kamatlábmérséklésre készül. Ugyanis a Reichsbank s az Angol Bank legutóbbi kimutatásai olyan kedvezők, hogy a két jegybank a kamatláb újabb leszállításának lehetőségével foglalkozik. Londonban a magánkamatláb leszállt 3 és fél százalékra s a bank aranykészlete egyre szaporodik, sőt kilátás van arra is, hogy Amerikából arany özönlik a bank pénztáraiba. A Reichsbanknak pedig nagy mennyiségű adómentes tartaléka van, s a magánkamatláb 4 és egynegyed százalék. Az Angol Bank vezetése lehet, hogy már csütörtökön, de lehet, hogy csak ultimo után fogja 3 és fél százalékra leszállítani a kamatlábat, a Reichsbank pedig — amint Berlinből írják — esetleg már a jövő hét keddjén a 6%-os rátát 5 1/2%-ra szállítjuk le. Berlini pénzügyi körökben beszélnek, hogy az új birodalmi kölcsönt korábban akarják a piacra hozni, mint eddig várták, mi szintén nyomós érv amellett, hogy a Reichsbank mielőbb leszállítsa a kamatlábat. A magánkamatláb ma 4 1/2%-on jegyez, tehát 1 1/2%-al a ráta alatt.

Gazdasági szakelőadások a Közteleken. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a műveltebb gazdák részére rendezett tanfolyama hallgatói első nap a Mezőgazdasági Muzeumot tekintették meg Buday Barna orsz. képviselő az O. M. G. E. szerkesztő titkára vezetése alatt, ahol a társaságot Sárossy Kapeller Ferenc min. tanácsos igazgató fogadta és üdvözölte, Buday Barna köszönő szavai után a társaság az intézet tisztviselői karának vezetése alatt behatárolt megtekintette a muzeumot. Vasárnap délelőtt Cserháti Sándor tartott nagy érdeklődéssel hallgatott előadást, amelyben az Országos Növénytermelési Kísérleti Állomás főbb eredményeit ismertette, ezután ifj. Spozon Pál debreczeni gazdasági akadémiai tanár előadása következett a magánjáró gézekéről. Délután a társaság az Élelmiszer-szállító részvénytársaság hűtőházát nézte meg, ahol Kúszler Henrik vezérigazgató és Braun Gyula titkár szolgáltak szakkerületi magyarázatokkal. Ma délelőtt gróf Teleki Arvéd tartotta a tengeri amerikai rendszerű művelésének főbb eredményeiről előadást. Utána Marton Andor a Torontálmezei Gazdasági Egyesület titkára beszélt a gabonafélék kapálásáról és a magnemesítésről.

A Salgótarjáni kőszénbánya terjeszkedése. Az iparfejlesztést, valamint a meglévő iparvállalatok üzemképességét az utóbbi esztendőben szerfelett hátráltatták a szénkalmitások. Az egyes bányavállalatok különös súlyt helyeznek ez okból is termelésük fokozására s ebben a törekvésben első helyet foglal el a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. Ezzel nemcsak a társaság érdekeit mozdítja elő a vezetőség, hanem általános közgazdasági szempontból is nagy szolgálatot tesz a hazai iparnak. Az igazgatóságot ugyanis az utolsó évek tapasztalatai arról győzték meg, hogy a magyar ipar szénszükséglete évről-évre, de igen gyakran ugrásszerűen emelkedik. Ez arra indította az igazgatóságot, hogy bányái termelő erejét a hazai ipar e sajátosságaihoz alkalmazza. E tervnek megvalósításához már a lefolyt évben hozzáfogott és azt a legközelebbi években folytatni és befejezni igyekszik. Hogy bányái termelőképességét emelhesse, állandó munkásokra, üzemen levő telepeinek lehető kiegészítésére, a támadó pontok szaporítására, a gépészeti berendezéseknek a modern technika követelményeinek megfelelő átalakítására és új aknáknak mélyítésére van szükség. Ezen irányelvnek megvalósításán fáradozott igen nagy mértékben az elmúlt évben is az igazgatóság. A salgótarjáni bányá-

vidékhez tartozó etesi, pálfalvai, rónai és mátra-nováki telepeken, nemkülönbén Petrozsényben és Farkasvölgyön is új munkásoklakásokat épített, a meglévőket egy részét lényegesen átalakította és vízvezetékekkel ellátta, iskolákat épített, a kórházakat igen jól felszerelte, az élelmi raktárakat gyökeresen módosította, vásárcsarnokot emelt, több munkásjelölti intézményt helyezesbben szervezett és mivel a folyó évben is a kitűzött cél megvalósítása felé törekszik, nem hiú az a remény, hogy állandó munkásokra fog szert tenni. Szaporította aknáiban a támadási pontokat, megújította gép- s különösen villamossági berendezéseket részint azért, hogy termelési képességüket biztosítsa, részint pedig azért, hogy azt emelje. A Zsilvölgyben, melynek termelő erejét évi 5—6 millió q-val emelni akarja az igazgatóság, megkezdődött a kettős akna lemélyítése. Párhuzamosan ezen munkálattal dolgozik az ezen bányatelephez szükséges berendezések elkészítésén, hogy 1909-ben, a midőn a kettős aknákat üzembe hozhatni reméli, ez minden akadály nélkül megtörténhessenek, kiténik ezekből, hogy a társulat bányáinak termelőképességének biztosítása és emelése az igazgatóság gondoskodásának főtárgya, ami remélni enged, hogy a termelés már a folyó évben is emelkedni fog, mely emelkedést a kettős akna üzembe vétele tetemesen fokozni fogja s így az igazgatóság kitűzött programját teljesen megvalósíthatja.

A Sikló közgyűlése. A Budai Hegyipálya-Részvénytársaság vasárnap tartotta 38-ik rendes közgyűlést Kovácsy Sándor elnöklése alatt. Az évi nyereségből osztalékul részvényenként 22 koronát, az élvezeti jegyek után 10 koronát fizetnek. A részvényeselveket márczius elsőjétől fizetik ki az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár budai fiókjánál. A felmentvény megadása után 40 darab részvényt sorsoltak ki.

Az Általános Villamossági r.-t. közgyűlése. A Budapesti Általános Villamossági r.-t. február 23-án tartotta meg XI. rendes közgyűlést dr. Falk Miksa elnöklése alatt. Az elnök konstátálva a közgyűlés határozatképességét, melegen elporentálta Stephani Lajost és Kohner Zsigmondot, az igazgatóság elhunyt tagjait. A közgyűlés a bemutatott mérleget és az igazgatóság javaslatát elfogadta. Ezek szerint az idei szelvényt 14 koronával váltják be márczius 2-ától kezdve. Az értékesítési alapra jut 751,302 korona 11 fillér, a tartalékalapra 31,319 korona 18 fillér, a külön értékesítési alapba pedig 330,000 koronát utalnak. A maradványt 131,713 korona 64 fillért, új számlára viszik át.

Megindulnak a hajók az összes vonalon. A Duna-gőzhajózási Társaság közli, hogy az árufelvételt f. hó 24-én, kedden, a Duna, Tisza, Béga, Dráva és Száva, valamint a Fekete tenger és Levanté összes állomásairól ugyanezen viszonylatok összes állomásaira megkezdik.

DR. HÖNIGIZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
 Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
 Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Ideggyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítás.	Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idegfájdalmak, Idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelősorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véredényelmeszesedés.
Villamos massage (Vibratio).	Közvény és csusz (Rheuma, huzagsavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok. (Elhízásozokorba, vérszegénység).
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok. Bőrviszketeg
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria.)	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
 Kezelés egész napon át. — — Kivánatra prospektus

Reggelizés előtt fél pohár **Igmándi keserűvíz** Schmidhauer-féle
 Használata valódi áldás gyomor-bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek
 az elrontott gyomor 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

A számarköhögés

a gyermekek ezen ismert réme ellen a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen használható. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat. Rendkívüli sikere és erősítő hatása abban leli

magyarázatát, hogy a legjobb, legújszabb és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes; könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

SCOTT-féle Emulsió

felnőtteknek s agoknak épp oly jó és hatásos, mint gyermekeknek. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható miépu gyógytárban.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A határidőpiac ma ismét nagyobb szerű árfolyamzás színhelye volt. Az enyhe csapadékos idő behatása folytán az új októberi buza a szombati zárathoz képest 10 fillérrel olcsóbban indult és 9.65-ig csökkenvén, csakhamar azonban sürgős fedezési és véleményvásárlásokra 9.90-ig emelkedett. Az áprilisi terminusok már kezdetben sem voltak lanyha irányzatúak és az általános szilárdaságból aztán még a legtöbb hasznot húztak. Áprilisi buza 11.46-ról 11.83-ra, áprilisi rozs 10.20-ról 10.45-re emelkedett. A többi cikkben kevés forgalom volt csekély árfolyamzással.

A készáru-piacon 18 ezer mázsa buza kelt el, eleinte változatlan, az üzlet vége felé 50 kilónként 5 fillérrel drágább áron.

Eladatott:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 75 kg. 22.70 korona.
Makói: 4000 mm. 76.5 kg. 23.50 korona.
Tolnai: 2420 mm. 76.4 kg. 23.20 korona.
Fehérmegyei: 100 mm. 77.5 kg. 22.90 korona, 300 mm. 74 kg. 22.40 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 78 kg. 23.20 korona, 200 mm. 78 kg. 23.10 korona, 250 mm. 77 kg. 22.90 korona.
Raktári: 3270 mm. 79 kg. 23.50 korona, 2000 mm. 79 kg. 23.50 korona.
Felsőmagyarországi: 4100 mm. 76 kg. 22.75 korona.
Rozs: 100 mm. 19.70 korona.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 11.45, 11.70.
Buza 1908. októberre 9.72, 9.73, 9.66, 9.87.
Rozs 1908. áprilisa 10.22, 10.38.
Rozs 1908. októberre 8.46, 8.56.
Zab 1908. áprilisa 7.64, 7.67.
Tengeri 1908. májusra 6.45, 6.57.

1 óra 30 percig zárulnak:

áprilisi buza	11.68	11.69
októberi buza	9.83	9.84
áprilisi rozs	10.38	10.39
októberi rozs	8.53	8.54
áprilisi zab	7.68	7.69
májusi tengeri	6.57	6.58

Délutáni forgalom.

Délután nagyobb ingadozás mellett az irány szilárd maradt.

4 óra 30 percig zárulnak

Buza 1908. áprilisa	11.78	11.79
Buza új októberi	9.85	9.86
Rozs 1908. áprilisa	10.39	10.40
Rozs új októberi	8.57	8.58
Zab 1908. áprilisa	7.67	7.68
Tengeri 1908. májusra	6.59	6.60

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 22-től február 23-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	4058	—
Rozs	469	507
Arpa	946	171
Zab	1141	6644
Tengeri	1014	—
Liszt	2046	17823
Korpa	3051	2089

Értéktőzsde.

A jövő héten várható rátaleszállítások hírére ma megszilárdultak az árfolyamok. A Magyar hitelrészvény 1.75 K-val, az Osztrák hitel 2 K-val, Leszámítoló bank 1 K-val, Jelzálogbank 1.50 K-val, a Rimamurányi 2.50 K-val emelkedett, ellenben Államvasuti részvény 1 K-val csökkent. A járadékpiacra is meglátszott a pénzpiac kedvező alakulása és a befektetési értékek megszilárdultak. A 4%-os magyar koronajáradék ma délelőtt egész 94.30 K-ig emelkedett. A helyi piacon kereslet mutatkozott az Általános biztosító részvények, a Hazai bank, a Salgótarjáni, a Városi vasut-részvények és az Atheneum-részvények iránt. A Közúti vasúti részvényekben is élénk üzlet volt.

Az előtőzsde a pénzpiac kedvező alakulására való tekintettel jobb irányzattal folyt le és az árfolyamok mérsékelten javultak. Zárhat felé azonban bécsi eladásokra mérsékelten gyengültek. A forgalom csekély volt.

A déli tőzsdén buzdítás híján nyugodt irányzat uralkodott, a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett alig változtak. Az utótőzsdén alig volt üzlet, az irányzat tartott volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde tartott.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 642.75-642.— Magyar hitelrészvény 778.25-777.75. Osztrák magyar államvasut 674.50. 672.25. Rimamurányi vasmű 526.25 535. Magyar leszámítoló bank 492.—491.— Jelzálogbank 421.50-419.— Magyar korona járadék 94.30-94.20. Hazai bank 284.25-284.—

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 642.— Magyar hitelrészvény 777.25-778.— Osztrák-magyar államvasut 673.75. Rimamurányi vasmű 535.50-536.— Magyar leszámítoló bank 491.50. Jelzálogbank 417.50-419.50. Közúti vaspálya 557.25-559.76. Városi villamos vasut 278.75-279. Hazai bank 283.50-284.40. Lipótvárosi takp. r.-t. 164.— 4%-os földtehermentesítési kötvény 95.10. Orosz járadék 91.50. Magyar általános takarékpénztár 588.— Első magyar ált. biztosító 10.300.— Drasche-féle téglagyár 500.—503.— Salgótarjáni kőszénbánya 603.—604.— Erzsébet kir. szanatórium sorsjegye 8.30.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. március hó végére 26.—28.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén tartott volt az irányzat. Kötötték: 4% magyar koronajáradék 94.35. Rimamurányi vasmű 535.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, február 24. (Az Egyetértés távirata.) A konzum ma sem jelentkezett, minden érdeklődés hiányzott áru iránt, de mivel a kínálat is tartózkodóan viselkedett, az üzletelenség nem gyakorolt nyomászást befolyást az irányzatra. Gabonamentiek és takarmányárak árfolyamai nem változtak. Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.15-12.60 korona, mosoni 11.30-11.65 korona, tótfelvidéki 11.25-11.70 kor., déli vasuti 11.25-11.55 korona, marchfeldi 11.10-11.40.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.40-10.65 korona, csepeli 10.40-10.60 kor., pestmegyei 10.55-10.75, korona különféle magyar 10.40-10.60 kor., osztrák 10.25-10.55 korona.

Arpa morvaországi 9.—9.40 kor., marchfeldi 8.30-8.80 kor., bécsvidéki 8.40-9.— kor., tótfelvidéki 7.40-8.80 kor., csepeli 7.70-8.40, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 7.—7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.20-7.40, új — kor., — korona, cinquantin 8.15-8.55, új — kor.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.15-8.40 korona, elsőrendű 8.40-8.65 kor., válogatott 8.65-8.90 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, február 24. A várható külföldi rátaleszállításokra a mai előtőzsdén szilárd irányzat érvényesült. Ismét Alnesi bányarészvényeket és Prágai

vasmű-részvényeket kerestek, úgy Magyar, mint Osztrák hitelrészvények emelkedtek. Az irányzat az előtőzsde zárathoz általában barátságos maradt. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. A forgalom további folyamán a magasabb árfolyamok érvényben maradtak, de az üzlet szűk körben mozgott. A déli tőzsde zárata nyugodt volt, valamivel gyengébb árfolyamok mellett.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 642.—, Magyar hitel. 779.—, Ländlerbank —, Államvasut 674.50 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 145.—, Alpési bányatársulat 636.50. Rimamurányi 535.50, Májusi járadék —, Magyar koronajár. 94.20, Orosz érték —, Török sorsjegye —, Német márka 117.65.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal indult meg. 1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 642.—, Magyar hitel 779.— Ländlerbank 420.50, Unio-bank —, Államvasut 674.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 145.—, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 637.25, Májusi járadék —, Magyar koronajáradék —, Török sorsjegye 186.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 536.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, február 24. (Osztrák értékek zárata.) 4.2 százalékos papír-járadék 97.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegye 150.75, Osztrák hitelsorsjegye 453.—, Angol osztrák bankrészvény 304.80, Bécsi Bankverein 537.90, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut 144.—, Dunagőzhajózási társaság 1092.—, Dohány részvény 416.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.60, Osztrák Lloyd 418.50, 4.2 százalék ezüst járadék 97.90-98.—, Osztrák koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegye 262.—, Osztrák hitelintézeti részvény 641.10, Union-Bank 549.55, Osztrák Ländlerbank 419.15, Osztrák-magyar államvasut 672.75, Elbavölgyi vasut 424.50, Alpési részvény 636.25, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.92, Lipótkohó 436.—, Töröksorsjegye 185.90. Szilárd.

Bécs, február 24. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 112.25. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegye 159.—, Magyar hitelbank részvény 777.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 489.—, Rimamurányi 533.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 94.40, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.90, Magyar nyer.-k. sorsjegye 191.—, Kassa-Oderbergi vasut-részvény —, Magyar jelzálogbank 418.50. Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, február 24. (Tőzsdei jelentés.) A múlt hét végeztével beállott javulás a mai megnyitási forgalomban nem folytatódott, mert a spekuláció külföldi ösztönzés híján és a tisztázódásra még nagyon rászoruló német pénzviszonyokra való tekintettel nagyfokú tartózkodást mutatott. A későbbi folyamatban az alapirány a magánleszállítási kamatláb alábbszállítására nyugodtabb volt, habár az első stádiumban tapasztalt árfolyamcsökkenések, amelyek azonban nem igen voltak jelentékenyek, általában érvényben maradtak. Bányarészvények és kohóértékek közül rajnai acél szombati jegyzés mellett zárultak, míg a német állami kölcsönök közül a 3%-os birodalmi kölcsön emelkedett, míg 3½%-os címletek, különösen konszolok estek. Japániai nyomott irányzatúak. 1902. évi oroszok eleinte szilárdak, az utolsó órában párisi jelentésekre lemorzsolódtak. Baltimore vasut és Prinz Heinrich vasut némileg javult árfolyamon zárultak. Az üzlet az egész idő alatt szűk határok között mozgott. A készpénzpiac iparértékei részben emelkedtek. Magánleszállítási kamatláb 4½%, napi pénz 4%, ultimópénz 4½%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10, osztrák hitelrészvény 202.10, Déli vasut 26.—, orosz bankjegyek 214.20, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.—, Disconto Commandit 175.40, Dinamit-truszt 160.25, Harpeni 198.10, Unifikált török járadék 95.25, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.25, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 143.90, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék 104.10, Alt. villamossági Edison 200.30, Gelsenkircheni 185.50, Laurakohó 213.75, Remyhe.

Frankfurt, (Zárlat.) február 24. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék

Ked
94.25, Os
magyar
204.64, E
147.50, 3
százalék
dék —
magyar
Elbavölgy
váltóár
bányarés
Ham
ezüstjára
26.—, 4
hitelrész
143.75, C
aranyjára
Lond
Páris
járadék
aranyjára
vény 18
dék —
5 százal
kos 1890
Kons. ar
Amort. r
Orosz já
utavány
—, 4
lékos u
179.75, 7
hitelintéz
gyar Jelz
Banque
vasut —
Keleti va
gépgyár
33.—, Tu
kőszén
Rand 88
—, Tr
ferdamra
(rövid) I
Belgium
pari, Valt
Magánka

Magyar, mint Az irányzat az tságos maradt. olyamokkal in. magasabb ár. üzlet szük kör. ugodt volt, va. t.

hitel. 779. 674.50 t 145. urányi 535.50. ronajár. 94.20. Német

tal indult meg.

hitel 779. Allamvasut verein Alpesi bány. Magyar 186. Német Rima. Keleti vas. Kár.

ékek zárata.) 4 százalékos 50-as sorsjegy Angol osz. Bankverein Déli vasut 1092. Do. (vert.) 11.35. Lloyd 418.50. 8. Osztrák gy 262. Osz. Union-Bank Osztrák-ma. i vasut 424.50. s 19.14. Lon. Töröksors.

rtékek zárata.) Tiszai és szeg. lbank részvény észvény 489. rkipar. Magyar kor. földieherm. sorsjegy 191. Magyar jel. bank

SDE.

és.) A mult hét megnyitási forga. kuláció külföldi még nagyon rá. tekintettel nagy. bi folyamatban matnáláb alább. első stádiumban helyek azonban. aban érvényben. értékek közül t zárultak, mig % os birodalmi szimletek, külö. ott irányzatuk. s utolsó órában. vált árfolyamon. t szük határok. értékei részben. táb 4% napi

lékos papírára. nyárjádék 99.10. vasut 26. s uj orosz köl. 75.40. Dinamit. Unifikált török járadék 97.70. járadék 94.25. Osztrák-magyar 84.95. Olasz Edison 200.30. 13.75 Renyhe. 4-2 százalékos osztrák arany. aranyjádék

94.25. Osztrák hitelintézeti részvény 201.60. Osztrák-magyar államvasut 144. Eszaknyugati vasut Buslehradi vasut Londoni váltóár 204.64. Bécsi Bankverein 125.50. Villamos részvény 147.50. 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.60. 4-2 százalékos ezüstjádék 99.70. Osztrák koronajádék Magyar koronajádék 94.15. Osztrák-magyar bank 140. Déli vasut részvény 26.60. Elbevölgyi vasut Bécsi váltóár 849.25. Párisi váltóár 812.50. Union bank részvény 139.90. Alpesi bányarészvény 323. Gyenge.

Hamburg. (Zárlat) február 24. 4-2 százalékos ezüstjádék 99.30. 1860. sorsjegy Déli vasut 26. 4 százalékos Aranyjádék 98.80. Osztrák hitelrészvény 201.90. Osztrák-magyar államvasut 143.75. Olasz járadék 103.60. 4 százalékos Magyar aranyjádék 94.20. Engedő.

London, február 24. Angol consol 87 1/4.

Páris, február 24. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.97. Osztr. aranyjádék 99.70. Magyar aranyjádék 94.50. 5 százalékos Bolgár kötelez. vény 1896. évről 487. 4 százalékos Olasz járadék Déli vasut elsőbbségi kötv. 315. 5 százalékos marokkói járadék 504. 4 százalékos 1890. Román kölcsön 4. 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.50. 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.75. 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.52. 5 száz. Orosz kincstári utaitvány 1904. 506. 4 száz. Szerb járadék 1907. 4. 4 százalékos spanyol járadék 94.07. 4 százalékos unifikált török jár. 96.05. Török sorsjegy 179.75. Török dohányrészvény 443. Osztrák föld. hitelintézet 1127. Osztr. Länderbank 460. Magyar jelzálogbank 457. Banque de Paris 14.62. Banque Ottomane 716. Osztr. magyar államvasut Déli vasut Meridional vasut 652. Keleti vasut Waggon Lits Hartmann gépgyár 547. Rio Tinto 15.49. Sucrerie d'Egypte 33. Tula 304. Thomson Houston. Urikányi kőszén 150. Chartered 20.50. De Beers 340.50. East Rand 88.50. Jagerfontein 92.50. Transvaal Consols Transvaal Land Company 46.50. Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18. Váltó német placzokra (rövid) 123. Váltó Bécsre (rövid) 104.56. Váltó Belgiumra (rövid) 1/10. Olasz aranyváltó (rövid) pari. Váltó Svájcra (rövid) 1/20. Csek Londonra 252.50. Magánkamatláb 2 1/2. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, február 24-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül) fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felül súlyban) 118-120 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 120-121 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120-122 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi február 21. napján volt készlet 21059 drb., 1908 február hó 22-én felhajtott 764 darab, 1908 február 22. napján elszállított 50 darab, 1908 február 24. napjára maradt készletben 21773 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertésüzletvásár.

Budapest, febr. 24. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 570 darab sertés, 84 darab süldő, darab malacz. Pótfelhajtás drb sertés, drb süldő, malacz. Mai napi felhajtás 891 darab sertés, darab süldő, darab malacz, összesen 1461 darab sertés, 84 darab süldő, darab malacz. Eladatott 1377 darab sertés, 20 darab süldő, darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 84 drb sertés, 64 darab süldő, drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsúlyban 90-94 fillér, ételsúlylevonással 108-110 fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 87-90 fillér, ételsúlylevonással 108-110 fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig fillér, ételsúlylevonással 110-122 fillérig, könnyű 220 kg-ig fillér, ételsúlylevonással 118-122 fillér. Husserítés, nehéz 300 kilogramm felül, könnyű 140-300 kilogramm fillérig, ételsúlylevonással fillérig. Heltföldi süldő fillérig, horvát süldő 92-96 fillér. Malacz fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, február 24. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtott 4200 darab vágómarha és pedig 3485 darab hizott és 711 darab kicsontozni való marha. A jegyzések elsőrendű hizott magyar ökrökért 74-78 koronáig. Elsőrendű hizott tarka ökrökért 91-93 koronáig, kivételeken 94-100 koronáig, métermázsánként, ételsúlyban. Az irányzat igen lanyha. Az árak mmként 2-4 koronával hanyatlottak.

VIZALLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Horva Vág, Réba, Uráva, Hara Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboreca, Ung) and water level (m é t e r) for various dates (febr. 22, febr. 24).

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table with columns for Buza (Liszavidéki, Lehermegyei, Pestvidéki, Bányási, Bácskai) and prices for 100 kilogramm and 1000 kilogramm.

Table with columns for Egyéb gabonafélék (Rozsa, Arpa, Zab, Tengeri mályva, Rencse) and prices for 100 kilogramm and 1000 kilogramm.

Table with columns for Burgonya (Körömetől-körömeté) and prices for 100 kilogramm and 1000 kilogramm.

Table with columns for Faj (Különféle arányok) and prices for 100 kilogramm and 1000 kilogramm.

Allamadósság köztelesonok

Table listing government debt securities with columns for type (Magyar aranyjádék, All. közl. Vaskapu cell. ar. 8%, etc.) and price.

Záloglevelek. Elsőbbségek.

Table listing mortgage securities with columns for type (Belvár. kpt. r.-l., Egyesült. lör. takpl., etc.) and price.

Kassa-oderb. r. 1898. fr. 4 1/2%

Table listing bank shares (Bankok részvényei) with columns for bank name (Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtő, etc.) and price.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks (Belvárosi takarékpénztár, Budapesti-Erzsébetvárosi tak., etc.) and prices.

Biztosító társaságok.

Table listing insurance companies (Concordia, Első budapesti, Erzsébet, etc.) and prices.

Gőzmalmak.

Table listing steam mills (Első budapesti, Erzsébet, Lulza, etc.) and prices.

Különféle vállalatok.

Table listing various companies (Egyp. tégl. és cemenyitgyár, Kőbánya gőztelgyár, etc.) and prices.

Ujlaki tégl. és mészégető

Table listing various companies (Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár, etc.) and prices.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (Bazilika sorsjegy, Bécs. nyer. kölc. 1874. év, etc.) and prices.

Pénzjegyek és váltók.

Table listing banknotes and exchange rates (Arany, magyar v. osztr. veri, 20 frankos, etc.) and prices.

Török aranyira.

Table listing Turkish gold prices (Német br. bankjegy (100 mk.), Francia br. (100 frank), etc.) and prices.

Váltók London (100 font el.)

Table listing London exchange rates (német bankp. 100 m., orosz bankp. 100 rubl., etc.) and prices.

KÜLÖNFÉLÉK.

Éjjeli séta . . .

Elnémult ajkam, a dalt elfeledtem,
Kezemben tört lant, húrja megszakadt,
Hogy szertefoszlott legkedvesebb álmodom,
Halálra zúztam síró lantomat.

Tanult keservre, mit e szívben érzek,
A hiúságnak én nem nyújthatok.
Ne tudja senki, hogy felsír a lelmem,
Ha visszaszállok, visszazogondolok.

Hogy hányszor róvóm azt az utczát éjjel
Panaszos dal ne mondja el soha.
... A város alszik... idegenül néz rám
Az ő muskátlis fehér ablaka.

Keblovsky-Mayer Lajos.

(Római istentisztelet.) A legrégebbi időkben a rómaiaknak sem istenszobraik, sem templomaik nem voltak. Az istentiszteletek helyei, mint még jóval később is, az erdők, ligetek magános tisztásai, hegy-ormok, barlangok, források stb. voltak. Csak később kezdtek isteneiket képmásokban ábrázolni, őket ezeknek alakjában tisztelni sőt nekik hajlékul templomokat építeni. Az oltárok eleinte gyepes hantból, földből, kőből készült emelvények (ara) voltak s a vidéken mindig ilyenek maradtak; idők folytán azonban művésziesen kőből rótták össze és díszítették fel őket. Alakjuk többnyire négyszögletes volt. Kisebb, egyszerűbb oltárokon kívül voltak még dísz- vagy főoltárok is (altaria), melyek rendszerint alépitményeken nyugodtak s lépcsőkön kellett hozzájuk fölmenni. A templomok nem voltak a közönség közös áhitatára szánt imádkozó épületek, hanem ezéjük első sorban az volt, hogy bennök az isten képmásának védő hajléka legyen, azután, hogy ott neki áldozatot mutassanak be. A rómaiak legrégebbi templomai négyszög alakúak voltak s észak felől délnek néztek; a görög hatás terjedtével görög alakú templomokat is építettek, melyek a régi építkezést végtére egészen elfeledtették. Kezdetben fából

építették és szalmával fedték a templomokat, később vályogból, majd közönséges kőből, végül márványból. Egy templomban rendszeren csak egy istent tiszteltek, csak ritkán szenteltek egy-egy templomot több isten tiszteletére, mint pl. a capitoliumi templomot Jupiternek, Junónak és Minervának. A külső istentisztelet, az isteni akarat kifejezésének különböző módjain kívül, különösen imádságok és fogadalmakban, tisztulásokban és engesztelésekben, áldozatok és áldozati ajándékokban állott. Bizonyos tekintetben ide tartoznak még az ünnepi játékok, a temetések-nél szokásos szent események és a holtak tisztelete is. Az imádság az istenek segítségül vagy oltalmul való hívása volt, vagy pedig háláadás. Nemcsak otthon imádkoztak, hanem minden fontosabb vállalat előtt nyilvánosan is. Az imádságok rendszeren rövidkeek voltak. Különös alkalmakkor nyilvános imádságos ünnepeket (supplicationes) rendeztek, még pedig vagy könyörgő ünnepeket (obsecrationes), hogy az istenek haragját elhárítsák és kegyelmét elnyerjék, vagy háláadó ünnepeket (gratulationes), hogy a szerencsés eseményekért hálát mondjanak. Ilyen imádságos ünnepeket rendszerint a tanács határozata alapján tartottak s a Sibylla papjának vezetése alatt megülte azokat az egész lakosság. Az imádkozó napok száma változott, idővel egyre nagyobb lett, 50-re is kiterjedt. Az imádságokhoz tartoztak tágabb értelemben véve a fogadalmak is (vota), vagyis az istenekhez valami áldás elnyerése végett intézett olyatén könyörgés, melylyel kapcsolatban valami viszontszolgálatra, áldozat bemutatására, áldozati ajándék felajánlására, templom építésére stb. kötelezték magukat. Meghallgatás esetén kötelesek voltak fogadalmukat lelkiismeretesen beváltani (vota solvere, reddere). Az imádságnak egyik faja volt az eskü (ius iurandum, sacramentum), melylyel az isteneket tanukul szólították fel állításaik és ígéreteik őszinte volta mellett, ellenkező esetben saját fejükre híván le az istenek büntetését. Továbbá az átok, melylyel az istenektől való lakire büntetésül valami rosszat könyörögtek. (Male precari, imprecari alicui.) A rómaiaknál sok tisztulás volt divatban, különösen mivel azt tartották, hogy az istenséghez csak tisztán szabad közeledniök,

a szent események előtt és a holtak érintése által való befertőzés után. Az áldozattal való tisztulást lustratio-nak hívták, melylyel nemcsak emberek és háziállatok, hanem a helyek is megtisztultak és kiengeszteltettek.

(Villamos kocsik nők számára.) A londoni új villamos közlekedés óriási forgalomnak örvend. A kocsik, amelyek a város minden részét bejárik, reggeltől estig zsufolva vannak utasokkal. A legnagyobb baj, hogy az egyes megállóhelyeken valószínűleg néptömeg rohanja meg a kocsikat és felszállás-alkalmával veszedelmes tolongás támad, amelynek főképp a nők és azok ruhái szenvednek. A városi hatóság ezért elhatározta, hogy minden vonalon csakis nők számára való kocsikat fog meneszteni. Kérdés, hogy a tolongás és a küzdelmek a felszállásért ezek után szünetelni fog-e?

(A férfi és a nő lába.) Különös, de annál mulatságosabb pörben döntött nemrég a new-yorki törvényesek több hónapra terjedő tárgyalás és fölébesztés után. Arról volt szó: vajjon a férfi, avagy a nő lába értékesebb-e, azaz: vajjon az elveszett lábért a férfi, avagy a nő igényelhet-e nagyobb kártérítést. E konkrét esetben a női láb Noakes kisasszonyé, egy tizenkilenc éves, bájos sport hölgyé, a férfiláb pedig egy tagbaszakadt, fiatal, Spenczer nevű chauffeuré volt. Egy automobil-kirándulás alkalmával a kisasszony bérelt automobilja egy vonatba ütközött s különös véletlen folytán mindketten oly helyzetben kerültek a robozó vonat útjába, hogy a gép mindkettőnek ugyanazt a lábát ugyanazon a helyen metszette le úgy, hogy mindkettőnek a lábát ugyanazon a helyen kellett amputálni. Persze, legott kártérítési pört akasztottak mindketten a vasúttársaság nyakába. Bezzeg zavarba hozták ezzel a tudós bírakat! Az a kérdés merült fel: vajjon egyforma mértékben illet-e meg kártérítés a kisasszonyt és chauffeurját, avagy csak aránylagosan s ez esetben mily összeg erejéig. Sok tanakodás után a bírásokban is felülkerekedett a lovas-gias érzés és a Naokes kisasszony lemetszett lábáért 175 ezer, míg a chauffeur lábáért csak 50 ezer frank kártérítési összeget ítélték meg. Ez az ítélet pedig más szavakkal azt jelenti, hogy ha talán más tekintetben nem is, de a láb dolgában a férfi fölött a nőé az elsőbbség.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FREDVILLER

17

Igy megnyugodva hátratámaszkodtam, az árbocok hegyeit nézegettem, majd a csillagokat — és elaludtam.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Az „Oczeán“ kezdé titkait feltárni.

A szenderegésem pompás, szelid volt — de nem az ébredésem; iszonyu súly nehezedett a mellemre, s valami lágy, undorító a számat fedte és megakadályozott a szabad lélegzésben. Nem ültem már, hanem a hátamon feküdtem. A kezem és a lábam le volt szorítva annyira, hogy képtelen voltam csak mocszazni is. Igyekeztem a tagjaimat kiszabadítani, a fejemet fel-emelni, kiáltani, minden hiába. Az erőlködésem csak növelte a kínzó fájdalmat.

Talán rettenetes lidércnyomás volt? Nem. E fölül teljesen tisztában voltam. Félig meghaladva bár, mégis rájöttem rögtön, hogy kelep-czébe kerültem és idegen emberek győztek le.

A levegőnek minden hiánya nemsokára arra készítetett, hogy hagyjak fel minden szabadulási kísérlettel; beláttam, hogy teljesen czéltalanok. Erőteljes kezek megfogták a lábaimat és kezeimet és egy hang hangzott a fülemben. A száj, mely a szavakat mondta, oly közel volt a fülemlhez, hogy arcomon éreztem annak meleg lehelletét; halkán, de hangsúlyozva sugta:

— Feküdjön csendesesen és egy hangot sem, ha kedves az élete! Spanyol szavak voltak és én nem kételkedtem bennük, mert a kés, mely a torkomat csiklandozta, ugyanazon országból származott.

Most több hangot hallottam, amint halkán mormoltak. A lábamat és kezeimet megkötötték, eközben pedig meggyőzően figyelmeztettek több

türelemre — a kés utján. Mennyire elátkoztam magamban hanyagságomat és álmoosságomat. Vajjon Holt és Monk ugyanilyen helyzetben és bánásmódban részesülnek-e?

Egy pillanatig az a gondolatom támadt, hát ha felébrednek a lármára és segítségemre sietnek! De a következő pillanatban már az ellenkezőjét kívántam; a hangokról ítélve, észrevettem, hogy igen sokan vannak körülöttem. Barátainak esetleg életébe kerülhet, ha a fedélzetre rohannak; tehát reménykedtem és bízam abban, hogy őket is álomukban lepték meg a gaz fickók.

Ezek az emberek különben értették a mesterségüket; néhány pillanat alatt mozdulatlan tömeggé kötöztek. Egy sokszorosan a fejem köré csavart nedves kendő meggátolt a kiáltásban és éppen csak annyi levegőt eresztett a tudómba, hogy meg ne fuladjak.

Egy kis ideig teljes csend uralkodott körülöttem. Azután ismét léptek zaja és hangok halatszottak a fedélzet lépcsőjén, de most már nem halkították le azokat annyira.

Nyers röhögést hallottam, közbe rövid parancsokat osztogatott egy hang; de a szavakat nem tudtam megkülönböztetni.

Most megfogtak a vállamnál és a lábaimnál, lecipeltek a kajütlépcsőn s a földre dobtak egy utolsó intéssel: hogy csendben maradjak és gyalázatos módon csiklandozták a torkomat. Az ingem alatt éreztem, mint csurog le a vér a mellemre.

Azután elhagytak s kis idő múlva hallottam fejem felett a fedélzeten a lépésüket. A csuklóm iszonyuan sajogtak — a kezeimet ugyanis hátra kötötték — ugyszintén a bokám is. Nem tudtam tovább lélegzetet venni és elájultam.

Midőn ismét magamhoz tértem, meleg nap-sugarat éreztem a testemen, de még ugyanabban az állapotban és helyzetben voltam.

Most már könnyen tudtam lélegzeni, mert a szájam nem volt oly erősen lekötve.

A nyitott lejárón át a nap pompásan sütött és megszáritotta a kendőt. Ezáltal meglazult s mihelyt a fejemet kissé a padlóhoz dörzsöltem, le is esett. A hátulsó kajütben feküdtem, teljesen

egyedül. Végre sikerült felülnöm. Egy pillanat alatt eszembe jutott az elmúlt éjszaka eseménye.

— De mi történt a bajtársaimmal?

Hallgatódzni kezdtem és úgy képzeltem, hogy halk nyöszörgést hallok a szomszéd kajütben. Rángattam a bilincseimet; de azok ellentállottak minden erőlködésnek és csak még mélyebben vágódtak bele husomba. Iszonyu kínokat okoztak.

Kutatva néztem körül s pillantásom az ajtóküszöbre esett, melynek rézből volt a foglalatja. Ez félig le volt szakítva és az éles szélek elálltak; — egyikünk előtte való nap meg is botlott benne.

Néhány kétségbeesett testmozdulattal odajutottam és hátamat az összekötözött kezemmel odaszoritottam. Nem volt könnyű munkám, hogy a hét-nyolczszoros erős kötelet keresztülvágjam. Néha-néha egy kis bőr meg hus is vele ment, a vér pedig, végigfolyt a kajüt padlóján. Csak az a gondolat, hogy bajtársaim talán a megfuladás veszélyének vannak kitéve — ez adott erőt az erőlködések folytatására. Végre elvágódott az utolsó zsinag is és a kezeim szabadok voltak, de megrocsonolva és teljesen elerőtlenedve.

Zsebkés volt a zsebemben, de a kezeimet annyira tönkretette a bilincs, hogy néhány perc tellett bele, míg a lábam is megszabadult a köteléktől.

Nem tudom, sirjak vagy nevések-e, ha arra a jelenetre gondolok, mely kiűnt az elülső kajütben várt reám.

A padlón feküdt Holt ugyanabban a keserves helyzetben, mint én azelőtt. Eredetileg egyik rekeszbe dobták, de a nyitott ajtón keresztüldolgozta magát a kajütig. Természetes, hogy sem a keze, sem a lába nem volt szabad és úgy ugrált a padlón, mint egy bolha, amint a lépéseimet meghallotta.

Néhány késvágással visszaadtam a szabadságát.

Az egyik rekeszben Monkra is rábukkantunk. Teljesen mozdulatlanul feküdt.

(Folyt köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 23. —

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Balázs Jenő tisztjelöltet a parajdi sóbányahivatalhoz pénztári ellenőrré, a bánffy-hunyadi adóhivatalhoz Szánthó Zoltán bánffy-hunyadi adóhivatali gyakornokot adótitkázzá ideiglenes minőségben, a topánfalvi adóhivatalhoz Csetri Elek tordai adóhivatali gyakornokot adótitkázzá ideiglenes minőségben; az igazságügyminiszter Polgár Endre buziasfürdői járásbírói segédtelevizelővé, a bécshalmasi, Köt István trencsényi törvényszéki segédtelevizelővé a vágbesztercei járásbírói segédtelevizelővé a trencsényi törvényszékhez televizelővé, Szifnosz Gyula ópécskai gör. kel. tanítót a szegedi kir. ker. börtönhöz, egyelőre ideiglenes minőségben, tanítót; a földmívelésügyi miniszter Páll Sándor és Biber Károly okleveles gazdákat, az állami jószágok és telepítési szolgálat személyzeti létszámába, ideiglenes minőségű fizetéstelen gazdasági segédtelevizelőkké, Munkácsi Józsefet a budapesti felsőbb szőlő- és borkészítési tanfolyamot végzett okleveles gazdasági, ideiglenes minőségű fizetéstelen szőlészeti és borászati felügyelővé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Schlachter Ádám okleveles tanítót a szondi-fernbachpuszta állami elemi népiskolához rendes tanítót; a királyi személye körüli miniszter Albert János örmesteri irodaszolgálatát; a nagyváradi ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe Gallov Dezső nagyváradi lakos, végzett joghallgatót díjtalan joggyakorlókká; a besztercei pénzügyigazgatóság Ezsöb Mihály kapuvári díjtalan adóhivatali gyakornokot a besztercei adóhivatalhoz szegélydíjas gyakornokká; a kolozsvári főügyész Nagy András kolozsvári törvényszéki címzetes fogházörmezt a dési ügyészséghez hivataloszállású nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Veress Katinka völcseki és Szilágyi Ibolya magyargyerőmonostori állami elemi iskolai tanítónőket, 1908 szeptember elseji hatálylyal, kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Kempner (Jakob) Jenő budapesti lakos családi nevének Kovácsra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A kolozsvári közjegyzői kamaránál (Szászrögen székhellyel) közjegyzői, a buziasfürdői adóhivatalnál ellenőri, a csikszereadi törvényszéknél irodai igazgatói állásra 2 hét alatt, a nagymartoni adóhivatalnál hivataloszállású és a bileki katonai műszaki igazgatóságnál egy kezelői állásra 4 hét alatt; az egri és rózsashegyi törvényszéknél hivataloszállású állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. február 24-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban a csapadékos idő még egyre tart; a csapadék mennyisége az utóbbi 24 óra alatt számos helyen megközelítette a 10 mm.-t, északkeleten pedig itt-ott a 20 mm.-t is meghaladta. Szórványosan — inkább csak az Alföldön — zivatarok is fordultak elő helyenkint jégesővel. A hőmérsékletben változás nem történt; a maximum: Eszéken 15 C° és a minimum: Tatrafüreden — 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változó, enyhe idő várható, még sok helyütt csapadékkal.

Table with columns: Allomás, Legnagyobb hó, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists various locations like Szatmárnémeti, Jászberény, etc.

Nemzeti Színház

A pozsonyi diéta. Vigjáték 8 felvonásban. Itta: Berezik Árpád. Grassalkovich Mihályfi, Krisztina Csélag, Hornemissza Magda Paulay E, Okolicsányi Odrí, Papay GAI, Buda Pálffy, Szendrői Bartos, Bék Kúthy, Bardenstein Dersó, Pappay Holvay, Ilonka D. Ligeti. Kezdet 7 órakor.

M. Kir. Operaház

Manor. Dalmi 8 felvonásban. 6 képből. Zónjét szerzette Massonol. Szövegét írta Meilho és Gilie. Kor dította Várdy Sándor. Személyek: Manor Szamosi, Des Grieux Takács, Lescant Anthes, Guillot Várdy, A gróf Kornay. Kezdet 7 órakor.

Magyar színház

A császár katonái. Dráma három felvonásban. Irta Földes Imre. Karády István Végó, Karády Zoltán Garas, Karády Erzsébet Borostyán, Schneller Lajos Z. Molnár, Marjay István Réthey, Szilassy Ernő Törzs, Józsa Géza Csontos, Farkossy Apósi Vándor, Koller Gyula Rátkey, Szedlacsák János Fapp, Pintér István Tornyai, Ferencz Kormendy. Kezdet 8 órakor.

Kirdy színház

Varázskeringő. Operett 8 felvonásban. Irta Örményi és Jacobson. Fordította Móricz Adolf. Zenéjét szerzette Strauss Oszkár. XIII. Joahim Németh, Lohár Pápi, Holóna Polgás S., Niki Csapó, Gusztáv Sárosi, Fildorika Orlov G., Kranczi Orlov G., Vondólna miniszter Szabó. Kezdet 8 órakor.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója. Ma, 1908. február hó 1-től Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzeti Őzi Cabaret előadás. Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottdalok (harfakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlova Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztárnnyitás 5 órakor. Kezdet 8 órakor. Telefon 15-19.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő. Dr. Preisz Hugó a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője. A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

HA FÁJ A FEJE,

24 pasztillát tartalmazó doboz 1 kor. 80 fill. Betetvás Tamás gyógyszerésznél Kispeszt, Rákóczi utca 6. Ingyen postal szállitás 3 doboz rendelésnél.

NEVELŐ- és mezőgazdasági foglalkoztató-intézet

PIHENO-ENESÉN, (Győr-megye) két órányira Bpesttől. Növendékek hat éves kortól harmincz éves korig vétetnek fel. Az intézet berendezése mintaszerű. A növendékek úgy az elméleti, mint a gyakorlati szakokban kiképezetnek. Prospektussal és felvilágosítással az igazgatóság szolgál.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56 (Akácfa-utca sarok) Kifőné magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó Női kiszolgálás. Italak. Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal. HATSCEK optikushoz, csak Károly-kört 6. sz. ahol szemüvegek és látószerek is legolcsóbban kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Szenzációs ujdonság!

Wilde Oszkár A readingi feygház balladája. Fordította RADÓ ANTAL. Ara díszes kiállításban 1 kor. 60 fillér. A világirodalom egyik legmegrőbb költői alkotása, egyuttal a magyar műfordítás egyik remeke. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fiai) részvénytársaságnál BUDAPEST, Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

3 ÚJ SZÓ... ALTWATER GESSLER BUDAPEST. GESSLER SIEGFRIED JAGERNDORF-BUDAPEST. GESSLER-FÉLC VALÓDI DANUBIUS MUSTAR. KIVÁLÓ UJDONSÁG.

„Salome”

csak urak részére 6 felvonásban dobozonként 8 korona. Gummi-különlegességek francia és amerikai gyártmány tucatonként 4-6-8-10-15 kor. Hal-hólyag párisi gyarmány tucatonként 4-6-8-10-15 korona. Mintagyűtemény férfi és női övszerkekből tucattja 6-10-15-20 korona. Irrigatorok teljesen felszerelve 6-8-10-14 korona. Szét-küldés diszkrétan és bérmentve. Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küld: Fischer gummiáruház Budapest, VII., Damjanich-utca (28/B-11.) »VIRI« idegerősítő I. lüve 10 kor.

S Z I N H A Z A K

Kedden 1908. február 25-én

Várszínház

Zárva

Népszínház-Vigopera

A nagymama.

Ennek viziták 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzte Mader Rozsó. Szerény grófné Blaha L. Mária Turcsányi Della Donna Horváth Pázmán B. Orkényi Kálmán Bálint Kozma Károl Marosi A. Tócska Szilárd Nagy Kezdeté 8 órakor

Vigszínház

Sámson.

Számít 4 felvonásban Iria Bernstein Henry. Fordította Góth S. Erskhard Jacques Góth Anne-Marie O. Kertész É. Gervain Jácsony Fenyoai D'And the Honor Szerény Amarquis Haraszthy Á. herford Grace Komlósi L. Flach, tizleborzós Tapolczai Dandeline Maximil Tanay Kezdeté fél 8 órakor

Uránia színház

A szerelem története

Kezdeté tel 8 órakor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-16

Utazás egy siker körül.

Tréfa, Iria Heltal Jenő

MICZI HERCEG

Zenéje Lehár Ferencztől, operette 1 felvonásban. Személyek: Miczi Herceg — Nyári, Jerzsabinka — Boros, Piza — Keleti Juliska, Amoralte — Medgyaszay Vilma. Szép asszony kocsisa. Párisi kocsiféltének. Kabaretszámokat adnak elő: Medgyaszay Vilma, Nyári, Keleti Juliska, Sarkadi, Vörös III, Kardos, Kékény III, Poor Lili Boros, Bárony

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Egy olva féltékenysége. félreismert regényiró. Kutyta válópör. A fősvény. Tiroli életképek. Az indián szerelme. A munka megkönyvitése. Kötelesség és szerelem. Hamis vád alatt. (Sikasztó bankhivatalnok.) Kezdeté fél 5 órakor.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28
Telefon 52-88

(BONBONNIÈRE).

A nagysikerű februári műsor utolsó hete.

3 mulatságos bobózat 3
25 új cabaret-szám 25
4 vidám színpadi tréfa 4

Fellépnek: Nagy Endre, László Rézsi, Ferenczy Károly, Balogh Bőke, Fábán Kornélia, Kepf Jolán, Szécsi Magda, Huszár Károly, Sajó Géza, Máhr Nándor, Gabányi László és Kövéry Gyula.
Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipser-nél, Andrássy-ut 4. az a Cabaret nézőtárándi, Teréz-körút 28.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Uj műsor! Uj műsor!

Brothers Bill & Will kórikus akrobaták

The Elrados G. Gobson kórikus nyújtó tornászok. fejenjáró-művész.

A TOLVAJ. Bobózat egy felvonás. ban. Iria Tábori Emil.

Éjjeli 12 órától, reggeli 6 óráig

zene és táncz.

R. Odus Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez Vasár és ünneppalapon délután fél 4 órakor délután előadás mérsékelt helyárakkal.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

CIMBALMOK,

Legújabb szabadalmazott acél beelő szerkezetű, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszelöbmenő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, csellók, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle elismert jó munkáert.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

Nászajándékok

jubileumra díszárgyak, évő-cszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műorás ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve

Rákóczi Sorsjegyet

Végyen minden magyar ember.

Yőnyeremény 40.000 K.

Összes nyeremények: 90 000 K.

Nyereménytárgyak kiállítás: IV., Kossuth Lajos-utca 4. és VII., Erzsébet-körút 24.

HUZÁS március 15-én este 7 órakor s. m. kir. lottó-igazgatóságánál (Budapest, Vámpalota).

EGY SORSJEGY EGY KORONA.

Kapható a dohánytözsdekben.

Megrendelhető a sorsjegyirodában:

Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Veszek zálogcédulákat

előlegesített brilliánsokat, aranyt, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Poláti-utca sarok

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok

a legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-készülékek, ugy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz részv.-társ. Arad

Raktár és iroda:
Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Nem kell többé 10.000 frtos régi hegedű mert

Reményi Mihály

műhegedű-készítő, s. m. kir. Zene Akadémia házi hangszerésze legújabb találmánya által (s hangfokozó gerenda-) annak bármely hegedűbe vagy gordonkába illesztése után az sokkal jobb, nemesebb és erősebb hangot kap.

Korábban minden egyes hangszert. Reményi sajátkezítványú új hegedű pótolják a drága mesterhegedűket, holután a legnagyobb hangversenyteremben megfellelnek, bizonyították szolgálat, hogy Gyeyer Stel a legnagyobb begedűművész a Vígadó nagy termében egy Reményi-féle új hegedű sikerrel hangversenyzett.

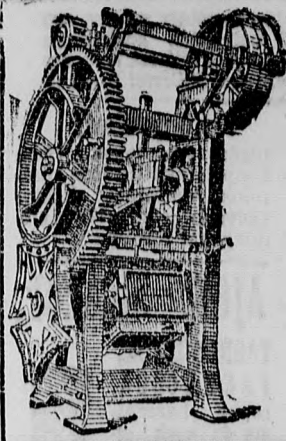
Hegedű készítesí és javítási műlterem.

Budapest, Király-n. 58. Arjegyzék bérmentve

HETI MŰSOR.

Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Hazug Színház	Vár Színház	Uránia színház
26 Szerda	Az ember tragédiája	Tosca	Tatárjárás	Varázskeringő	Czigánybáró	Gretchen	—	A szerelem története
27 Csütörtök	Nászinduló	Pillangó kisasszony	Az ördög	Varázskeringő	Tunderezerem A nagymama	A császár katonái	Hazug törvény	A szerelem története
28 Péntek	Miss Hobbs	—	Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	Vetélytárs	A szerelem története
29 Szombat	Robespierre	Mesterdalnokok	Sámson	Varázskeringő	A nagymama	Két iskola	—	—
1 Vasárnap	Nóra Robespierre	—	Az ördög Tatárjárás	Varázskeringő Vegázskeringő	Carmen A nagymama	Gyurkovics leányok Két iskola	—	A tenger A szerelem története

Mindennemű tégla és cserépgyári gépek
MARCHEGGI GÉPGYÁR és VASÖNTÖDE
BUDAPEST,
 V., Sziget-utca 4.
TELEFON: 44-81.

Drótkerítés legolcsóbb

Arjogyzék díjmentes!

Arjogyzék díjmentes!

STADLER MIHÁLY kerítésgyáránál
 Budapest, VI., Váci-körút 41/d.

Polgári drak!

Pontos kiszolgálás!
 Kitűnő szabás!
 Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
 angol uri szabóterem
BUDAPEST,
 Andrassy-ut 56. I. em.
 Állandó választék a legdivatosabb angol és bol- földi szövetekből.

Baromfi-tenyésztők

és gazdálkodók figyelmébe ajánlja a téli időnyben a Predmerszky-féle fűthető baromfi itatót, melyben a víz a legnagyobb hidegben sem fagy be, s állig néhány fillér napi költséggel kellemes langyosan tartható. Használatát mellőlt tyúk-jának egészséget óvjuk és sokkal korábban kezdik meg a tojást. Tojások mesterséges kiköltését Predmerszky-féle szab. költőgéppel bármely időszakban a legkiszámoltabb kerestet forrás. Arjogyzékét ingyen küld. Telefon 85-74.
Predmerszky József
 ipartelepe 27807
BUDAPEST,
 VI., Vörösmarty-u. 35A.

Börszék ipar

börsajtolás és bőrfaragás.

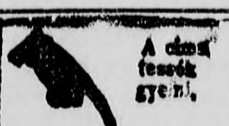

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2
 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszék és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
 Használt szék átalakítása börszékre olcsó árban. Legolcsóbb börszék és állványok.

3 szó

Egyenruha
Tiller
Budapest.

VALÓ
 di francia külföldi fogszéke (óvzser) csakis
P. BERGUEANPILS
 legfrissebb pártai gyártástól legelőnyösebben beszerezhető
Polgár Sándornál
 Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 60.
 Részletes képek arjogyzék ingyen és bérmentve.

MÁRCZIUS 15-IKI IRODALOM.

- SAS EDE:** Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Diszkötésben ... 7.-kor.
- SEBOK ZSIGMOND:** Kossuth Lajos életrajza 60 fillér. Diszkötésben ... 80 kor.
- RAKOSI VIKTOR:** Korhadó fakeresztek. Harmadik ifjúsági kiadás. Diszkötésben ... 4.-kor.
- RAKOSI VIKTOR:** Hős fiuk. Regényes történet a szabadságharczából. Diszkötésben ... 6.-kor.
- POSA LAJOS:** Száll az ének. Szavaini való hazafias versek. Füzve 2 kor. Diszköt. ... 4.-kor.
- POSA LAJOS:** A szabadság hősei. Képek az 1848-49. szabadságharczából. Képekkel ... 60 kor.
- POSA LAJOS:** Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költemények ... 60 kor.
- GAUSS VIKTOR:** A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharczából. Képekkel ... 60 kor.
- GAAL MOZES:** A vasember fia. Történeti elbeszélés képekkel ... 150 kor.
- GAAL MOZES:** Bem apó. Történeti elbeszélés ... 60 kor.
- HAVAS MIHÁLY:** A hősök. Hazafias elbeszélések képekkel ... 60 kor.
- BRUDY GYULA:** A komáromi fiuk. Történeti elbeszélés ... 1.-kor.
- BRUDY GYULA:** Előre. Hazafias elbeszélés. Képekkel ... 60 kor.
- LENGYEL LAURA:** A virradat napja. Történeti elbeszélés. Képekkel ... 150 kor.
- LENGYEL LAURA:** Magyar hősök. Történeti elbeszélés képekkel ... 1.-kor.
- MADARASSY L.:** A kis hadsereg. Történeti elbeszélés ... 1.-kor.
- PERÉNYI LAJOS:** A hazáért. Hazafias elbeszélések képekkel ... 60 kor.
- TABORI ROBERT:** Gábor Áron. Történeti elbeszélés ... 60 kor.
- PARKAS IMRE:** A kapitány. Jelenet. Előadja: 2 férfi és 1 nő ... 30 kor.
- ILLYES BALINT:** Hazafias költemények. Ára füzve 3 korona, kötve ... 5.-kor.
- UNNEPI VERSEK:** Szerkeszti Dr. Vajda Gyula. Szavalkönyv. Iskolai ünnepekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2 kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepekre alkalmas szavalkókat csoportosítja, másrészt remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza.

CSIZ

ezidőszakra legolcsóbb Jód-Brom gyógyforrás. A használt vegzendő ivókúra „Unikum”. Dr. Korányi Frigyes tanár — a magánykorlatban, valamint a vezetőse alatt álló Budapest kir. egyetemi belgyógyászati kórházán szerzett sok-sok tapasztalása alapján — meglepő ajánlja a „Csziz Jódforrást”, mint kiváló hatású gyógyszert mindazon betegségeknél, melyeknél a jód mint speciális szer ajánlva van. A csiz gyógyásványviz kapható mindenkör friss forrásban, használati utasítással, minden ásványvíz-üzemelésben. Megrendelhető a fűző igazgatóságánál és Edekerly L. főosztályánál, Budapestben. 27822

A vaskos kötet 300 költeményt tartalmaz.

Ára füzve 3 korona, diszkötésben 5 korona.

SINGER ÉS WOLFNER kiadása

Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Fényképezőgépek
Grammofonok
Hangszerek
Látcsövek és Fegyverek
 eskönyv havi részletfizetésre kaphatók
Aufrecht és Go dschmied
 áruházában
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.
 Külön-külön képes arjogyzék ingyen és bérmentve.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerzőielt gunda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgysservi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

szpecialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
 gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makao
nemi betegséget
 (húgycsőfolyást ebeket, syphillist stb.)
 Impotentiát (férfiui gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megsavarása nélkül.
 Biztos siker folyán a honorarium utólag is fizetődik. Levélre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógytervek.
 Rendelés: d. a. 9-3-ig és este 6-8-ig.
 Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
 (A Pannónia szállóval szemben.)
 Áltáró ház. — Bejárt a lépcsőn. — KÖRÖS VÉRTÖZŐK.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
 kik bármily
 nemi betegségben szenvednek,
 mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizeleti zavartok, éjjeli magömlések, sebék és bujakóros bántalmak (syphillist, az fertőzés utóhatásaitól fellépő időbajok, korai férfi-erő elgyengülés, bármily bőrkülsők stb. nőknél fertőzőfolyás, menh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyóymódjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírv és a legfrögből, 22 éve tanuló rendelt intézetét
 Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálatá villamos húgycsőtükrözéssel.
 Vidékiek levelekre kimorli ó választ és szerkezeti tanácsot nyújtok, gyógyszerrel gondoskodva lez. Titoktartás biztosítva.
 Nőknek külön váróterem.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
 Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.
A MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor
 használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 80 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona.
Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,
 szalicil-vizel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.
Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,
 darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt előszórt készítmények orvosi utasítás után készülnek.
Valódi tojás-olajszippan 30 fill. 3 drb 80 fillér. 1 tucat 3 kor.
MULLER J. L. os. és kir. udv. szállító állatszer- és piperezsippan-gyárosnál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

E hirdetés rovában minden azo egyszerű beiktatása közbnséges pétt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovában minden azo egyszerű beiktatása közbnséges pétt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 28d

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elslúzással, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, pneumatikussal elslúzással, EGE-SZEN UJ, FÉLARON ELADÓ. Egy fényképezőgép görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfényvör, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden eladok és újakra becserek. Radó, IV/E. Egyetem-ter 5 szám. 49082

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreadás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpince. 26614

Zálogcédulákat,

brilliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliónsokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegre kérek. 27808

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Figyelem!!

Cseplőcéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa cégnél (Bpest. Népszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabb és legújabbban javítottak, illetve újra befontak.

Magánépítő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vagy főzést műépítés igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-ter 17. 27225

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszereket, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-éveszkezőket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V. Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államsszámvetéltani Államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Róssa-n. 44. III. 8

Rekedtség
biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle cizorka, 60 fillérért mindent kapható 721k

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatagyvár Részvénytársaság Nagymező-utca E. 46. 279 3 C.

Csemegezőllöt
fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kiskunhalason. 27850

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-ter 17. sz.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Zongorát,
hegedűt, gordonkát, cimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához, állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nyug. tisztviselő. Ecsér, Pestmegye.

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter 7.50, 4 liter 8.9. - bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Erdőbirtokot
egy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket „Fakereskedő” jelige alatt kérek a kiadóba. 27368

Veresáfonyabefőt
BARTÁ-féle, 5 kilós postakosártyeg 6.-
ho rona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86972

Egy kis ház
eladó Muschinek János Budaörsi-ut 20. 5340

Egy gramofon
beszélőgép keveset használt lemezekkel együtt igen olcsón eladó IV/E. Egyetem-ter 5. Radónál.

Saját gyártmányu vas- és rézhutorok
Rézagy ... .. 45.- frt
Vasógy matracozzal 8.50
Gyermekágy 11.50
Sodronyágy-batát 3.50
Vas- és rézhutorok gyárt. árban. 28046

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Szepességű csemegek
BARTA-féle veresáfonya befőt, málna, szamóca-, csipkebogyót, gomba- és húsconszerveket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Ki a YES-OUI-SI
című lapot megrendeli, jászva minden megérkezéséig nélkül és onánál az

angol és francia
nyelvoktató alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra kitéve. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadói hivatal, Budapest. Andrássy-ut 97. szám. 27798

Hygia gummi óvszerek

legelőkelőbb gyártmány tucatja 3. 4. 5. 7. 8 korona.
Aramis! 16bb férfiöv-szer tet. ja 8 kor.
Kanterem 10 korona
Leg-Saloma 6 fel-ujabb vonásban 1 doboz 6 drb. 6 kor., 12 drb. 11 kor.

FISCHER Gummiáruház

VII. Damjanich-utca 20/b Szétküldés díszkret és bérmentve.
Viri! idegerősítő 1/2 literes adag 5 korona. 1/4 literes adag kor. 9.50.

STENOGRAFIA

Ha életpályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci körút 33

Polgáriskolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnöttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanulók vezetésével.
Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Építkezéseket!
Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák szalonbortolok, gyönyörű tükör, diván, hőszerék, íróasztal, porsszűrő és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Csemegealma
téli nemes fajalma és óriás birsalma portekosarakint 8 for. 25 kiló ára 12 kor. Házigazdákhoz barackok 2.40 kor. Külön birsalma-aj 2 for., cukorédes szilvain 1.40 K. kilója Falboroknak hetteltérj 50 koronáért szállít Szabó Xil. Csongrád. 28010

Tisztviselői kölcsön
20,000,000 korona áll rendelkezésre 6 1/2 százalék mellett, 10, 15, 20 éves törlesztésre, 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró köztisztviselőknél katonatiszteknek, nyugdíjasoknak, nyugdíjkezes magántisztviselőknél. Legtöbb esetben kezes nélkül. Régi tartozások előnyösen konvertáltak. Váltó nem kell, csak kötelezvény. Gyors lebonyolítás. Levonás nincsen. Fölvilágosítás gyors és díjtalan. Előzetes költés nincsen. Szerény jutalék utólagosan fizetendő. Kérdezőkódoknál közlendő életkor, törzsfizetés és szolgálati idő. Weiner Miksa, bankképviselő. Budapest, VI. Teréz-körút 5. 081/A

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyarakat és útleket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI. Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlo, ülőszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bőrgarnitúrák és kárpitosításokban Perzsa, smyrna és más szőnyegeket és függönyöket, modern bronzcsillárokat, gáz, villamos stb.-hez.

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuzarcosatok, kertkorlásek, keramittalapok, Kehlheim, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,
épület-bontás vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. 1. k. Újlet Sziget-ut 6

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló, ebédlo, szalon, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárokat, vas- és rézhutorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-ter 2. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-09

Alcge önyösebb részleltíztetere
zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt

készpénzbeni áron a leg-ujabb rendszerű

bank hitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepn.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

30 korona
finom szövethöl divatos förtöltény vagy feltöltött mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hazai vorony-szabóság. Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vldékre min-ták bérmentve.

Könyveket,
regénysorozatokot, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat „Könyvkedvelő” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Ajtók ablakok,
VASREDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használtak és újak olcsón kaphatók!

Lefkóvits Jakabnál
Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót körút közelében

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltoz és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

Biztos vigasz
valahára rheumában (közvény) és csuszban (Gicht) szenvedőknek!

Költés, belső gyógyszerkenés és fürdő nélkül elérhető, hogy 8-10 nap alatt egyszerű, kényelmes, ártalmatlan és kellemes eljárás mellett végképen megszűnjen a legmakacsosabb rheuma és csúz okozta fájdalmak a végtagokban, a törzsben vagy akár a fejbe is ha vannak 40 évi tapasztalat mint gyógyszerész — midőn látam és látom, hogy a legkülönbözőbb drága gyógyszerek, eljáráások és fürdők is csütörtököt mondanak holott az én eljárásom biztos sikerre vezet — készített arra, hogy eljárásomat közöljem szenvedők emerk társaimmal díjtalanul. Csak a hirdetési költségek fedezésére tessék 2 koronát utalványozni vagy a körülményesen megírt levélben levélbélyegekben beküldeni, midőn aztán eljárásomat azonnal bérmentve megküldöm. Czim: „Orvanyal gyógyszerter” Kékes Szolnok-Doboka megye. 2897

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédloket, szalonokat, rézhutorokat, zongorákat, perzsa és szmírna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV. Sommelweiss-(Ujvágy)-utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.
26619